

BULLETIN

2/22

ČESKÁ

CENA

ZA

ARCHITEKTURU

2022

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ slaví 30 let

25

ARCHICAD 25
VYTVOŘEN SPOLEČNĚ S UŽIVATELI.

KVALITNÍ DESIGN V KAŽDÉM DETAILU.

Archicad je k dispozici jako trvalá licence, kterou lze následně upgradovat. Lze si pořídit i předplatné na 1, 6 nebo 12 měsíců. Ve všech případech se jedná o „plovoucí“ licenci, kterou lze přenášet mezi uživateli.

Více na archicad.cz

centrum
PRO PODPORU POČÍTAČOVÉ GRAFIKY ČI S.R.O.

GRAPHISOFT
Archicad®

Vážené a milé čtenářky, vážení a milí čtenáři Bulletinu ČKA,

již sedmým rokem je druhé číslo Bulletinu věnováno celostátní přehlídce realizovaných staveb – tedy České ceně za architekturu (ČCA). Mezinárodní porota zvolila v květnu z 201 přihlášených realizací 29 děl, z nichž následně vzejdou finalisté a vítěz hlavní ceny. Kdo to bude, se dozvíme v listopadu ve Foru Karlín.

Se všemi přihlášenými i s výběrem nominovaných se můžete seznámit při listování tímto Bulletinem. Protože jej distribuujeme poprvé na nominační večeru, již víte, které realizace uspěly, a můžete tipovat, která díla porotu zaujmou při její návštěvě počátkem září. Věřím, že po loňském galavečeru ČCA ve Foru Karlín již vše poběží tak jako v letech minulých, předcovidových. I když stále ve stínu největší války v Evropě po roce 1945 – Putinovy agrese na Ukrajině. Rozhodně nepolevujeme v podpoře Ukrajiny i uprchlíků, v Bulletinu se dočtete, jak lze pomoci projektantům z Ukrajiny získat práci v Česku.

Letošní nominační večer bude premiérový z pohledu místa konání – po dvou „punkových“ večerech v libčické Kotelně, kam jsme vyráželi Prosecco vlakem, se setkáváme 23. června ve Valdštejnské zahradě pod patronací předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Miloše Vystrčila. Ten také poprvé udělí Cenu předsedy senátu jednomu z nominovaných děl. Vy už při četbě Bulletinu víte, které to je, ale pro nás v Grémii ČCA je to zatím tajemství. Jsem rád, že tento záměr podpořit kvalitní realizovanou architekturu v České republice cenou druhého nejvyššího ústavního činitele se nakonec podaří.

Chtěl bych poděkovat všem partnerům ceny, kteří nás podporují i po dvou složitých letech v pandemii, a věřím, že budou podporovat kvalitní architekturu i nadále. Mé poděkování patří také porotcům – rozhovory s nimi si přečtete v Tématu čísla, společně s přehledem nominovaných děl.

Na nominačním večeru jako tradičně předáváme Poctu České komory architektů, tentokrát ženě, mezinárodně proslulé architektce tvořící jak ve Velké Británii, tak v Česku, prof. Evě Jiříčné, za její skoro 55 let trvající tvůrčí úsilí měnit svět kolem nás v inspirující prostředí. Eva Jiříčná je velmi skromná a plachá osobnost, která o výsledcích své práce trvale pochybuje – vždy má pocit, že se dílo mohlo podařit lépe, vědoma si složitosti celého procesu od návrhu po dokončenou stavbu. Její realizované stavby jsou však dokladem, že je perfekcionistka a své řemeslo zvládá na špičkové světové úrovni.

Letošní rok je výjimečný i z pohledu 30. výročí od obnovení profesních komor – ČKA a ČKAIT, na nominačním večeru se ke vzniku ČKA také dostaneme. V průběhu roku MMR, též ve spolupráci s ČKA, aktualizuje vládní Politiku architektury a stavební kultury ČR. Uznání špičkové architektury na vysoké státní úrovni může pomoci všem tvůrcům, snažícím se někdy navzdory úřadům své dílo prosadit. Věřím, že ČCA přispívá k rozšíření povědomí o kvalitní architektuře a vystavěném prostředí obecně, krajinu nevyjímaje.

Bulletin nabízí samozřejmě i tradiční rubriky včetně přehledu architektonických soutěží. Rád bych se zastavil u jedné z posledních ukončených, a to mezinárodní architektonické soutěže na Vltavskou filharmonii, které se ve finále zúčastnilo 19 mezinárodních i domácích týmů. Nevím, jak hodnotíte výběr poroty vy, ale já jsem velmi spokojen s vítězným návrhem týmu BIG v čele s Bjarkem Ingelsem, který na slavnostním vyhlášení soutěže v C.A.M.P. neskrýval nadšení nad tímto úkolem i možností vytvořit ikonickou stavbu pro Prahu. Věřím, že těch 4,5 roku projektování, a hlavně povolování, komplexní obnovy prostoru na Vltavské s inspirující budovou filharmonie, i 5,5 roku na její realizaci bude stačit, a my se za 10 let dočkáme třeba galavečera 17. ročníku ČCA v této inspirující stavbě.

Dost čtení, vítejte na nominačním večeru České ceny za architekturu, který právě začal. Užijte si letní setkání s mnoha svými kolegy i investory. A uvidíme se třeba i na výstavách České ceny za architekturu, kterých připravujeme hned od počátku července zase o něco víc než v předcházejících letech.

Přeji dobrou zábavu a mnoho inspirace pro vaši další tvorbu.

Váš Jan Kasl,
předseda Grémia ČCA

- 1 Editorial (Kasl)
- 2 Obsah
- 4 Kontakty na Kancelář ČKA

SERVIS

AKTUALITY

- 21 Akce
- 24 Nové knihy

- 6 Valná hromada ČKA 2022
- 6 Pomáhejte s námi – zaměstnejte kolegu z Ukrajiny
- 6 Ceny v soutěžích a DPH
- 6 Uznávání zahraničních autorizací u českých občanů
- 6 Anketa – Celoživotní profesní vzdělávání pro architekty v oblasti BIM
- 6 Výstup z kulatého stolu ASB: Inteligentní budovy (Říhová)
- 9 Zemřel Jan Kerel (Pražanová)
- 10 Zemřel teoretik umění Jiří Ševčík
- 11 Miroslav Masák slaví devadesátku
- 11 Interiér roku 2021 – výsledky
- 12 Pritzkerovu cenu 2022 získal Francis Kéré
- 12 Mies van der Rohe Award – výsledky
- 13 Driehausova cena 2022 – Rob Krier
- 14 Evropská konference politik architektury v Praze (Martinek)
- 16 Stručně z valné hromady ACE a Programu výzkumu budoucnosti digitalizace (Martinek)
- 17 Co všechno (ne)chcete vědět o stavebních jamách... (Ježek)

LEGISLATIVA

- 26 Otázky a odpovědi (Faltusová)
- 27 Další vývoj rekodifikace českého stavebního práva (Kloda)

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2022

SOUTĚŽE

- 72 Výsledky soutěží
- 75 Probíhající soutěže
- 76 Soutěže po termínu odevzdání soutěžního návrhu / žádosti o účast
- 78 Připravované soutěže

- 32 O Českou cenu za architekturu se uchází 201 realizací (Zemanová)
- 34 Představujeme porotce ČKA a rozhovory s porotci – Ueli Brauen, Katalin Csillag, Pavol Mikolajčák, Marialessandra Secchi, Patrick Koschuch, Els Verbakel, Kathrin Volk (Pražanová)
- 48 Přihlášené realizace / nominované stavby

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 2/2022, ročník 28

Datum expedice
23. 6. 2022

Náklad
6 500 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla
29. 7. 2022

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po-čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
T +420 731 508 028

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

právní poradna, supervize
soutěžních podmínek
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
T +420 773 792 928

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraníční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 773 765 416

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

konzultant pro zadavatele
soutěží a supervizor
soutěžních podmínek
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
T +420 739 095 871

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

5

AKTUALITY

VALNÁ HROMADA ČKA 2022

V sobotu 23. dubna se v prostorách Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci konala letošní XXIX. valná hromada České komory architektů. Skončila ve večerních hodinách přerušením jednání před posledním bodem programu, po obsáhlých celodenních diskusích.

Dokončení jednání valné hromady ČKA se uskutečnilo v souladu s vnitřními komorovými řády do tří měsíců dne 16. června 2022 opět na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Kompletní zápis z obou částí jednání valné hromady ČKA včetně výsledků voleb a usnesení přinese me v příštím čísle Bulletinu.

Jako doprovodný program dubnového jednání valné hromady proběhla návštěva rekonstruovaného hradu Helfštýn (Česká cena za architekturu 2021). Foto archiv ČKA.

POMÁHEJTE S NÁMI – ZAMĚSTNEJTE KOLEGU Z UKRAJINY

Ve spolupráci s plánovací kanceláří ONplan spustila ČKA iniciativu Projektuj s námi / ПРОСКТУЙ З НАМИ, jejímž cílem je napomoci integraci uprchlíků z Ukrajiny s architektonickým anebo inženýrským vzděláním a praxí v českých kancelářích.

Vyzýváme všechny autorizované osoby, které mají zájem se do iniciativy zapojit – v této fázi především nabídnutím pracovního místa ve svém ateliéru – aby vyplnili formulář na stránce iniciativy: projektujsnami.cz/nabizim-praci.

Kontakt na koordinátora iniciativy Projektuj s námi: Robert Youssef, tel.: 775 671 120, e-mail: youssef@onplanlab.com

CENY V SOUTĚŽI A DPH

Účastníci architektonických soutěží se opakovaně potýkají s různými názory daňových poradců na otázku, zda mají být ceny soutěže předmětem daně z přidané hodnoty. ČKA získala vyjádření Generálního finančního ředitelství (GŘ), které (být opatrně) potvrzuje náš dosavadní výklad.

Za okolnosti, kdy na předmětnou cenu (nebo odměnu) není v soutěži nárok, tedy účastník nemá jisté, že v soutěži

nějakou cenu obdrží a zároveň zadavatel nezískává v soutěži práva k dílu účastníka (např. licenci), není naplněna příčinná souvislost mezi poskytnutou službou (zpracování návrhu) a vyplacenou cenou. Cena za takových okolností předmětem daně z přidané hodnoty nebude.

Ceny a odměny nepodléhají DPH, skicovné ano

Opačná je situace v případě skicovného, tam je již existence příčinné souvislosti mezi odevzdáním návrhu a výplatou skicovného zřejmá a ze skicovného tak DPH odvedena být musí.

Závěry stanoviska budou promítnuty do vzorových soutěžních podmínek ČKA.

Vyjádření Generálního finančního ředitelství – bit.ly/3xL336r

UZNÁVÁNÍ ZAHRANIČNÍCH AUTORIZACÍ U ČESKÝCH OBČANŮ

Po sedmnácti letech od vstupu do Evropské unie došlo ke změně postupu České komory architektů při uznávání autorizací českých občanů vykonávajících architektonickou činnost v EU. Změna usnadňuje návrat architektů se zahraničními zkušenostmi do ČR.

Od roku 2005 platí evropská Směrnice o uznávání odborných kvalifikací. Podle této směrnice mají architekti, kteří získají vzdělání a kvalifikaci pro povolání architekta v jedné zemi EU, nárok na automatické uznání v jiné členské zemi. Sporný výklad českého autorizačního zákona vylučoval české občany registrované k výkonu povolání v jiné zemi z nároku na automatické uznání a čeští občané se zahraniční autorizací museli skládat autorizační zkoušky, zatímco občanům jiné státní příslušnosti byla autorizace mnohdy uznána. Autorizační rada ČKA nyní umožnila registraci českým státním příslušníkům, kteří získají autorizaci v jiném členském státě EU. První architekti, kterých se změna týká, složili v březnu 2022 slavnostní slib do rukou předsedy ČKA.

ANKETA – CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO ARCHITEKTY V OBLASTI BIM

Pracovní skupina pro vzdělávání sestavila deset anketních otázek týkajících se digitalizace a BIM (Building Information Modeling and Management). Odpovědi na ně pomohou lépe definovat celoživotní vzdělávání autorizovaných architektů v této oblasti.

Vzdělávání autorizovaných osob v oblasti digitalizace a BIM a jejich zavádění do projekční praxe je jedním z témat celoživotního profesního vzdělávání architektů. Tyto aktivity jsou v současné době v gesci PS Vzdělávání. ČKA se zabývá opětovným oživením samotného tématu ČZV i nalezením shody či kompatibility v této oblasti mezi komorou naší a ČKAIT tak, aby členové obou komor mohli vzájemně využívat vzdělávacích akcí celoživotního vzdělávání (CŽV). V této oblasti se situace vyvíjí vcelku příznivě a po představení této iniciativy na valné hromadě ČKA v Olomouci je v současné době zaváděn do praxe v rámci ČKA systém VCŽV, aplikovaný v ČKAIT. Nastolení této kompatibility je nezbytnou podmínkou vzájemné spolupráce

a reciprocitu v uznávání vzdělávacích akcí, pořádaných jednou i druhou profesní komorou.

Anketa – počítačová a digitální gramotnost a BIM

Oblasti se rovněž věnuje PS Digitalizace, která na toto téma organizuje pravidelné měsíční poradní schůzky. Z posledního meetingu k těmto otázkám vzešel požadavek uspořádat mezi naší členskou základnou anketu, která by dala odpověď na to, co konkrétně v oblasti počítačové a digitální gramotnosti praktikující architektky a architektky zajímá.

Proto bychom vám rádi touto cestou položili nejdříve těchto 10 základních otázek, abychom, v případě vašeho zájmu, mohli cíleně zaměřit ČZV pro architektky v oblasti BIM (Building Information Modeling and Management / Informační modelování staveb a sdílení dat).

ANKETA K VYPLNĚNÍ

→ bit.ly/39nUx3P

Po vyhodnocení vašich odpovědí vám zašleme upřesňující dotazník včetně návrhu kurzů.

Děkujeme za váš čas při vypracování odpovědí na naše otázky.

Za PS vzdělávání: Zdeněk Trefil
Za PS digitalizace: Aleš Marek

VÝSTUP Z KULATÉHO STOLU ASB: INTELIGENTNÍ BUDOVY

V březnu proběhl pod taktovkou časopisu ASB ve spolupráci s ČKA další kulatý stůl, tentokrát zaměřený na inteligentní budovy.

Pozvání přijali architekti Milan Kopeček – zástupce ČKA, Ivo Koukol, Peter Bednár, Miloš Florián, dále Daniel Adamovský – vědecko-výzkumný pracovník UCEEB ČVUT, Rudolf Vacek – Penta Real Estate, Michal Hendrych – hlavní inženýr společnosti Loxia, Pavel Čumpelík – AGC Glass Europe.

Foto Petr Novotný

Jak lze definovat inteligentní budovu?

Miloš Florián: Pod slovem inteligentní si můžeme představit cokoliv. Před patnácti lety bych na to odpověděl jinak, ale v dnešní době bych to charakterizoval třemi slovy: adaptabilní, automatizovaná, autonomní.

Rudolf Vacek: Poslední měsíce nám ukázaly spoustu nových zkušeností a možná obecnou definici upravily. Za mě je to budova, která inteligentně vzniká, inteligentně funguje, a když doslouží svému účelu, tak i inteligentně odchází. Ta největší inteligentní hodnota je přizpůsobivost. Je schopna reagovat na změny, na požadavky na změny funkce.

Milan Kopeček: Inteligentní budova není soubor inteligentních technologií, ale je to budova vzniklá na základě inteligentního zadání investora, za přispění inteligentního návrhu architekta, inženýra a technologa. Nelze opomenout složku tvorby – sama míra použití technologií a umělé inteligence nedefinuje, zda se jedná o inteligentní budovu.

S jakými požadavky na inovativní technologie jste se setkal v rámci řízení vašich projektů?

Ivo Koukol: Definování technologie, ať už v zadání nebo v průběhu projektu, je až jeden z dalších kroků. Proces začíná dříve, a to koncepcí – definicí toho, co uživatel od budovy očekává, jak se v ní chce chovat, jakou požaduje míru komfortu, jak naopak chce přispět svým přizpůsobením, a tedy i redukovat své nároky na budovu. Následuje architektonický koncept. Technologie přitom pomáhají a doplňují vše, čeho nelze dosáhnout architektonickým, prostorovým, provozním konceptem budovy. Protože mnohého dosáhnout lze.

Zkusím zůstat u toho, co se dá minimalizovat. Zůstane vytápění a chlazení, neboť někde teplo musíme brát a někam ho zase odvádět. Když pro to využijeme maximum okolního prostředí, tedy slunce, ovzduší, zemi a konstrukce, tak do značné míry můžeme zajistit potřebný koloběh tepelné energie. Tepla máme okolo sebe dost, akorát jej nemáme ve správnou chvíli na správném místě. To je jedna technologická oblast, která bývá předmětem zadání.

Druhou je vzduch, větrání a vzduchotechnika. Není důvod nezačít od toho, že se otevírají okna, nebo když to zcela zobecním, že příštěší nemá v příznivých klimatických podmínkách uzavřený plášť, a teprve když začne být příliš chladno nebo teplo, případně větrno, tak se stěny pomyslné obálky postupně začínou uzavírat. A toto může a má být součástí navrhování velmi vyspělé budovy – hledat co nejpřirozenější řešení a začít používat složitá technická zařízení, v tomto případě třeba vzduchotechniku, až tehdy, pokud to bez nich nepůjde.

Třetím příkladem je světlo. Pokud chceme žít v budovách, tak si v nich budeme muset svítit, ale na to v zásadě není třeba žádný složitý konstrukt – ku spokojenosti postačí doplňovat přirozené, denní světlo umělým, tedy sponovat jej v jeho intenzitě, barvě a směru, a omezovat jeho provoz podle okamžité potřeby.

Jak si myslíte, že lze docílit souladu zamýšleného architektonického řešení s použitím nových technologií?

Miloš Florián: Jediný klíč je ten, že nemám mentální bariéru, že jsem otevřený a o architekturu a inovativní technologie se zajímám. Člověk musí být otevřený a schopný, připravený řešit jakékoliv zadání a k tomu mít nějaký fundament.

Pavel Čumpelík: Aktuálně řešíme dva projekty, u kterých velmi pravděpodobně byly simulovány provozy po stránce třeba energetické, a přesto se v průběhu výstavby objevil problém. V jednom případě se jednalo o zavedení tramvajové trati přes kampus nemocnice. Zjistilo se, že komunikace tramvajů ruší elektronickou výbavu nemocnice a ohrožuje tak na životě potenciální pacienty.

V druhém případě se jednalo o projekt luxusního rezidenčního komplexu, kde se ukázalo, že někteří z obyvatel se cítí být ohroženi elektromagnetickými vlivy, takže před tímto chtějí být chráněni. To jsou úplně nové požadavky; jsem přesvědčený, že dospělost některých disciplín nebo schopnost predikovat, jak dané řešení bude nebo nebude fungovat, se posune prudce směrem, který třeba ve stavebnictví nebo v architektuře nebyl úplně obvyklý, protože takové technologie ještě neexistovaly. My jsme řešení v případě obou zmiňovaných projektů již úspěšně našli.

Peter Bednár: Tramvaj je výborný test případné inteligence budovy a jejího okolí. Teď jsme v budově, která je mimořádně neinteligentní a nevhodná, ale zároveň jí projíždí tramvaj, což je skvělé. Taková budova v dnešním světě neexistuje, je nepostavitelná. Všechny budovy, co jsou tady, jsou mimořádně nevhodné, mimořádně neinteligentní, ale dohromady vytvářejí velmi hospodárný a inteligentní urbanismus.

Jestli se bavíme jen o energiích nebo uhlíkové stopě, tak neekologičtější Čech je obyvatel širšího centra Prahy. Obyvatel centra města má průměrně uhlíkovou stopu o 40 % nižší nežli člověk žijící na periferii uprostřed zeleně, jen díky tomu, že všude může chodit pěšky a vše je obslužitelné veřejnou dopravou a staré nezateplené budovy v městském centru se navzájem zateplují a stíní. A to je inteligence, která zatím ještě úplně chybí v debatě o tom, jaká je budoucnost inteligentních budov. Proto jsem možná k té současné představě inteligentních budov a jejich prostředí velmi skeptický, protože neumožňují novou aplikaci v podstatě ideálních řešení z minulosti.

Jak mohou inteligentní budovy zlepšovat kvalitu vnitřního prostředí budov?

Daniel Adamovský: Mohli bychom dlouho hovořit o každém parametru vnitřního prostředí, který můžeme ovlivňovat. Jako příklad mohu uvést osvětlení. Dnes v zásadě máme světelné zdroje, které můžeme řídit nejenom z hlediska výkonu, tzn. osvětlenosti, ale i z hlediska spektrálního složení tak, aby to odpovídalo dennímu rytmu člověka.

Člověku, který pracuje v kanceláři nebo má doma pracovnu, můžeme světlem více podpořit jeho pracovní výkon. Naopak v klidové denní fázi, večer, by mělo světlo přecházet spíše do červených složek spektra, ne těch modrých, a působit tak uklidňujícím dojmem. A to může být jen jeden příklad z mnoha dalších. Můžeme hovořit o větrání, abychom budovu větrali skutečně tam, kde je potřeba a kdy je potřeba, čímž lze zas zlepšit provozní energetickou náročnost. Skutečně, možností je spousta.

Jak nové technologie ovlivňují provozní náklady budovy, návratnost investice a celkovou životnost budovy?

Rudolf Vacek: Vždy to záleží na konkrétní budově nebo na konkrétních technologiích a systémech. Z logiky věci tyto systémy přináší úsporu. Mají příznivý vliv na životnost budovy a jejich jednotlivých částí a samozřejmě přináší i nějaký vícenásobek. Nicméně dnes se trh a obecné vnímání posunuly. Nelze zůstat konzervativní a nic energeticky nemodelovat a setrvat u přístupu, který byl před poslední dekádu. V současnosti záleží na tom, jak moc aplikovat do budov nové technologie a zejména principy, které napomohou trvalé udržitelnosti budov – dnes je to spíše otázka, co ještě ano a co už ne a pro který typ budovy.

Jaká je vaše zkušenost z projektu radnice Prahy 12 s novými technologiemi v souvislosti s ovlivňováním energetické náročnosti budov?

Michal Hendrych: Radnice Prahy 12 má například automatické předokenní stínění, což úsporu přináší. Nicméně záleží především na tom, jak uživatel budovu užívá. Stínění sice může vyřešit tepelné zisky, ale na druhou stranu uživatel v létě otevře okno, přestože je budova větraná automaticky – tím se neguje úspora energie a systém začne automaticky chladit.

Lze zde vyjmenovat, co vše můžeme do budov nainstalovat tak, aby se energetická úspora projevila. Na radnici Prahy 12 se ze strany klienta, který chtěl spořit a prokazovat úsporu, navrhovaly fotovoltaické panely. Využívá se tam fotovoltaiky pro větrání nebo pro osvětlení společných prostor, chodeb. Je tam spousta dalších prvků. Nutno podotknout, že smart prvky a smart solutions vlastně nemají koncept. Můžete vymýšlet od samotného stavebního materiálu až po opravdu náročnou technologii.

Jaký máte názor na uplatnění nových technologií a inteligentních budov v zahraničí?

Peter Bednár: Já mám poznámku k zahraničí a budoucnosti celkově. Náš předpoklad je, že inteligentní budovy do budoucna povedou k větší racionalitě, lepší kvalitě celkového řešení, ale mám obavu, že se to nemusí naplnit. Posledních několik let s velkým zájmem sledují plány Saúdské Arábie na stavbu města Neom, které má být nejchytřejším městem budoucnosti.

Zatím jedno z řešení je, že tam bude klimatizovaný písek na pláži, nad tím bude létat umělý měsíc. V této souvislosti jsou všechny inteligentní nové technologie naprosto zbytečné. Stavět obří město, které je závislé na neustálé klimatizaci a nehorázném množství energie, je velmi neinteligentní. I v jiných zemích mají inteligentní řešení takový jemný dystopický charakter.

Jak lze integrovat inovativní technologické systémy do historických budov?

Pavel Čumpelík: My jsme dokázali zvládnout přenos telekomunikačního signálu prostřednictvím tabulky skla. Tato tabulka skla je pouze o velikosti formátu A4 – za oknem je téměř neviditelná. Poskytuje rychlý internet 5G jak do exteriéru, tak do interiéru. Nevedl nás k tomu ani tak pohled konektivity, ale motivace skrýt technologickou věc tak, aby nerušila své okolí.

A použít nízkoeenergetické zdroje signálu namísto těch velkých stanic, které stojí na střechách budov nebo na nějakém velkém kopci a poskytují pokrytí operátorů do celého města. Toto je podle mého názoru také téma prosakování technologií a inteligentních budov do oblastí, kde jsou historicky chráněné objekty nebo objekty kulturního dědictví.

Michal Hendrych: My jako ateliér máme zkušenost se záchranou spousty památek. Vloni se nám povedlo dokončit záchranu kulturní památky Chateau Troja na Praze 7 vedle Trojského zámku. Nachází se zde soubor historických budov, které byly v hodně zanedbaném stavu, ale naštěstí se objevil osvícený investor, který našel postupy a finance na záchranu.

Je tam použito velké množství moderních technologií tak, aby se objekt dal používat pro dnešní potřeby moderní rodiny. Klienti chtějí v těchto historických objektech mít veškeré vymoženosti, smart home – až po internet, ten se ale v těchto případech řeší složitěji, protože pokrytí signálem v objektech, kde obvodové stěny mají metr, metr padesát, je trochu náročnější.

Milan Kopeček: Dlouhodobost stavby je, myslím, ovlivněna i složkou urbanismu, kontextem, kde se budova nachází. Ohledně času – je to námět na úvahu, co je moderní dnes a co bude moderní za sto let. Klíčovou otázkou zůstává, co je jen trend z moderních technologií, které časem zevšední či zastarají, a co je vlastně udržitelná hodnota v budově. Nejsem si jist, kdo na to dokáže odpovědět, kdo to dokáže vyřešit.

Věřím v architektu, že mnohé dokáže vymyslet, ale sám to nemůže pojmout v plné komplexitě, musí být součástí širšího profesního týmu. Mně jako architektovi nejde jen o udržitelnost a životnost budovy, ale velmi mi záleží na tom, aby budova byla ukotvená ve svém čase, v čase, ve kterém vzniká.

Miloš Florián: Je zajímavé, že se nikdo se nezamyslí nad člověkem. Všichni berou za bernou minci to, že člověk bude pořád stejný, že se nezmění. Technologický pokrok jde tak rychle, že člověk mu stačit nebude. Nutně dojde k nějakému přizpůsobení. Když navrhuji

stavbu a řeknu si, že bude realizovaná za dvacet let a potom bude mít dlouhou životnost, tak bych měl při návrhu architektury i urbanismu počítat i se změnami člověka v čase. S tímto tématem souvisí i otázka robotizace, která se už v současnosti objevuje v návrzích moderních měst – minimálně jako servisní robotika, tedy např. doprava, která také patří k tzv. inteligentním budovám. Problematika je daleko širší a neměli bychom se bát debatovat i nad tím, co jsem právě naznačil.

Jolana Říhová

Kráčeno redakcí.

Plné znění na: www.asb-portal.cz/aktualne/nazory-a-rozhovory/kulaty-stul-inteligentni-budovy

ZEMŘEL JAN KEREL

Dne 6. dubna 2022 odešel Jan Kerel, přední představitel architektonické scény přelomu tisíciletí. Mezi jeho nejznámější stavby patří Nový Barrandov z 80. let, palác Myslbek z roku 1996 nebo Památník obětem komunismu v Praze na Újezdě z roku 2002. Stál u zrodu České komory architektů (číslo autorizace 0064), v letech 1995 a 1996 byl předsedou dozorčí rady ČKA.

Akad. arch. Jan Kerel (*1944 v marockém Fezu) vystudoval Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze. Po studiích pracoval v letech 1971–1972 v Architektonickém družstvu A 13, které bylo v roce 1972 převedeno do Projektového ústavu České svazu výrobních družstev (1972–1977), kde se krátce se Zdeňkem Hölzelem, Petrem Keilem a Jaroslavem Šaferem mimo jiné zabývali teoretickým projektem kovoplastických kapslí stavebnicového systému Gobuňko, inspirovaných britským Archigramem. Jan Kerel vytvořil autorskou dvojici se Zdeňkem Hölzelem, která vydržela téměř 40 let. Roku 1977 společně přešli do Pražského projektového ústavu (PPÚ), kde ihned převzali projektování sídliště Nový Barrandov, plánovaného původně pro 40 000 obyvatel. Ovlivnění (díky též právě zemřelému Jiřímu Ševčíkovi) postmoderním obrazem města Kevina Lynche navrhli kompaktní a funkční město – s náměstími, ulicemi, mosty, členitými fasádami, doplněné zelení a sochařskými díly Vladimíra Preclíka, Karla Nepraše, Huga Demartiniho, Karla Bečváře a Michala Gabriela (realizace sídliště 1981–1992). Na Barrandově také navrhovali nezbytné budovy občanské vybavenosti, jako byly základní školy Chaplinova a V Remízku atd. Z PPÚ odešli v listopadu 1989 a v roce 1991 založili vlastní ateliér AHK architekti Hölzel/Kerel. V průběhu let realizovali urbanistické celky Nová Harfa a Západní město, bytové, polyfunkční a administrativní budovy i rodinné domy. Mezi nejvýznamnější stavby patří (po vyhrané soutěži 1992 s Irenou Hölzelovou a realizaci 1996 s Claudem Parentem) palác Myslbek s nerezovou mříží na fasádě, která je symbolickou vstupní bránou Starého Města z Přikopů, která se ráno

Česká pojišťovna, Praha-Pankrác, autoři: Zdeněk Hölzel, Jan Kerel, 2008

Základní škola V Remízku (dnes Fakultní základní škola Barrandov II při PedF UK), sídliště Nový Barrandov, autoři: Zdeněk Hölzel, Jan Kerel, v popředí plastika Pegas od Michala Gabriela, 1992

otevřít a večer zavřít, dále rekonstrukci a dostavbu funkcionalistického paláce Te-Ta v Jungmannově ulici v Praze (realizace 1996), Pomník obětem komunismu na pražském Újezdě (s Olbramem Zoubkem, vítězství v soutěži 2000, realizace 2002), areál České pojišťovny na Pankráci (realizace 2008), jehož dvoupodlažní střešní nástavby připomínají trupy vzducholodí, rekonstrukci kancelářského komplexu paláce Křížků na Smíchově (realizace 2007), Smíchov-Gate naproti, vlastní kancelář Pod Radnicí atd. „Jan Kerel byl srdečný a veselý kumpán a milovník života,“ vzpomíná kolega Zdeněk Hölzel.

Markéta Pražanová

ZEMŘEL TEORETIK UMĚNÍ JIŘÍ ŠEVČÍK

Ve věku 82 let zemřel 2. dubna Jiří Ševčík, významný teoretik a kritik moderního a současného umění a architektury, kurátor současného umění a pedagog Akademie výtvarných umění v Praze.

Doc. Mgr. Jiří Ševčík, CSc., dr. h. c. (*1940 Pardubice) vystudoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy estetiku, bohemistiku a historii. Po absolutoriu se stal v 60. letech

redaktorem časopisu Architektura ČSSR a poté vědeckým pracovníkem na katedře teorie a historie architektury na Fakultě architektury ČVUT, kde přednášel až do roku 1989. Od roku 1990 byl hlavním kurátorem GHMP v Praze, od roku 1991 také intenzivně spolupracoval s první soukromou výstavní institucí, Galerií MXM, která se na krátký čas své existence stala centrem kulturního života v Praze. V letech 1993–1995 byl ředitelem Sbírkou moderního umění Národní galerie. Od roku 1995 do roku 2013 působil na Akademii výtvarných umění v Praze jako prorektor, pedagog a jako vedoucí Vědecko-výzkumného pracoviště AVU (VVP AVU), které v roce 1997 založil.

V osmdesátých letech 20. století se začal spolu s manželkou Janou věnovat uměleckým oborům, především se zabývali soudobou malbou. Objevil pro českou scénu sestru Válovu, s mnoha umělci, například s okruhem skupiny Tvrdohlavých, udržovali manželé Ševčíkovi intenzivní styky, čímž je v jejich, na svou dobu nekonvenční tvorbě podporovali. Manželé Ševčíkovi svými názory a pohledy zásadně ovlivňovali české kulturní prostředí: „Ve svých textech, sahajících od profilů významných umělců k problematice postmoderny v architektuře, cílevědomě budovali vlastní koncepci uměleckého díla jako ‚touhy‘, která vzniká a nabývá svou výtvarnou formu z kontextu a proměn sociálního a politického prostoru.“ Po roce 1989 se stali ústřední kurátorskou a teoretickou dvojicí, která pomohla i internacionalizaci českého umění – v průběhu 90. let uspořádali řadu výstav českých umělců nejen u nás (např. To, co zbývá, 1993; Zkušební provoz, 1995 nebo Snížený rozpočet, 1997), ale také v Německu nebo Francii (např. Zweiter Ausgang / Second Exit, Cáchy, 1993, nebo Situation Prag – Dialog zweiter Generationen / Situace Praha – dialog dvou generací, Hamburk, 1994). „Jiří Ševčík je jako učitel, kurátor a kritik výjimečnou osobností současné české umělecké scény, kterou v podstatě zakládal a formoval třicet let. Jako jedinec utvářel celé umělecké hnutí. Sám o sobě je antologií české avantgardy, a byl proto schopen redigovat a psát, sbírat a šířit zásadní antologie a texty. Jeho vlastní spisy i spisy jiných, které publikoval, jsou věrným dokumentem toho nejlepšího v českém umění,“ napsal v roce 2010 Peter Weibel, rakouský postkonceptuální umělec, kurátor a teoretik nových médií.

Jiří Ševčík se od 60. let věnoval také teorii a kritice soudobé československé architektury (např. Aktuální tendence v české a slovenské architektuře 70.–80. let, 1985), napsal rovněž řadu textů, v nichž řešil konkrétní architektonický problém, např. dostavbu Staroměstské radnice. V 80. letech inicioval překlady významných statí (např. Roberta Venturiho a Charlese Jenckse) a představil české odborné veřejnosti termín postmoderny. Se svou manželkou Janou se také účastnil neoficiálních setkání českých a slovenských architektů na Spišské Kapitule a vůči tehdejšímu systému architektonické praxe prosazoval progresivnější proud architektonické tvorby. Za přínos k rozvoji české kultury v roce 2018 získali Ševčíkovi Cenu Ministerstva kultury.

Rozsáhlá činnost manželů Ševčíkových je zachycena v knize sestavené Terezií Nekvindovou Jana Ševčíková – Jiří Ševčík. Texty (tranzit.cz – VVP AVU, Praha 2010), kde jsou publikovány také nejdůležitější statí o architektuře.

Z tiskové zprávy AVU. Upraveno redakcí.

MIROSLAV MASÁK SLAVÍ DEVADESÁTKU

Dne 23. května 2022 oslavil 90. narozeniny profesor Miroslav Masák. Patří mezi nejvýznamnější osobnosti české architektury posledních šedesáti let. Formoval svým myšlením a morálními postoji řadu architektů. Je autorem obchodního domu Máj i rekonstrukce Veletržního paláce. V 90. letech působil jako poradce Václava Havla, je autorem řady knih, pedagogem a propagátorem architektury. V roce 1993 stál u zrodu České komory architektů, později působil jako člen jejího představenstva. V roce 2006 mu byla udělena Pocta České komory architektů.

Prof. Ing. arch. Miroslav Masák (* 23. 5. 1932) vystudoval v letech 1952–1958 Fakultu architektury a pozemního stavitelství ČVUT u prof. Josefa Kittricha. Nejprve pracoval v libereckém Stavoprojektu, v roce 1968 spoluzakládá Sdružení inženýrů a architektů v Liberci (SIAL), které vedl autor vysílače na Ještědu architekt Karel Hubáček. Masákovo unikátní sdružení vynikajících mladých architektů – Školka SIAL, kterou založil spolu s Otakarem Binarem a Karlem Hubáčkem v roce 1968, zásadně ovlivnilo tvorbu a myšlení desítek architektů.

Od devadesátých let se stává „učitelem architektury a společnosti“, jak tuto životní etapu pojmenovává teoretik a historik architektury Rostislav Švácha v jedné z úvodních stáří Masákovy knihy O poslání architektů, která vyšla v loňském roce. S Masákem se často setkáváme, hovoříme-li o občanské angažovanosti, o hledání obecnějšího prospěchu, o snaze člověka „udělat víc, než mu umožňují podmínky a rutina jeho profese, touhou zlepšovat svou práci a zlepšovat život lidí kolem sebe,“ píše Rostislav Švácha. Letos Masák vydal další memoáry, tentokrát nazvané Tak nějak to bylo, tak nějak to je. Navazuje jimi na svazek vydaný v roce 2006 pod názvem *Tak nějak to bylo*. Viz s. 24.

Miroslav Masák působil v předsednictvu Svazu českých architektů, v listopadu 1989 se angažuje v koordinačním centru Občanského fóra, což vede v lednu 1990 k jeho jmenování odborným poradcem pro architekturu a památkovou péči v Kolegiu prezidenta republiky Václava Havla. V roce 1992 se podílel na prosazování zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a inženýrů, v roce 1993 stál u zrodu České komory architektů (číslo autorizace 00015). V roce 1999 byl jmenován profesorem na FA ČVUT v Praze. Píše, přednáší, zasedá v porotách soutěží atd.

Podílel se na realizaci nákupního střediska Ještěd v Liberci (1977, s Karlem Hubáčkem), obchodním domem Máj (1975, s Johnem Eislerem a Martinem Rajnišem), rekonstrukci Veletržního paláce (1977–1995, s ateliérem SIAL) a mnoha dalších významných projektech a studiích. Jeho architektura je spojována s britským brutalismem, později „mašínismem“ a minimalismem.

V roce 2006 mu byla udělena Pocta ČKA, jelikož „patří mezi nemnoho žijících architektů, kteří dokázali neslevit ze svých morálních i profesních hodnot ani za dlouhodobě obtížné politické situace. Plně prokázal, že se stal svým osobním postojem příkladem, nositelem

a představitelem těchto hodnot dalším generacím českých architektů. Své zkušenosti přetavuje ve prospěch celého společenství architektů a ve zlepšení postavení této profese ve společnosti.“

Česká komora architektů srdečně blahopřeje k životnímu jubileu!

INTERIÉR ROKU 2021

Absolutním vítězem 7. ročníku soutěže Interiér roku 2021 se stal Mezonet 69 v Praze. Autory interiéru jsou Jakub Filip Novák, Daniela Baráčková a Ján Šefčík ze studia NO ARCHITECTS.

Osmnáctičlenná mezinárodní porota ocenila zejména rafinovaný koncept střídmeho a nezahlceného interiéru, který působí velmi antistresově. Dále vyzdvihla hru s barvami, konotace k tvarování první republiky a pochopení genia loci. Stejně tak zdůraznila smysl pro citlivé začlenění uměleckých děl, skvělé řemeslné zpracování a smysl pro detail.

Odborná porota pod vedením emeritního rektora pražské Vysoké školy uměleckoprůmyslové architektura a designera prof. Jiřího Pelcla vybírala z 200 interiéřů českých a slovenských architektů a interiérových designérů. V mezinárodní odborné porotě rozhodovali o vítězích kromě Čechů i španělský architekt José Toral, dánský architekt Rasmus Kruse Jensen, italská architektka Daniela Colli, řecký interiérový designér Vangelis Bonios a řada dalších. Kromě architektů a interiérových designérů zasedly v porotě i tuzemské osobnosti s výjimečnými výsledky v oblasti vizuální kultury, např. designér a sochař Rony Plesl, filmová režisérka a producentka Hana Třeštíková, designér Jakub Polláček, výtvarník Pasta Oner a další.

Interiér roku 2021. Mezonet 69 v Praze.
Foto archiv soutěže

VÍTĚZ V KATEGORII SOUKROMÝ INTERIÉR – REKONSTRUKCE

Mezonet 69, Praha

(vítěz kategorie + absolutní vítěz soutěže)

Jakub Filip Novák, Daniela Baráčková, Ján Šefčík,
NO ARCHITECTS

VÍTĚZ V KATEGORII NOVOSTAVBA

Víkendový dům v Bukovanech

Václav Navrátil, Jan Sedláček, Kateřina Zabadalová,
Jan Gadjiala, SENAA ARCHITEKTI

VÍTĚZ V KATEGORII NÍZKONÁKLADOVÉ BYDLENÍ

Dům pro rodačku ze Šaly

Zoran Samol, spolupráce Martina Barborjaková,
ORA-ARCHITEKTI

VÍTĚZ V KATEGORII VEŘEJNÝ INTERIÉR I
(RESTAURACE, KAVÁRNY, HOTELY)**Winelist v pražském Karlíně**

Ondřej Janků, Veronika Kommová, Shota Tsikoliya,
COLLARCH

VÍTĚZ V KATEGORII VEŘEJNÝ INTERIÉR II
(OBCHODY, SLUŽBY, ŠKOLY, ZDRAVOTNICKÁ
ZAŘÍZENÍ A VEŘEJNÉ PROSTORY)**Cellularium, Praha**

Dagmar Štěpánová a Martina Homolková,
FORMAFATAL

VÍTĚZ V KATEGORII INTERIÉR ROKU – SOMFY
(KANCELÁŘE, HUBY A COWORKINGOVÁ CENTRA)**BASE v Jurkovičově teplárně, Bratislava**

Ján Antal a Barbora Babocká, spolupráce
Jakub Budaj a David Chál, STUDIO PERSPEKTIV,
příhlašovatel PENTA REAL ESTATE

Další ocenění a finalisté viz

www.interierroku.cz/cs/rocnik/2021

PRITZKEROVU CENU 2022 ZÍSKAL FRANCIS KÉRÉ

Letošní Pritzkerova cena putuje do Berlína za architektem, pedagogem a společenským aktivistou Diébédem Francisem Kérem pocházejícím ze západoafrického státu Burkina Faso.

Ve více než čtyřicetileté historii se Kéré stal prvním držitelem Pritzkerovy ceny původem z afrického kontinentu. Kéré prostřednictvím architektury posiluje a proměňuje místní komunity. Ve své tvorbě ctí závazek k sociální spravedlnosti, angažovanosti a inteligentní využívání lokálních materiálů v propojení s místním klimatem. Kéré působí v opomíjených afrických zemích, kde zcela chybí architektura i základní infrastruktura. Staví školy, zdravotnická zařízení, komunitní bydlení, občanské budovy a veřejná prostranství v zemích, kde jsou nedostatkové zdroje. Význam jeho děl přesahuje hodnotu samotné stavby. V loňském roce Kéré obdržel cenu Roberta Matthewa za udržitelnou architekturu od UIA (viz Bulletin ČKA 2/2021, s. 10).

„Francis Kéré je průkopníkem architektury, která je udržitelná pro Zemi a její obyvatele. Působí v zemích s extrémním nedostatkem. Je stejnou měrou architektem i služebníkem, který zlepšuje životy a zkušenosti

Léo Doctors' Housing, Léo, Burkina Faso, 2016-2018.

bezpočtu obyvatel v oblasti světa, na kterou se občas zapomíná. Prostřednictvím staveb, které prokazují krásu, skromnost, odvahu a invenci, a poctivostí své architektury Kéré s grácií naplňuje poslání této ceny,“ dodává předseda Hayattovy nadace Tom Pritzker.

„Doufám, že změní paradigma, popostrčím lidi ke snění a podstoupení rizika. Ne proto, že jste bohatí, byste měli plynout materiálem. Není to proto, že jste chudí, že byste se neměli snažit vytvářet kvalitu. Každý si zaslouží kvalitu, každý si zaslouží luxus a každý si zaslouží pohodlí. Jsme vzájemně propojeni a obavy v oblasti klimatu, demokracie a nedostatku se týkají nás všech,“ říká Francis Kéré.

Předání ceny se uskuteční v létě v budově Londýnské ekonomické školy, kterou v minulém roce dokončil ateliér Grafton Architects (architektky Yvonne Farrell a Shelley McNamara jsou držitelky Pritzker Prize 2020 a Mies van der Rohe Award 2022 za budovu Town House patřící Kingston University v Londýně – viz níže).

www.pritzkerprize.com/laureates/diebedo-francis-kere

MIES VAN DER ROHE AWARD 2022

Cenu Miese van der Rohe si letos odnesli tvůrci nové budovy Kingstonské univerzity v Londýně a bytové družstvo La Borda v Barceloně. Dva oceněné projekty byly vybrány ze seznamu 532 prací nominovaných odborníky ze 41 zemí. České realizace v soutěži neuspěly.

Hlavní cenu dostalo architektonické studio Grafton Architects z Dublinu za novou budovu Town House v areálu Kingstonské univerzity v Londýně. Studio založené v roce 1978 architektkami Yvonne Farrellovou a Shelley McNamarovou má bohaté zkušenosti právě se školními budovami. Porota ceny, kterou vyhláší každé dva roky Evropská unie a Nadace Miese van der Rohe, ocenila výborné podmínky, které architektonické řešení vytváří jak pro studium, tak setkávání, tanec a společné trávení času. Kladem hodnotila také netradiční řešení a důraz na ekologickou udržitelnost a inkluzi. Budova díky své vnitřní i vnější podobě navozuje domáckou atmosféru, vytváří příjemný a důstojný prostor pro všechny, citlivě pracuje se zvuky a tichem.

Cenu pro začínající architektky dostalo barcelonské bytové družstvo La Borda a architekti z místního

Kingstonová univerzita v Londýně. Autoři: Yvonne Farrellová a Shelley McNamarová / Gratton Architects

Bytový dům La Borda v Barceloně. Autoři: studio Lacol. Foto archiv Nadace Mies van der Rohe

studia Lacol. Družstvo podle poroty v kontextu rezidenčního bydlení, v němž dominují velké firmy a silné ekonomické zájmy, přichází s novými přístupem. Jedná se o model postavený na kolektivním bydlení s 28 byty a společném vlastnictví a správě sdílených prostor (prádelny, kuchyně, sklady, dvůr s pavlačemi, prostor pro hosty atd.). Autoři při navrhování dbali na nízkou energetickou náročnost budovy. Projekt vznikl v roce 2012 ve snaze oživit bývalý průmyslový projekt Can Battló ve čtvrti La Bordeta. Zapojila se do něj i barcelonská radnice, která družstvu pronajala na 75 let pozemek.

Do soutěže se hlásily i realizace z České republiky. Revitalizace pražské náplavky od architekta Petra Jandy ze studia brainwork byla jediným českým projektem, který se dostal do seznamu 40 finalistů. České nominace na Mies van der Rohe Award 2022 viz v Bulletinu ČKA 1/2022, s. 17.

Více informací: www.miesarch.com/press/2022

DRIEHAUSOVA CENA 2022 – ROB KRIER

Lucemburský architekt a sochař Rob Krier byl 7. února 2022 vyhlášen laureátem Driehausovy ceny za klasickou architekturu, nejvýznamnějšího světového ocenění pro současné tradicionalistické architektky.

Ocenění mu udělila komise zřízená fakultou architektury Univerzity v Notre Dame v USA. Jejími členy jsou architekti Michael Lykoudis, Demetri Porphyrios, architektky Melissa DelVecchio a Elizabeth Plater-Zyberk a zakladatel města Seaside Robert Davis. Veřejné předání ceny, které se každoročně koná koncem března, bylo prozatím odloženo z důvodu pandemie covid-19. Ocenění je spojené s finanční odměnou 200 000 USD.

Rob Krier se narodil v roce 1938 v městečku Grevenmacher v Lucembursku. Je starším bratrem prvního držitele Driehausovy ceny, rovněž známého tradicionalistického architekta Léona Kriera (nar. 1946). Rob studoval architekturu na Technické univerzitě v Mnichově v letech 1959 až 1964. Po absolvování spolupracoval s Oswaldem Matthiasem Ungersem (1965–1966) a Friem Ottou (1967–1970). Od roku 1973 vyučoval na několika vysokých školách, nejdéle na Technické univerzitě ve Vídni (1976–1998). V letech 1976 až 1994 vedl vlastní architektonické studio ve Vídni. V letech 1992 až 2004 měl společné studio s Nicolasem Lebonetelem v Montpellieru. V roce 1993 založil společnou kancelář s Christophem Kohlem v Berlíně, kde nyní působí jako „senior advisor“.

Rob se, podobně jako bratr Léon, ve svých teoretických a kritických textech i vlastních realizacích zaměřil na výzkum tradičního architektonického jazyka a urbanistických schémat a jejich využití v soudobé praxi. Pozornost vzbudila jeho kniha Stadtraum z roku 1975. Bohatá architektonická produkce Roba Kriera zahrnuje obytné a veřejné stavby a zejména ucelené polyfunkční městské bloky a čtvrti, tvaroslovím navazující na lokální tradici. Nalezneme je ve Vídni, Berlíně, Postupimi, Lucemburku, Haagu, Amsterdamu, Montpellieru, Bilbau a dalších evropských městech.

Zároveň získal Cenu Henryho Hopea Reeda (50 000 USD) za kultivaci a propagaci tradiční výstavby a umění Wendell Berry (nar. 1934), americký spisovatel a environmentální aktivista. Berry významně ovlivnil diskusi o udržitelném zemědělství, péči o tradiční venkovskou krajinu a etice lidského soužití s přírodou.

Rob Krier, Urbanismus. Zdroj: Athénská medaile, 2009, brožura

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČKA A ČINNOST ACE

EVROPSKÁ KONFERENCE POLITIK ARCHITEKTURY V PRAZE

Česká komora architektů a Ministerstvo pro místní rozvoj společně připravují konferenci o evropských politikách architektury jako součást programu českého předsednictví Evropské unii. Konference ECAP 2022 (European Conference on Architectural Policies) proběhne 10.–12. 10. 2022 v Kongresovém centru Praha.

Původně byly diskuse o politikách architektury vedeny pod záštitou Evropského fóra pro politiky architektury (EFAP), což byla celoevropská síť organizací sledující plnění usnesení Rady Evropské unie O kvalitě architektury v městském a venkovském prostředí (2001/C 73/04). EFAP hodnotilo také dopady textu Příspěvek kultury k udržitelnému rozvoji (2008/C 319/05) přijatého Radou Evropské unie v roce 2008. Evropské fórum pro politiky architektury zaniklo v roce 2016, zájem o téma a jeho rozvoj naštěstí neustal. Nástupcem EFAP se staly méně formální konference evropských politik architektury (ECAP), které organizují státy předsedající EU ve spolupráci s organizacemi, jež se tématu věnují. Formáty konferencí se různí mírou zapojení států, přičemž ne každý předsedající stát je organizuje.

Konference Evropského fóra politik architektury (EFAP), které se uskutečnilo 16.–18. dubna 2009 v Praze, se zúčastnily dvě stovky odborníků z celého světa.

KONFERENCE EFAP 2009 V PRAZE

Česká republika naposledy organizovala obdobnou konferenci, ještě v rámci formátu EFAP, v dubnu 2009. Hlavním tématem bylo tehdy upozornění na důležitost postavení architekta při tvorbě vystavěného prostředí a důraz na vzdělávání v této oblasti na všech typech škol. Konferenci se skládala ze tří hlavních bloků – vzdělávání, uplatnění politik architektury a architektura a veřejnost. Tehdejší

ministr školství Ondřej Liška a předseda ČKA Dalibor Borák podepsali memorandum o kontinuálním a celostním vzdělávání v oblasti architektury. Obě strany potvrdily, že si uvědomují existenci silné vazby mezi kvalitou vystavěného životního prostředí a úrovní všeobecného vzdělání. ČKA se tehdy podílela na konferenci i výrazně finančně, přibližně částkou 1,5 milionu Kč.

Nejdůležitější událostí konference v roce 2009 byl podpis Memoranda o vzdělávání a architektuře, které signovali ministr školství Ondřej Liška a předseda ČKA Dalibor Borák.

Konference v roce 2009 se těšila vysokému zájmu médií. Na fotce předseda ČKA Dalibor Borák a předseda pracovní skupiny vzdělávání ČKA Ladislav Lábus v živém vstupu do České televize. Foto archiv ČKA.

KONFERENCE ECAP 2022 V PRAZE

V současnosti bude konference ECAP navazovat na předcházející slovinsko-rakouskou (viz Bulletin 4/2021, s. 33), v rámci současného francouzského předsednictví se konference neuskutečnila. Současná forma konferencí ECAP se usadila, i přes značnou individuálnost přístupu jednotlivých zemí, více do podoby moderování celoevropské diskuse na aktuální témata související s politikou architektury. Rolí a příležitostí hostitelské organizace je výběrem témat diskusi moderovat a prezentovat takto své priority a postoje.

Základní teze konference

Základním tématem letošní konference má být klíčový význam architektury a architektů pro uchování, rozvoj a obnovu udržitelného, kvalitního a dostupného vystavěného

prostředí jako zásadní podmínky kvalitního života a otevřené demokratické společnosti.

1. Prezentace evropských politik architektury a souvisejících iniciativ

V první části konference bude kromě tzv. Davoské deklarace a New European Bauhaus (kreativní a interdisciplinární iniciativy podporující Zelenou dohodu pro Evropu – European Green Deal) též představena aktualizace českého dokumentu Politika architektury a stavební kultury ČR.

2. Diskuse nad aktuálními vybranými tématy – udržitelnost, dostupné bydlení a obnova po válce

Diskusní bloky budou rozděleny na části věnované udržitelnosti, dostupnému bydlení a poválečné obnově měst. Představují různé úhly pohledu jednoho tématu společného, kterým je otázka přístupu k společensky a environmentálně zodpovědné výstavbě. Dostupnost bydlení jako důležitý nástroj udržitelnosti v měřítku organizace území a v detailu legislativních opatření. Debata o probíhající novelizaci směrnice o energetické náročnosti budov EPBD, která svými stupňujícími se požadavky nevytváří potřebný rámec celkové kvality, zahrnující smysluplné energetické úspory. Specifickým tématem bude poválečná obnova měst, kde na příkladech z Bosny, Ukrajiny a Gruzie budou představeny komplexní redefinice prostředí.

Téma udržitelnosti

Důraz na kontext udržitelnosti vychází z několika podnětů. Během českého předsednictví bude vrcholit v evropském parlamentu rozprava o podobě novelizace evropské směrnice EPBD, jejíž termín je do konce roku 2022. Vychází ze strategických cílů Zelené dohody pro Evropu, které jsou však v současnosti přehodnocovány vlivem zhoršující se situace postcovidové ekonomiky a vzrůstajícího mezinárodního napětí. Konferenci chceme poukázat, že jen tvrdá regulační opatření nejsou samospasitelná, pokud nejsou uvážení aplikována architektem schopným komplexního přístupu. Politika architektury musí tento přístup aktivně podpořit. Dalším podnětem je probíhající změna paradigmatu vnímání kritérií kvality vystavěného prostředí. Zatímco ještě nedávno (a u nás dosud) byla dostačujícím atributem udržitelnosti například zelená střecha nebo dostatek zeleně obecně, v zahraničí dochází k zásadnímu posunu v nazírání na kvalitu vystavěného prostředí.

Podrobný program konference

Veřejná část konference bude dvoudenní, na základě předchozí registrace veřejně přístupná a bude probíhat v angličtině. Konferenci bude provádět moderátorka Michala Hergetová spolu s moderátory jednotlivých tematických bloků. Každý blok bude mít tři až čtyři mluvčí, jeden z nich bude klíčovým řečníkem (keynote speakerem) tématu. Největší důraz, a tedy i časový prostor bude kladen na společnou panelovou diskusi. Za ČKA se připravě konference aktivně věnují Pavel Martinek, Petr Lešek a Dagmar Mošnerová. Česká komora architektů se na akci podílí částkou 0,5 mil. Kč.

Pondělí 10. 10.

Neveřejné setkání zástupců jednotlivých evropských zemí (tzv. ředitelů architektury).

Úterý 11. 10.

Hlavními tématy prvního veřejného dne budou evropské iniciativy na poli architektury a evropské politiky architektury.

V dopolední zahajovací části vystoupí ministr pro místní rozvoj a digitalizaci Ivan Bartoš, očekává se on-line zdravotní předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové, vystoupí předseda ČKA Jan Kasl a předsedkyně představenstva ACE Ruth Shagemann i zástupci dalších organizací.

Následně bude prezentován aktuální stav iniciativy New European Bauhaus. Oliver Martin promluví o pokračování metodiky Osmi kritérií kvalitní architektury a kvalitní výstavby vycházející z Davoské deklarace. Představena bude informace z evropského programu pro kulturu (work for culture).

Blok věnovaný evropským politikám architektury bude spolumoderovat Veronika Valk Siska z estonského ministerstva kultury, bývalá předsedkyně pracovní skupiny zaměřené na otevřené metody koordinace členských států EU (OMC group – Open Method of Coordination). Josef Morkus z MMR odprezentuje aktualizaci české Politiky architektury a stavební kultury, bude představena aktualizace finské politiky architektury a Joao Bento představí nově rozšířenou komparativní studii o roli státních architektů v evropských státech, která zahrnuje i příklady regionálních a městských architektů. Doplnění této studie je vypracováváno z iniciativy MMR.

Součástí konference bude i doprovodný program. Po celou dobu trvání bude v prostorách Kongresového centra výstava České ceny za architekturu a soutěžní přehlídka realizací z architektonických soutěží. Pro první veřejný den je v plánu i paralelní dětský den architektury s on-line vstupy na hlavní konferenci. Ve večerních hodinách proběhne společenský raut v prostorách pražského kostela sv. Anny – Pražské křižovatky.

Středa 12. 10.

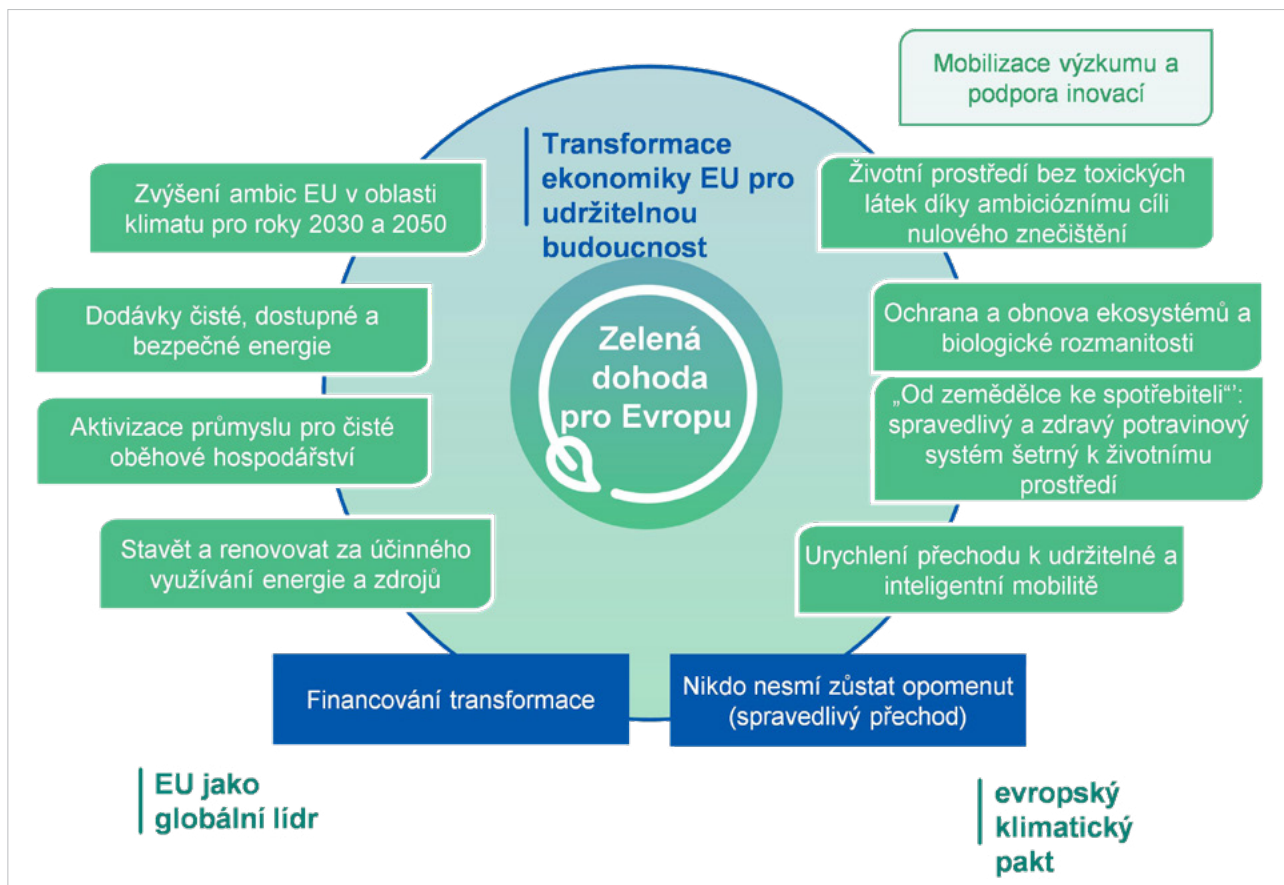
Program druhého veřejného dne se zaměří na vybraná témata politiky architektury související s udržitelností. Úvodní blok k udržitelnosti koordinuje Petr Lešek, předseda PS Udržitelnost ČKA. Hlavními mluvčími budou Carl Backstrand ze švédského studia White architects a irský krajinářský architekt Tony Williams. Navazující bloky věnované dostupnému bydlení z pohledu širších územních vztahů a bližšího architektonického pohledu by měli koordinovat David Tichý a Michal Kohout. Zúčastní se jich odborníci z prostředí UNECE a Housing Europe. Hlavním řečníkem by měl být architekt, urbanista a profesor ETH Zürich Kees Christiansee.

Poslední blok poválečné obnovy měst koordinuje Petr Návrat. Bosna a Gruzie mohou nabídnout zkušenost s odstupem více let, zatímco Ukrajina je pochopitelně velmi aktuální. Za Bosnu potvrdila účast Selma Herrington – sarajevská rodačka, která zpracovala doktorskou práci na téma poválečné obnovy tohoto města.

Na poslední, již opět uzavřený den plánuje MMR pro své hosty celodenní exkurzi.

Pavel Martinek

Člen představenstva ČKA, člen PS Udržitelnost a PS Zahraniční aktivity, vedoucí Practice Committee Evropské rady architektů – ACE

STRUČNĚ Z VALNÉ HROMADY ACE A PROGRAMU VÝZKUMU BUDOUCNOSTI DIGITALIZACE

Poslední dubnový víkend proběhla v Bruselu jarní valná hromada Evropské rady architektů (Architects' Council of Europe – ACE), jejímž cílem bylo odsouhlasit plán činností na tento rok. Výsledky agendy se odsouhlasují na podzimní valné hromadě, která bývá i volební.

Valná hromada byla první akcí konanou za nového předsednictví Ruth Shagemann a snaha o změnu stylu komunikace byla viditelná na první pohled. Předsednický stůl byl nahrazen křesilkou pro diskusi s hosty nebo koordinátory a předsedy pracovních skupin. Moderování se ujala paní předsedkyně, a to způsobem vkročením do řad auditoria. Tato dříve nevyzkoušená forma valné hromady měla nabídnout přívětivější atmosféru a zájem o konstruktivní diskusi.

Ukrajina přijata do ACE se statutem pozorovatele

V úvodu jednání vystoupila předsedkyně ukrajinské obce, paní Elena Oliynyk. Ukrajina byla přijata do ACE, není zatím řádným členem, ale je v tzv. statutu pozorovatele. Představenstvo dále informovalo o organizačních změnách a novém obsazení pozic koordinátorů jednotlivých oblastí. Ve snaze o lepší komunikaci s členskými organizacemi si členové představenstva rozdělili jednotlivé organizace do oblastí, s nimiž budou udržovat bližší kontakt. Valné hromady se budou také směřovat do hlavních měst předsedajících zemí EU. Podzimní valná hromada se tak uskuteční v Praze. Místopředsedou ACE se stal španělský architekt Fulgencio Avilees.

Pracovní skupiny – přístup k profesi (Area 1)

Pokračovalo se v mapování dopadů tzv. reform recommendations – výtek Evropské komise členským zemím na poli regulací. Většina zemí včetně České republiky se potýká v případě regulace výkonu profese architektů s otázkou restrikce shareholdingu. Skupina slíbila připravit společnou argumentaci. Pokračuje jednání se Spojeným královstvím o nastavení uznávání vzdělání a profese po Brexitu.

Pracovní skupiny – výkon profese (Area 2)

Practice committee se v současnosti výhradně zabývá programem výzkumu „AI“ věnovanému digitálním technologiím (podrobněji viz níže). Skupina „New business model“ dokončila manuál pro začínající architektky s doporučeními, jak založit a řídit vlastní ateliér. Manuál navazuje na předchozí dokument zaměřený na spolupráci mezi architektky a standardy smluvního vztahu s klientem. V následujících měsících také vyjde brožura etických doporučení „ženy v architektuře“.

Pracovní skupiny – zodpovědná architektura (Area 3)

Prezentován byl poziční dokument ACE k novelizaci evropské směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD). Novelizace EPBD bude stěžejním legislativním tématem během českého předsednictví Evropské unie a ČKA by se měla aktivně zapojit do podpory stanoviska ACE požadujícího vyváženější přístup a zejména racionalizaci požadovaných posudků, jejichž obsah se často překrývá. Rovněž pokračuje debata o aktivitách Nového evropského Bauhausu.

Pracovní skupiny – evropské projekty (Area 4)

Nově založená oblast, v níž ACE funguje jako partner jiným organizacím. Projekty bývaly připravovány výhradně kanceláří ACE a s minimálním povědomím představenstva o obsahu. V posledních dvou letech prošla tato praxe v představenstvu ACE drtivou kritikou, zvažovalo se úplně opuštění projektů. Nakonec převládl názor důsledné kontroly, do kterých aktivit bude ACE vstupovat, zda nedochází k překrývání témat a s jakými organizacemi bude spolupracovat.

Blue box

Aktivita Blue box vznikla nově jako tzv. think-tank představenstva. Shromažďuje a předběžně ověřuje nápady, které nepatří do aktuální agendy představenstva, ale mohou do budoucna přispět k lepšímu fungování organizace.

Program Kreativní Evropa – umělá inteligence a digitální technologie (AI – Artificial Intelligence)

Pavel Martinek, předsedající skupiny Practice Committee, představil v rámci druhé oblasti aktivit pracovních skupin (Area 2) program výzkumu v oblasti budoucnosti digitálního projektování a možných dopadů pokročilých algoritmů, jako je tzv. umělá inteligence, na který získala skupina grant v rámci programu Kreativní Evropa (Creative Europe). Smyslem je upozornit na příležitosti i možné hrozby mimo současnou diskuse zaměřené výhradně na BIM. Problematika AI je v současnosti široce diskutována. Na půdě Evropského parlamentu vznikl návrh AI vyhlášky, která poprvé zavádí některé postupy, určuje obory pro AI zakázané (pracující s lidskou psychikou) a vysoce rizikové (strategické a týkající se zdraví a bezpečnosti), které budou muset být striktně regulovány. Jako architekti bychom neměli stát stranou, některé strategické aspekty naší práce se mohou navrhované vyhlášky také týkat.

Konference ECAP v listopadu v Praze

Program v rámci AI se bude skládat z části výzkumu a dále konference, která proběhne jako doprovodný program valné hromady ACE v listopadu 2022 v Praze. V současnosti se pracuje na výběru konkrétních témat, do diskuse se zapojuje řada pozvaných odborníků z evropských univerzit. Dosud proběhla schůzka s prof. Marjanem Colletim z The Bartlett School of Architecture, Andrewem Vandem Moerem z KU Leuven a Filipem Lodim z UNSTUDIO. Další schůzky se uskuteční v následujících týdnech. Do konce června 2022 by měla být připravena výzva univerzitám nebo jiným doporučeným zájemcům, české nevyjímaje. V září dojde k výběru pěti zpracovatelů, kteří získají grant ve výši 5000 eur na půlroční výzkum. Vybraní zpracovatelé budou mít také možnost vystoupit během listopadové konference a organizovat s publikem workshop o svém přístupu a získat zpětnou vazbu. Finální výstupy výzkumu budou prezentovány na jarní valné hromadě ACE. Více o plánované konferenci ECAP viz s. 14.

Valná hromada ACE

Pracovní skupina ACE zaměřená na AI vytipovala několik oblastí zájmu, reflektovala přitom také materiál evropské komise o „dopadech umělé inteligence na tvůrčí sektory“:

→ Urbanismus – big data, pokročilá analýza, plánování infrastruktury, dopady technologií na utváření měst (autonomní vozidla).

- Profese architekta – dopady na zaměstnanost, výkon profese (obecně business case), způsob vzdělávání, celoživotní vzdělávání.
- Praxe architekta – dopady na standardy, kontrola projektu, dozor při realizaci.
- Udržitelnost – vyhodnocování chování člověka v prostředí ve vztahu k optimalizaci návrhu stavby.
- Kreativita a rozšířená realita – AI jako nástroj, rozšíření schopností návrhu a realizace stavby, 3D tisk.
- Právo – otázky autorství, zodpovědnosti, předvídatelnost rizik.
- Státní správa – procesy stavebního povolení, zadávání veřejných zakázek atd.

Pavel Martinek

Vedoucí Practice Committee Evropské rady architektů – ACE

INŽENÝRSKÉ OKÉNKO

CO VŠECHNO (NE)CHCETE VĚDĚT O STAVEBNÍCH JAMÁCH...

Setkávám se poměrně často s praxí umísťování obrysů suterénů těsně k vlastnické hranici a sousedícím stavbám bez ohledu na realizovatelnost. Důsledky mohou být až fatální – zadrhne se projednávání a dokumentace bude bez úprav nepoužitelná.

Z mého pohledu geotechnika je potřeba mít již za začátku práce na architektonickém návrhu na paměti, že „nějakým“ způsobem musí být rozdíl mezi projektovaným dnem stavební jámy a výše uloženým okolním terénem i základy bezprostředně sousedících staveb vyřešen. I z DÚR by mělo být patrné, zda je na problém pamatováno – vždyť řešením mohou být dotčena práva třetích osob.

Méně obtížné bývá řešení pažení podél „veřejných“ a volných pozemků. Jejich vlastníci či správci často snesou, aby konstrukce pažení, pokud je dočasné, byla na jejich pozemku. Komplikací jsou, jedná-li se o chodník či jinou komunikaci, inženýrské sítě umístěné v bezprostřední blízkosti uliční čáry. Přesto vždy stojí za pokus vzít klobouk do ruky a vyrazit nejdříve za vlastníkem pozemku a projednat s ním možnost umístění pažení úplně – nebo alespoň částečně – u něj. Většinou je souhlas „veřejného“ vlastníka menší problém, než vypadá. Důležitá je dočasnost pažení konstrukce, tedy jednoznačně časově omezená funkčnost pažení po dobu realizace suterénů. Aby bylo jasné, že pažení bude stavba potřebovat jen pár měsíců, třebaže jeho fyzická degradace potrvá desítky až stovky let. Se sítěmi se to má tak, že podél uliční čáry většinou vedou kabely různých průřezů i významu. Dařivá se domluvit, že budou v průběhu stavby obnaženy a v případě potřeby ochráněny či lehce posunuty. Správce sítí v takovém případě většinou netrvá na striktním dodržování ochranných pásem. Pro hlubší jámy je potřeba znát polohu i ostatních sítí, abychom se jim vyhnuli při kotvení; problém bývá hlavně s kanalizací a někdy s vodovodními řady. Pamatujte na ně při pořizování geodetických podkladů.

Podstatně větší problém bývá u staveb sousedů. Je proto nutné mít jistotu o úrovních a stavu základů sousedních staveb a také o jejich stavebně-technické kvalitě jako celku. Tomu se musí podíídit rozsah a vypovídací schopnost objednávaných či přebíraných průzkumů! Náklady na eliminaci rozdílů skutečnosti od informací z nedokonalých průzkumů mohou být kruté a hněv investorův se může obřátit i proti projektantovi.

Jen ve zcela výjimečných a specifických případech je technicky možné umístit celé pažení pod základy souseda. Tryskková injektáž má poměrně jednoznačná geometrická i statická pravidla, je drahá a je realizovatelná jen v některých geologických podmínkách. Pažící konstrukce musí být tuhá a její deformace minimální – proto se podél staveb nepoužívají jinak běžné štětovnice či záporové pažení. Klasické podezdívání je zase vhodné pouze pro překonávání malých výškových rozdílů. Tak jak tak – jakoukoli činnost na pozemku souseda je možno provadět jen s jeho souhlasem.

Všechny další způsoby pažení u stávajících objektů se realizují na straně stavby a je potřeba jim vyčlenit přiměřený prostor. Pažící konstrukce musí být tuhá a její deformace minimální – proto se podél staveb nepoužívají jinak běžné štětovnice či záporové pažení. Pažení musí mít technologický odstup od líce sousední budovy a zabere tak dost místa. U pilotových stěn je to cca 75–85 cm na osu vrtní plus přečnívající poloměr pilot. Běžně užívané průměry jsou 620 až 1000 mm. Čím menší průměr, tím vyšší cena pažení. Tam, kde současně potřebujeme jámu i utěsnit a není vhodné použít převrtávanou pilotovou stěnu, se navrhuje milánské stěny. Odsazují se od sousedů alespoň o 20 cm; používají se tloušťky 60 nebo 80 cm. Jejich užití má ale širší spektrum geologických omezení, než mají piloty.

V místech obtížně přístupných a tam, kde opravdu musíme šetřit místem, se používají mikrozáporové stěny. Zaberou přibližně 60 cm a relativně drobná úspora prostoru je vykoupena vyšší cenou.

Ve většině případů (u mikrozápor vůbec) nelze zajistit malé deformace pouhým vetknutím svislých pažících prvků pod dno stavební jámy. Standardně se používá kotev – šikmých tahových prvků pod sousedy. Kotvy musí zajistit vnější stabilitu a musí proto zasahovat až za myšlenou smykovou plochu, která by se při kolapsu vytvořila. Zjednodušeně – půdorysný dosah kotev je zhruba roven jedno až dvojnásobku hloubky jámy. Je evidentní, že v takovém případě se prodáváním se sousedy nevyhneme. Současná praxe bývá, že kotvy je nutno zohlednit již DŮR. Pokud umístěny nejsou, tak v dalším stupni je již nelze aplikovat. I proto je nutné na problematiku pažení myslet již na samém začátku práce na návrhu stavby.

Alternativou kotvení je rozpírání svislých pažících konstrukcí. Nejde o řešení rovnocenné a není univerzální! Deformace pažících konstrukcí jsou u rozpíraných jam větší a rozpěry komplikují jak těžení jámy, tak i následnou realizaci budované konstrukce suterénů. Kdyby se mne nějaký soused ptal, zda má připustit kotvení pod svým pozemkem nebo požadovat intaktnost svého majetku, rozhodně bych mu doporučil strpět kotvení! Kotvy jsou předepjaté a deformace pažení jsou tudíž minimální; navíc je procesem předpínání ověřena jejich funkčnost a spolehlivost.

Z výše uvedeného vyplývá, že nelze bez hlubší rozvahy v urbanizovaném území projektovat suterény staveb v plném rozsahu vlastnických hranic. Naopak je žádoucí zvolit bezpečný odstup – doporučoval bych uvažovat s 0,7 m od volných a 1,4 m od zastavěných hranic. Výsledný obrazec by byl podkladem pro provozní a konstrukční řešení podzemní části stavby. Až když by se nedařilo dostat do půdorysu vše potřebné, tak redukovat odstupy a pustit se do hledání použitelných řešení a projednávání se sousedy. K tomu doporučuji i přečtení paragrafů 1018 a 1023 Občanského zákoníku.

Pominout výše uvedená obecná pravidla a kreslit suterény v celém rozsahu pozemku je nefér. Ke klientovi, sousedům, úřadům i k sobě samému. Hrozí neprojednatelnost takové dokumentace a nutné úpravy povedou k fatálním zásahům do řádu nosného systému a totálnímu znehodnocení celé práce.

Přimlouval bych se, abychom přestali nahlížet na DŮR a DSP jen jako nutnou hromadu papírů předcházející stavění a naplňující požadavky úředníků i účastníků řízení. Nejde o soutěž, kdo koho doběhne, ale o kontinuální proces zpřesňování stavby od studie po kolaudaci. O tom bychom měli přesvědčovat i své investory a neustupovat jejich tlaku. Moje zkušenost je taková, že investoři si upřímnosti cení a snesou hodně!

Vojtěch Ježek
geotechnický inženýr

Pankrác – záporové pažení

Karlín – převrtávaná pilotová stěna

Provádění vrtů podél stávající stavby. Foto archiv autora

PRÁCE ARCHITEKTA, STAVEBNÍHO DOZORU A MÍSTO PLNĚNÍ – POTENCIÁLNÍ ÚSKALÍ PRAVIDEL DPH

Určení místa plnění při poskytování služeb či dodání zboží je klíčové pro správné zařazení transakce a náležitě odvedení výsledné DPH. Místem plnění při poskytování služby vztahující se k nemovité věci je dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“), místo (tj. stát), kde se daná nemovitá věc nachází. Na základě informace o místě plnění poskytované služby a platné místní daňové legislativy pak dokážeme určit DPH režim dané transakce, tj. správnou sazbu DPH nebo osobu povinnou přiznat a zaplatit daň.

Služby vztahující se k nemovité věci

Dle ZDPH se službou vztahující se k nemovité věci rozumí služba mající dostatečnou přímou souvislost s danou nemovitostí. ZDPH uvádí příkladný výčet služeb vztahujících se k nemovité věci, a to služby znalce, odhadce a realitní kanceláře, služby ubytovací, udělení práv na užívání nemovité věci a služby při přípravě a koordinaci stavebních prací, jako jsou zejména služby architektů a stavebního dozoru.

Podrobněji tyto služby vymezují předpisy Evropského společenství. Za služby vztahující se k nemovité věci lze považovat například i:

- vypracování výkresové dokumentace nebo plánů budovy nebo částí budovy určených pro určitou parcelu bez ohledu na to, zda budova je nebo není postavena;
- poskytování služeb stavebního dozoru nebo bezpečnostních služeb;
- stavba budovy na pozemku, jakož i stavební a demoliční práce prováděné na budově nebo na jejích částech;
- průzkum a posouzení rizika a celistvosti nemovitosti;
- oceňování nemovitosti, včetně případu, že je této službě potřeba pro účely pojištění, ke stanovení hodnoty nemovitosti jako zajištění úvěru nebo pro posouzení rizika a škod v rámci sporů; a jiné.

Místo plnění se v případě poskytnutí těchto služeb určuje dle umístění dané nemovitosti (aktuální či budoucí).

Naopak služby, které již nejsou podle těchto předpisů považovány za službu vztahující se k nemovité věci, mohou být zejména:

- vypracování výkresové dokumentace, projektu, studie nebo plánů pro budovu nebo její části, pokud nejsou určeny pro konkrétní parcelu;
- reklamní služby, i když zahrnují použití nemovitosti;
- instalace nebo montáž, údržba a oprava, inspekce nebo kontrola přístrojů nebo zařízení, které není ani se nestane součástí nemovitosti; a jiné.

V případě služeb, které nemají dostatečně přímou souvislost s nemovitostí, se místo plnění určuje dle obecných pravidel, a to dle sídla společnosti nebo umístění provozovny odběratele, kterému je daná služba poskytována. Dále také musíte vědět, komu danou službu poskytujete, pokud se jedná o osobu povinnou k dani, místo plnění se bude nacházet tam, kde má váš zákazník sídlo nebo DPH provozovnu (které je tato služba poskytována). Jestliže však poskytujete službu osobě nepovinné k dani (tj. fyzická osoba, která nevykonává ekonomickou činnost), místo plnění bude určeno dle vašeho sídla, tj. sídla osoby, která tuto službu poskytuje.

Určení DPH režimu při poskytnutí služeb vztahujících se k nemovité věci

U služeb vztahujících se k nemovitosti je podstatné rozlišovat, zda se místo plnění nachází v tuzemsku (tj. v České republice) nebo v jiném členském státě EU, případně ve třetí zemi. Dále je také důležité rozlišovat, v jaké zemi je usazen poskytovatel/příjemce takové služby. Vzhledem k okolnostem může být použit režim přenesené daňové povinnosti (režim RPDP se použije na zdanitelné plnění mezi dvěma plátcí DPH), kdy je příjemce plnění povinný přiznat a zaplatit předmětnou DPH, nebo také může nastat situace, kdy dle aktuálně platných pravidel místní daňové legislativy vznikne příjemci nebo poskytovateli daného plnění povinnost registrace k DPH v jiném členském státě dle místa plnění předmětné služby.

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

Plátce DPH, podnikatel se sídlem společnosti v České republice, na zakázku vypracuje projektovou dokumentaci pro udělení stavebního povolení stavby nacházející se v:

i) v ČR

Místo plnění se nachází v České republice, tj. poskytnutí služby podléhá DPH v tuzemsku. Plátce je povinen vystavit daňový doklad s českou DPH, přiznat a odvést daň prostřednictvím podání českého DPH přiznání, a to bez ohledu na statut odběratele (tj. plátce, osoba povinná k dani nebo osoba nepovinná k dani).

ii) v jiném členském státě EU

Místo plnění se v tomto případě nachází v konkrétním státě dle umístění nemovitosti.

Jelikož směrnice EU neukládá členským státům povinnost zavést režim přenesené daňové povinnosti v případě poskytování služby osobou povinnou k dani usazenou v jiném členském státě, kdy by za českého plátce mohl přiznat a odvést daň odběratel ve státě místa plnění, může dojít ke dvěma situacím.

Pokud to daňová legislativa umožňuje, je možné využít režim přenesené daňové povinnosti, kdy daň ve státě plnění odvede zákazník. V takovém případě poskytovatel danou transakci uvede ve svém českém DPH přiznání a souhrnném hlášení, jako poskytnutí služby do jiného členského státu.

Druhou možností je, že poskytovateli vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň v jiném členském státě dle umístění nemovitosti. Poskytovatel pak vystaví daňový doklad v režimu DPH podléhajícímu místní daňové legislativě. V takovém případě tato transakce není předmětem daně v ČR a nevstupuje do českého DPH přiznání.

Je nutné vždy prověřit, zda v jiném členském státě poskytovateli vzniká poskytnutím služby povinnost registrace k DPH, anebo lze využít režimu přenesené daňové povinnosti.

Plán hl. m. Prahy a obcí předměstských s vyznačenou čarou a úřady potravní daně, 1920.

SERVIS

Josip Plečnik, Býčí schodiště spojující III. nádvoří Pražského hradu se zahradou Na Valech, 1931. Foto Thomas Ledl

VELKÁ PRAHA 1922–2022, ZROZENÍ VELKOMĚSTA

Výstava

12. 9.–9. 10. 2022

Výstavní síň Mánes, Masarykovo nábřeží 250, Praha

Podnětem k připravované výstavě je sté výročí Hlavního města Prahy, které vzniklo na základě zákona č. 114/1920 Sb. n. a z. a prováděcích nařízení vlády připojením 37 obcí a osad k 1. lednu 1922. O rok později vládním nařízením byla Praha rozdělena do 13 obvodů. Tyto události odstartovaly prudký růst hlavního města ve všech směrech až k dnešním dnům, kdy je Praha uznávanou světovou metropolí. Expozice městských částí bude tvořit vždy dvojice architektonických modelů, znázorňující vývoj architektury od historických klenotů až k současné architektuře. Expozice také budou tvořit samostatné LCD obrázky, na kterých budou ukázány nejen historické snímky, ale také i současný vývoj. Každá expozice se bude tvořit v úzké spolupráci a koordinaci s jednotlivými městskými částmi. K výstavě bude vydána publikace Stoletá Praha.

AKCE**JOŽE PLEČNIK V PRAZE: VÝSTAVA KE 150. VÝROČÍ NAROZENÍ**

Výstava

1. 4.–31. 10. 2022

Tereziánské křídlo Starého královského paláce na Pražském hradě

Slovenský architekt a urbanista Jože Plečnik, narozený 23. ledna roku 1872 v Lublani, měl být původně dle přání otce tesařem, v jehož dílně se také vyučil. Absolvoval studia architektury na vídeňské umělecké akademii pod vedením prof. Otto Wagnera. V roce 1901 si pak Plečnik založil ve Vídni vlastní ateliér. Zároveň na akademii navázal blízké a celoživotní přátelství s českým spolužákem Janem Kotěrou (1871–1923), na jehož doporučení se stal Plečnik profesorem na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, kde působil deset let. Na počátku dvacátých let byl jmenován architektem Pražského hradu a zahájil přestavby pro reprezentativní sídlo prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Mezi další Plečnikovy počiny v Praze patří například Kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Vinohradech.

Nákladové nádraží Žižkov, Landscape Festival Praha 2015.
Foto ŠJÚ, Wikimedia Commons

Barozzi Veiga Architects, Vinařské centrum Ribera del Duero, správní budova, Burgos, Španělsko, 2011

Z instalace výstavy v CAMP Praha. Foto archiv IPR

LANDSCAPE FESTIVAL PRAHA 2022 – PRAŽSKÁ NÁDRAŽÍ NE/VYUŽITÁ

Festival

21. 6.–30. 9. 2022

Praha

Krajinářské architektuře není v České republice zatím věnován tak velký prostor, jaký by si zasloužila. Základní ideou festivalu je zvýšení povědomí o rozsahu, smyslu a významu oboru krajinářské architektury ve vztahu k současné architektuře, umění a veřejnému prostoru. Projekt Landscape festival se snaží o osvětu a mezioborový dialog nejen českých, ale také mezinárodních odborníků, umělců, politiků a široké veřejnosti. Letošní jubilejní desátý ročník je zaměřen na témata konverzí bývalých průmyslových a železničních areálů a restrukturalizaci dopravní infrastruktury. Hlavními lokalitami jsou Nákladové nádraží Žižkov, Smíchovské nádraží, okolí Florence a Masarykova nádraží a Palmovka. Kromě site-specific instalací bude mít veřejnost možnost se v daných lokalitách seznámit také s aktuálními projekty na jejich revitalizaci a konverzi.

www.landscape-festival.cz

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČKA

Dle zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti České komory architektů mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací. Celoživotní profesní vzdělávání (CPV) je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CPV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CPV.

Aktualizovaný přehled konferencí, workshopů, přednášek a dalších akcí, které lze v následujících dnech absolvovat v rámci Celoživotního profesního vzdělávání ČKA, je na www.cka.cz.

BAROZZI VEIGA ARCHITECTS

Výstava

13. 10.–13. 11. 2022

Galerie současného umění a architektury, Dům umění, náměstí Přemysla Otakara II. 38, České Budějovice

Prestížní španělskou kancelář založili v roce 2004 architekti Fabrizio Barozzi (*1976) a Alberto Veiga (*1973). Dvojice se snaží o architekturu, která je „zároveň specifická a autonomní, intimní a monumentální, schopná zachovat bohatství a jedinečnost každého místa“. Má za sebou desítky realizací. Mezi nimi např. Ředitelství vinařství Ribera del Duero (2011), Filharmonii ve Štětíně (2014), za níž získali Mies van der Rohe Award 2015, v roce 2018 jejich Bündner Kunstmuseum Chur obdrželo ocenění RIBA atd.

TO JE PLÁN!

Výstava

27. 4.–30. 6. 2022

Výstava představuje upravený územní plán Prahy – Metropolitní plán. Nové parky, řešení krize bydlení, hezčí ulice i náměstí. Seznamte se nejen s jeho základními principy, ale především s upraveným návrhem, ke kterému můžete přímo v CAMPu podat připomínky. Součástí výstavy jsou také veřejná projednání plánu, komentované prohlídky i vycházky.

metropolitniplan.praha.eu/jnp

NOVÉ KNIHY

TAK NĚJAK TO BYLO A TAK
NĚJAK TO JE

Miroslav Masák
KANT – Karel Kerlický,
Praha 2022

Rozsah: 144 stran
Orientační cena: 440 Kč

Miroslav Masák patří ke klíčovým osobnostem české architektury i života české společnosti druhé poloviny 20. století. Jeho před několika lety vydané knižní vzpomínky sklídily velký úspěch u čtenářů napříč generacemi, proto nyní vycházejí v rozšířené podobě. Jejich autor navazuje na své vyprávění a pokračuje v něm až do současnosti. Osobní vzpomínky architekta, spoluzakladatele libereckého Sialu a jeho unikátní Školky, vysokoškolského profesora, bývalého poradce prezidenta Václava Havla a zejména člověka pevného charakteru a přirozené noblesy jsou zasazeny do širokého rámce společenských i kulturních událostí a stávají se tak poutavou a osobitou kronikou naší společnosti. K jeho nejdůležitějším pracím na poli architektury patří pavilon F na Libereckém výstavišti, obchodní dům Máj v Praze, obchodní středisko Ještěd v Liberci či rekonstrukce Veletržního paláce pro Národní galerii.

MÝTUS ARCHITEKTA – JAN KOTĚRA 150

Helena Čapková (ed.),
Ladislav Zikmund-Lender
Akademie výtvarných
umění, Právý úhel, VŠUP,
Praha 2022

Rozsah: 288 stran
Orientační cena: 1110 Kč

Kniha, vydaná ke 150. výročí narození architekta, designéra, výtvarníka, pedagoga, organizátora a urbanisty Jana Kotěry, obsahuje deset kapitol od historiček a historiků architektury přinášejících nové interpretace Kotěrova díla a témata, jimž dosud nebyla věnována pozornost. Ve dvou kapitolách se Jana Sklenářová Teichmanová a Ladislav Zikmund-Lender věnují Kotěrovu pedagogickému působení na Uměleckoprůmyslové škole a Akademii výtvarných umění. Tři kapitoly od Heleny Čapkové, Miroslava Pavla a Ladislava Zikmunda-Lendera jsou zaměřeny na Kotěrovy kontakty se zahraničím a mezinárodní

transfer idejí: Japonsko a „orientalismus“, Nizozemí a Spojené státy. Dvě kapitoly Venduly Hnídkové a Markéty Žáčkové představují Kotěru jako urbanistu. Jan Galeta soustřeďuje svou pozornost na využívání tradic minulosti v Kotěrově díle a ukazuje tak, že jeho obraz revolucionáře, který odmítl všechno historické, je jen tradovaným mýtem. Ladislav Zikmund-Lender ukazuje v další kapitole Kotěrovy ambice stvořit syntetický styl pro nový Československý stát po roce 1918, které nebyly příliš naplněny. Filip Šenk aktualizuje principy Kotěrovy architektury na několika příkladech současné architektury. Součástí knihy je i rozsáhlý výběr z Kotěrovy publicistické činnosti z let 1900–1921 a z textů o Janu Kotěrovi z let 1922–1972, obě části jsou uvedeny historografickými studiemi.

Kniha obsahuje přes dvě stě reprodukcí, většinou dosud nepublikovaných historických návrhů a fotografií, soubor současných fotografií detailů Kotěrovy architektury od Jiřího Zikmunda a dvanáct ilustrací Jana Šrámka.

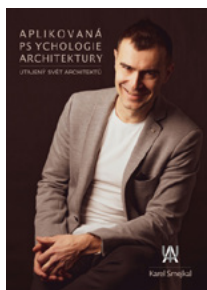

DOMY VOLNÝM VERŠEM. ARCHITEKT
LADISLAV LÁBUS

Matúš Dulla, Václav Gírsa, Petr
Kratochvíl, Ladislav Lábus,
Josef Pleskot
KANT, Praha 2022

Rozsah: 472 stran
Orientační cena: 890 Kč

Ladislav Lábus patří k nejlepším českým architektům současnosti a jeho práce již několik desetiletí získávají velký respekt i značnou oblibu nejen u odborné veřejnosti. Výpravná publikace nyní přináší shrnutí jeho dosavadního díla, a to jak oceňovaných novostaveb, např. nejnovější bytové domy v pražských Modřanech a na Smíchově, pozoruhodný domov sociálních služeb v Českém Krumlově, tak zcela výjimečných rekonstrukcí: pražského paláce Langhans, za niž získal Grand Prix Obce architektů, Edisonových transformačních stanic v Praze či Jízdárny Pražského hradu. Bohatá fotografická dokumentace jeho projektů se prolíná s texty jeho spolupracovníků a přátel, kteří čtivě a s erudicí mapují jednotlivé oblasti Lábusovy rozsáhlé tvorby, věnují se však také jeho dlouholetému pedagogickému působení a proměně Fakulty architektury ČVUT pod jeho vedením na pozici děkana.

APLIKOVANÁ PSYCHOLOGIE ARCHITEKTURY: UTAJENÝ SVĚT ARCHITEKTŮ

Karel Smejkal
Concept 42, Praha 2022

Rozsah: 176 stran
Orientační cena: 250 Kč

Za deset let se autor setkával s architekturou z více než 140 zemí světa, ale nepotkal ani jediného, který by dokázal odpovědět na otázku, co je to psychologie architektury. Rozhodl se tedy vrátit na univerzitu, založit vědecký tým Aplikované psychologie architektury a celý tento vědní obor přesně definovat a pro architektonickou komunitu založit. Tato kniha je první odpovědí na otázku, co je to Psychologie architektury. A první knihou, která shrnuje tři roky výzkumu na dané téma. Architekti tvoří naše umělé životní prostředí. Měli by proto znát ty, pro které jej tvoří. A měli by znát i sami sebe.

IRONIE ANEB SEBEKRITICKÁ NEPRŮHLEDNOST POSTMODERNÍ ARCHITEKTURY

Emmanuel Petit
Arbor vitae, Praha 2018

Rozsah: 264 strany
Orientační cena: 690 Kč

Dějiny postmoderní architektury se už dávno uzavřely. Tento fakt podněcuje dnešní historiky architektury, a to dokonce i české, aby tyto dějiny zmapovali. Kniha Emmanuela Petita vyniká mezi takovými pokusy svým teoreticko-analytickým přístupem. Petit si uvědomil, že postmodernismus se už od svých počátků po roce 1960 ujal tématu, s jakým se v dějinách architektury setkáme jen sporadicky. Zvykla-li si architektura doby modernismu i dob starších ladit svoje projevy do důstojného, vážného, ne-li tragického tónu, postmoderní autoři se naopak rozhodli sázet na humor a ironii. Petit si vybral pětici z nich – Roberta Venturiho, Stanleyho Tigermana, Aratu Isozakiho, Petera Eisenmana a Rema Koolhaase, aby sledoval, jakou funkci každý z nich ironii přikládá a jak s ní pracuje ve svých projektech. Porovnává přitom myšlení těchto architektů-intelektuálů s idejemi slavných ironizujících filozofů, básníků a literárních vědců, od Sókrata přes Giambattistu Vica, bratry Schlegely, Sørensa Kierkegaarda a Friedricha Nietzscheho po Umberta Eca, Jacquese Derridu, Paula de Mana, Jeana Baudrillarda a Richarda Rortyho. Třebaže problém, který autor řeší, není snadný, Petitův výklad je velmi čtivý a přesvědčivý. Jeho kniha si klade za cíl oslovit jak širší obec laických zájemců o architekturu 20. století, tak i studenty a odborníky.

MODERNÍ ŽENA – ARCHITEKTKA

Helena Huber-Doudová (ed.)
UMPRUM, Praha 2022

Rozsah: 304 strany
Orientační cena: 620 Kč

Výchozím bodem publikace je emancipační potenciál ženských protagonistek moderny a Bauhausu, jejich role a úspěchy na příkladech z České republiky, Německa, Polska, Maďarska a Estonska v posledních více než sto letech. Zásadní je napětí mezi dvěma póly – projekcí, tedy imaginativním obrazem moderní ženy, jak jej ztělesňovala například Neue Frau na Bauhausu nebo její reprezentace ve filmu a časopisech na straně jedné, a reálnou zkušeností architektek na straně druhé, danou právními normami, přístupem ke vzdělávání, ale i jejich postavením ve společnosti. Kolektivní monografie usiluje nejen o nová odhalení méně známých protagonistek architektury a jejich staveb, ale také se snaží nově klást otázky tvorby feministického kánonu, otázky přínosu mediálních, genderových a vizuálních studií.

Grafika Petr Babák, Martin Ponec (Laboratoř). Vychází v česko-anglické jazykové mutaci.

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

Prezentace autorského díla bez souhlasu autora

Chtěl bych se zeptat, jestli je právně možné, že developer může publikovat autorské dílo na množství webů bez svolení autora a bez uvedení autora, včetně médií, oficiálních stránek města atd., a po autorovi požaduje stažení z jeho vlastního webu.

Odpověď závisí na uzavřené smlouvě a šíří postoupené licence k užití vašeho díla. Pokud jste s oním developerem uzavřel výhradní licenční smlouvu (nebo měla uzavřená smlouva o dílo licenční ujednání o výhradní licenci), pak skutečně pozbýváte práva prezentovat projekt samostatně, resp. s takovou prezentací musí klient souhlasit. On naopak může projekt prezentovat, jak uzná za vhodné. Na druhou stranu, pokud smlouvu s licenčním ujednáním s klientem uzavřenou nemáte, pak by vám právo prezentovat se svým dílem mělo zůstat zachováno. Vaše autorství díla klient (nebo kdokoli, kdo dílo užívá) uvádět musí, a to v souladu s autorským zákonem, kdykoliv je to obvyklé. Vzhledem k tomu, že prokazování kritéria obvyklosti není snadné, doporučuji do budoucna vždy ve smlouvě popsat podmínky uvádění vašeho autorství (stejně jako nastavení pravidel pro prezentaci díla oběma stranami).

K povinnosti předkládat průzkum kontaminace

Nakolik je pro souhlas se stavbou nutná povinnost dokládat průzkum kontaminace (podloží) v místě uvažované stavby? V našich dosavadních zakázkách jsme se s podobným požadavkem ještě nesetkali, ať už se jednalo o žádost o souhrnná stanoviska ke stavbě příslušných DOSSů, či přímo SÚ.

Na území ČR existuje řada míst, kde je zvýšený výskyt radonu. Pokud by tomu tak v místě stavby bylo, pak lze průzkum požadovat. Mohlo by to být například tam, kde na místě v minulosti stála stavba, která by kontaminaci podloží mohla způsobit (například stavba pro chov zvířat, kotelna a podobně). Tedy – kontaminace podloží může být předmětem posouzení, ale musí tu být nějaký důvod, který by měl stavební úřad dostatečně objasnit.

Souhlas s napojením na kanalizaci

Pro klienta jsem vypracoval projekt rodinného domu se třemi bytovými jednotkami a jednou nebytovou jednotkou. Projekt jsem ve fázi studie konzultoval s příslušným odborem územního plánování. Následně jsem podal projekt pro stavební povolení s žádostí o stanovisko k tomuto příslušnému odboru územního plánování a obdržel jsem závazné stanovisko s vyjádřením, že předložený záměr je přípustný. Pak jsme ale narazili u obecního úřadu obce, ve které je předmětná stavba situována. Úřad jsem požádal o připojení na dopravní a technickou infrastrukturu (kterou spravuje) a místo vyjádření k připojení na vodovod, kanalizaci a místní komunikaci jsem obdržel vyjádření, že obec s daným typem zástavby v lokalitě nesouhlasí, a souhlas s připojením proto nevydává. Přiznám se, že jsem tím poněkud zaskočen a výklad práva jak ze strany obce, tak ze strany stavebního úřadu mi připadá nesprávný. Můžete mi, prosím, poradit, jak toto má správně fungovat a jak máme dále postupovat?

Obec, jak tušíte, postupuje v rozporu se zákonem. Povinnost vydat souhlas s napojením na infrastrukturu je pro jejího vlastníka stanovená příslušnými právními předpisy (zákon o vodách, zákon o vodovodech a kanalizacích atd.) a vydání souhlasu je povinností vlastníka, pokud tomu nebrání nějaké specifické důvody (viz např. roz-

hodnutí soudu zde: www.zakonyprolidi.cz/judikat/msph/11-a-68-2015-62.

Bohužel souhlas s připojením na infrastrukturu jsou povinnou náležitostí žádosti o vydání rozhodnutí stavebního úřadu a nelze je nijak nahradit. Pokud vám obec bude jejich vydání nadále odpírat, navíc ze zcela protizákonných důvodů, je nutno řešit problém s pomocí soudu.

K povinností autorizovaného architekta vůči technickému dozoru investora

Stavba už po několikáté požaduje písemné potvrzení s razítkem, originál vyjádření s razítkem statika, že systémový strop Ytong nad 5. NP není potřeba nadbetonovávat. Technický dozor investora (TDI) je přesvědčen, že strop bez nadbetonávky bude praskat. Má TDI, resp. stavba skutečně nárok mě takto úkolovat?

Jakkoliv rozumím motivaci TDI si tímto způsobem „krýt záda“, žádnou obdobnou povinnost vůči němu nemáte. TDI by mohl vznést nárok na prokázání správnosti řešení, pokud by měl v ruce například znalecký posudek o nepochybné nebo alespoň významně důvodné nebezpečnosti zvoleného řešení. Ten zcela určitě nemá, chce se jen „jistit“. V takovém případě postačí zcela (v souladu s platným občanským zákoníkem), když TDI sdělíte, že se statikem na projektové dokumentaci a jejím řádném provedení trváte. Za bezpečnost stavby a správnost dokumentace nesete profesní a právní odpovědnost, které jste si plně vědom. Tuto zprávu zašlete písemně – tedy buď emailem s elektronickým podpisem, prostřednictvím datové schránky, anebo v listinné podobě. Současně bych však – poučena dosavadním postupem zhotovitele a TDI – věnovala velkou pozornost autorskému dozoru nad prováděním stavby a stavební firmu bych si pohlídala.

K zahazování uličního prostoru

Rozmohl se nám v ulici takový nešvar. Jeden občan si vjezd do domu ochránil řetězem a zaskládal betonovými dlaždicemi. Vzápětí se tohoto nápadu chytly pár dalších lidí, kteří si podobným způsobem upravili své vjezdy či parkovací stání. Naše ulice je bohužel široká jen tři metry. A hned za těmi třemi metry začínají z obou stran soukromé pozemky kolem cesty. A kvůli sobectví majitelů tam na několika stech metrech de facto nejsou výhybné prostory. Což je skutečně velký problém obzvláště v zimě.

Doporučuji argumentovat § 22 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb. který uvádí, že nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek rodinného domu, je 8 m. (Při jednosměrném provozu lze tuto šířku snížit až na 6,5 m.) V uváděném případě dochází k porušení prováděcího předpisu ke stavebnímu zákonu, stavební úřad by měl tedy zjednat nápravu.

Eva Faltusová

DALŠÍ VÝVOJ REKODIFIKACE ČESKÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA

Současný vývoj v oblasti stavebního práva je velmi nepřehledný a pro ty, kdo jej stále nesledují, těžce uchopitelný. Výsledek procesu ale ovlivní českou stavební kulturu minimálně na desetiletí. Co můžeme od rekodifikace očekávat?

Pojem „rekodifikace“ označuje komplexní proměnu české stavební legislativy. Česká republika ztrácí mezinárodní konkurenceschopnost v efektivitě veřejné správy území. Stavební legislativa je navíc extrémně nepředvídatelná, předchází platný stavební zákon č. 183/2006 Sb. se měnil v průměru dvakrát za rok.¹ Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) v praxi pokračuje: v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR

je ve druhém čtení tzv. „odkládací“ novela platného, i když zatím neúčinného „nového“ stavebního zákona č. 283/2022 Sb.,² zároveň je v připomínkovém řízení je tzv. „věcná novela“ téhož zákona. Navíc je v přípravě řada vyhlášek jak k minulému, tak k současnému platnému zákonu. To vše vydává MMR v „legislativní smršti“ v řádu několika posledních týdnů. Pokud jste zatím dokázali udržet si přehled, můžete si gratulovat.

Základním očekáváním všech zúčastněných tedy bylo zpřehlednění a stabilizace stavebního práva. S „na sílu“ protlačenu verzí stavebního zákona nesouhlasí skoro nikdo. Daleko větší obavy ale vzbuzuje pokračování v neustávajících dílčích novelizacích zákona „od desíti k pěti“.

České stavební právo trpí vysokou mírou roztržičnosti

Jedním z mála principů rekodifikace, který dosud nebyl postupnými úpravami paragrafů demontován, je sjednocení obecných a speciálních stavebních úřadů podle hesla „jeden úřad“. Ministerstva se „svých“ pravomocí ve prospěch celku „vzdala“ mimo jiné proto, že základem návrhu byl (a dosud ještě je součástí zákona) nadresortní „Nejvyšší stavební úřad“ (NSÚ) na úrovni Úřadu vlády.³ MMR si ale v návrhu věcně novely přisvojuje kompetence NSÚ a tím znovuotevřívá meziresortní boj o kompetence. Výsledkem je opuštění všech principů rekodifikace, namísto „jednoho úřadu“ má vzniknout nový „speciální“ stavební úřad MŽP vládnoucí novým závazným stanoviskem (návrh zákona o Jednotném environmentálním stanovisku), ministerstva si znovu vynutila závazná stanoviska svých dotčených orgánů (DOSS – nejmarkantnější je návrat k současné praxi u památkářů v ministerstva kultury), stavební úřady jsou věcnou novelou opět degradovány na pozici „poštáka“ závazných stanovisek, takže ani o „jednom rozhodnutí“ nemůže být řeč.

ČKA se tématu stavebního práva a jeho rekodifikace věnuje soustavně. Od roku 2014 jsme připomínkovým místem v rámci připomínkování legislativy.⁴ Téma stavebního zákona se probíralo na valných hromadách Komory v roce 2021 a 2022 a zůstává prioritou ČKA i v dalším období. Slibně se rozbíhá spolupráce se statutárními městy ČR,⁵ prosazení cílů by prospělo též nalezení programové shody se zástupci stavebního byznysu. Stanoviska profesních komor, zejména ČKA a ČKAIT, jsou připravována a konzultována dlouhodobě.

Odborná kritika dosavadní legislativní práce MMR se shoduje v tom, že naše země nutně potřebuje zjednodušení přebujelého stavebního práva a vytvoření předpokladů pro stabilní a předvídatelné rozhodování. Předpokladem takového prostředí je dosahování dohody při správě území. Přesně v téhle oblasti české stavební právo dlouhodobě selhává.

Duální model veřejné správy

Problémové oblasti české legislativy neleží v digitalizaci ani v institucionálním modelu státního „megaúřadu“, jak by se podle mediálních zjednodušení mohlo zdát. Vychází z tzv. duálního modelu veřejné správy, ve kterém je agenda správních řízení svěřena státní správě, vykonávané v přenesené působnosti obcí a krajů. V současném evropském prostředí jde o raritní systém, který přináší řadu v podstatě neřešitelných problémů, od nenaplnění Ústavy⁶ přes tzv. systémovou podjatost v rozhodování po faktickou nefunkčnost a neefektivnost celého byrokratického systému.⁷ Přerozdělení kompetencí ve správních řízeních podle Stavebního zákona⁸ je tedy klíčovou otázkou pro úspěch či neúspěch rekodifikace.

Zásadní nedostatky předloženého návrhu zákona

V první řadě jde o přenastavení rolí v územním plánování. Přírozeným nositelem zájmu na rozvoji území a moderátorem dohody v území je samospráva, která také nese za svá rozhodnutí politickou zodpovědnost. Po několikaleté debatě s ministerstvem připravila skupina statutárních měst „opt-out“ verzi pozměňovacího návrhu, který ponechává primárně pořizování územně plánovacích dokumentací na „státním“ pořizovateli v přenesené působnosti, ale umožňuje obcím, městům a krajům, které takto rozhodnou, pořizovat své ÚPD v samostatné působnosti, vlastním odborným aparátem a na vlastní náklady.

Specifickým tématem územního plánování je snaha ministerstva o unifikaci podmínek územního plánování podle potřeb průměrně velkého (tedy malého) českého města⁹ a zavedení jednotné grafické legendy ÚPD podle přežitého modelu plánování ze 70. let minulého století. Návrh zákona zachovává územně plánovací dokumentace ve statické struktuře hierarchických předpisů administrovaných státní správou, což mimo jiné přímo brání pořizování podrobnější vrstvy ÚPD.¹⁰ Velmi sporné je postavení autorizovaných osob v systému kvalifikace pro výkon územně plánovací činnosti.¹¹

Samosprávy mají slabší postavení než dotčené orgány státní správy

V oblasti Stavebního řádu dochází k zásadní změně: „vypuštění“ rozhodování v územním řízení.¹² I tato konstrukce je sporná, protože zvyšuje nejistotu rozhodování v území. Obdobnou cestou se vydalo při „transformaci“ německé legislativy do svého prostředí Polsko,¹³ jenže s „ponecháním“ územního rozhodnutí jako specifického alternativního procesu stanovení individuálních zastavovacích podmínek v konkrétním území.¹⁴ Velmi důležitým nástrojem pro dosahování vysoké kvality vystavěného prostředí¹⁵ je postavení územních samospráv jako dotčeného orgánu v procesech podle stavebního zákona. Správní řád toto postavení obcím a krajům přiznává, ale v praxi se doposud nevyužívá. Územní samosprávy tak mají slabší postavení v procesu, než jaké zákon přiznává DOSS a správcům sítí. Jejich stanoviska vypovídá stavební úřad přednostně, zatímco samospráva se k dokumentaci záměru dostanou teprve po vypořádání DOSSů a s nepřiměřeně krátkou lhůtou. Samosprávy jsou přitom v rozhodovacích procesech jediným přirozeným partnerem architekta v oblasti kvality architektury a vystavěného prostředí, současné právní nastavení jim ale nedovoluje hrát tuto zásadní roli.¹⁶

Pojetí termínu „veřejný zájem“

V obecné rovině jde o pojetí „veřejného zájmu“. *Stavební zákon a současná resortní praxe chápe pojem „veřejný zájem“ zúženě jako zájem hájený státem na základě zákona. Ve skutečnosti je možné za veřejný zájem označit teprve výsledek správního rozhodování.*¹⁷ Zájmy státu definované v zákonech mají být hájeny prostřednictvím DOSS jako neopominutelné dotčené zájmy. Stejně neopominutelnými zájmy v území jsou však zájmy hájené samosprávou a další skupinové a soukromé zájmy. Konflikty zájmů v území mají být vypořádány správním procesem, nikoli paušálním odkazem na zúženě vykládaný „veřejný zájem“ dotčených orgánů státní správy.¹⁸ Do této oblasti rekonstrukce spadá revize postavení DOSS, celá oblast hmotného práva včetně problematiky „státních“ a „městských“ stavebních předpisů, revize závazných vyhlášek a norem a v neposlední řadě standardy dokumentací pro správní procesy.¹⁹ Vyhlášky a standardy zpracovává úřední aparát MMR, v rozporu s předpokládaným přenesením kompetencí na nově založený Nejvyšší stavební úřad.²⁰

Nutná úprava stavebního zákona

Je možné konstatovat, že současná verze zákona i její dvě novelizace jsou psány jednostranně, ve prospěch státní byrokracie. Důraz na několikanásobnou státní kontrolu a procesní formálnost převážil nad smyslem a účelem zákona. Jediným možným východiskem je zásadní odmítnutí předložených návrhů, zejména „věcné novely“ zákona, odložení účinnosti zákona a příprava vážně míněných konsenzuálních úprav.

M.A. Martin Kloda, autorizovaný architekt
člen PS Legislativa ČKA
9. 5. 2022

1. Stavební zákon byl v průběhu své platnosti mezi lety 2006 a 2021 celkem 28x novelizován.
2. Dobře se to pamatuje, místo zákona 183 máme teď zákon 283.
3. Nejvyšší stavební úřad je v debatách o institucionální podobě reformy bohužel spojován s „megaúřadem“ státní stavební správy, vloženým „shora“ do systému české veřejné správy; NSÚ ale může

ideálně fungovat právě jako metodický a odvolací „nadresortní“ úřad integrující zákonem hájené zájmy všech ministerstev a v této roli je nezastupitelný.

4. ČKA (2015), ČKA OFICIÁLNÍM PŘIPOMÍNKOVÝM MÍSTEM LEGISLATIVNÍHO PROCESU. [online] dostupné z: www.cka.cz/cs/pro-architektury/legislativa/cka-oficialnim-pripominkovym-mistem-legislativniho-procesu.
5. Původně tzv. Skupina velkých měst rozšiřuje vzájemnou spolupráci na úrovni politických reprezentací a odborných pracovišť statutárních měst.
6. Ústava České republiky, Článek 8: Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.
7. Míra efektivity je nepřímo úměrná míře složitosti (komplexnosti) problémů v území; systém je nastaven na průměrnou velikost české obce, což je zhruba 1 700 obyvatel, v měřítku velkých měst ale kolabuje.
8. Stavební zákon je de facto speciálním prováděcím zákonem č. 500/2004 Sb. Správní řád pro oblast stavebnictví.
9. 89 % obcí v ČR má méně než 2 000 obyvatel (průměr v OECD35 je 28 % obcí), dalších 7 % má mezi 2 a 5 tisíci obyvatel (průměr v OECD35 je 16 % obcí). Podle OECD (2018), SUBNATIONAL GOVERNMENTS IN OECD COUNTRIES: KEY DATA. Paris: OECD. ISSN: 20777825 [online] dostupné z: doi.org/10.1787/region-data-en.
10. Územní plány části města, regulační plány; tato úprava struktury a hierarchie ÚPD bude s největší pravděpodobností až obsahem „velké“ reformy územního plánování, označované v hantýrce MMR Změna 2030. Bohužel i v této oblasti ČR zaostává za Evropou a jejím flexibilním a dynamicky se vyvíjejícím systémem správy území. Obdobně je nutné změnit strukturu a možnosti pořizování v tzv. Územně plánovacích podkladech (Územně analytické podklady, Územní studie).
11. Kvalifikační požadavky pro výkon pořizovatelské činnosti splňuje podle § 44 odst. 4) SZ autorizovaný architekt s prokázaným vzděláním, praxí a profesní zodpovědností, ale podle § 45 také osoba s jakýmkoli vzděláním vykonávající úřední praxi při pořizování pouhých 18 měsíců.
12. Územní rozhodnutí bylo fakticky nejpodrobnějším nástrojem územního plánování (podle části Územní plánování zákona č. 183/2006 Sb.).
13. Zdroj: 2019 Setkání architektonických komor V4, mezinárodní workshop ČKA. Praha 1. 3. 2019.
14. Proces územního rozhodnutí by bylo vhodné ponechat, jednak pro rozhodování ve stabilizovaných územích, u kterých dlouho, patrně nikdy, nebudeme mít k dispozici podrobný „regulační“ plán, jednak pro možnost lokální korekce ÚPD ve zvláštním řízení, bez potřeby změny ÚPD. Podle zkušenosti z Polska volí investoři ve většině případů jednodušší a rychlejší cestu bez územního rozhodnutí za cenu předvídatelnosti a rychlosti, i když by teoreticky mohli zvláštním postupem získat o něco vyšší míru využití pozemku. Polsko ale za posledních 15 let zpracovalo velkou část podrobnější vrstvy ÚPD, tento úkol je bohužel stále před námi.
15. A high-quality Baukultur for Europe! je základním heslem Davoské deklarace. [online] dostupné z: davosdeclaration2018.ch.
16. Výjimkou v českém prostředí samosprávy území je liberecká Rada architektů, pracující už čtvrtým rokem podle principů rakouských Gestaltungsbeiraten. [online] dostupné z: www.liberec.cz/architekti
17. Podle IPR, KMP (2014, s. 902), ÚZEMNÍ PLÁN HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY: METROPOLITNÍ PLÁN – KONCEPT ODŮVODNĚNÍ. Co je to veřejný zájem – dostupné definice a výklad. Koucký, Roman a kol. Praha: IPR. ISBN 978-80-87931-19-6.
18. V současné, stavebními úřady tolerované praxi navíc často bez adekvátního odůvodnění.
19. Jde o nevhodný návrh způsobu standardizace ÚPD, stejně jako o dosud neznámý budoucí standard dokumentace pro povolení záměru.
20. Podle dosud platného znění zákona 283/2022 má vzniknout historicky nezatižený „nadresortní“ NSÚ v Ostravě, do jeho působnosti patří mimo jiné i příprava všech prováděcích vyhlášek a souvisejících předpisů k zákonu.

ELEGANT PRO OKNA BUDOUCNOSTI

Elegant je více než jen profilový systém. Jde o zcela nové pojetí plastových oken.

Řada Elegant nabízí výjimečné tepelněizolační vlastnosti v kombinaci s udržitelností a designem, který získal ocenění na prestižních mezinárodních soutěžích.

Podtrhne váš rukopis v architektuře, ať se rozhodnete pro jakýkoliv styl – od moderního po klasický, pro novostavby i rekonstrukce.

Proč zvolit Elegant?

- Modularita založená na konceptu iCOR
- Možnost využít technologii ThermoFibra (dlouhá skelná vlákna): $U_f = 0,88 \text{ W/m}^2\text{K}$
- Jedinečný, štíhlý design
- 100% recyklovatelné profily

elegant.deceuninck.com

deceuninck

30

TÉMA

SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKA NEJLEPŠÍCH REALIZACÍ
POSTAVENÝCH NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V OBDOBÍ POSLEDNÍCH 5 LET
POŘÁDANÁ ČESKOU KOMOROU ARCHITEKTŮ

ČESKÁ

CENA

ZA

ARCHITEKTURU

2022

O ČESKOU CENU ZA ARCHITEKTURU SE UCHÁZÍ 201 REALIZACÍ

O titul v letošním, 7. ročníku České ceny za architekturu (ČCA) se uchází 201 staveb realizovaných v posledních pěti letech na území České republiky. Mezinárodní odborná porota z nich vybrala užší okruh nominovaných, který bude oznámen na nominačním večeru 23. června 2022.

Nejvyšší ocenění, tedy finalisté ČCA a držitel Hlavní ceny ČCA, pak budou vyhlášena na slavnostním galavečeru v listopadu. Udělena bude také Cena za výjimečný počín, jejíž výběr provádí Akademie a Grémium ČCA, a Ceny partnerů.

Do soutěžní přehlídky České komory architektů se letos mohla přihlásit díla realizovaná na území České republiky v posledních pěti letech, mezi roky 2017 a 2021. Více než polovina realizací (112) byla dokončena vloni, čtyři pětiny pak dohromady za poslední dva roky (159). Novostavby podobně jako v předchozích ročnících převládají nad rekonstrukcemi a letos činí dvě třetiny z přihlášených projektů (134), což je mírný nárůst. I letos se potvrzuje, že důležitým tématem výstavby v České republice je bydlení. Rodinné a bytové domy, rezidenční komplexy, chaty i chalupy tvoří dvě pětiny přihlášených děl (83). Zmínit je třeba jedno typologické téma, a to komunitní centra, jejichž zastoupení je v letošním ročníku nepřehlédnutelné. Společně s veřejnými kulturními a společenskými zařízeními tvoří významnou část soutěžících staveb. Katalog všech přihlášených realizací je volně přístupný na webu soutěžní přehlídky.

Převažují soukromé investice, podíl veřejných narostl a jsou mezi nimi i realizace ze soutěže

Za třemi pětinami projektů (125) stojí soukromí investoři. Podíl veřejných zakázek ovšem oproti předchozím ročníkům mírně narostl. Čtyři stavby přihlášené do letošního ročníku přehlídky vzešly z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od České komory architektů. Jedná se o Dostavbu Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích / Kuba & Pilař architekti (soutěž v roce 2016), Kulturní centrum – Pivovar Domažlice / Mepro (soutěž v roce 2012), Památník Zámek / Vít Podráský, Jan Žalský (soutěž v roce 2017) a Společenské a kulturní centrum v Kuřimi / ARCHTEAM PROJEKTOVÁ KANCELÁŘ (soutěž v roce 2009).

Tři čtvrtiny autorů sídlí v Praze a Brně

Z přihlášených realizací tři čtvrtiny navrhli architekti sídlící v Praze či Brně (Praha 98, Brno 48). Stavby realizované v Praze přitom tvoří čtvrtinu děl (55). Děl postavených v Brně je 8, v celém Jihomoravském kraji pak šestina přihlášených (34). Výrazně zastoupené jsou rovněž realizace ve Středočeském kraji, tvoří sedminu soutěžících staveb (28).

Realizace trvá v průměru tři až čtyři roky

Zajímavý je v každém ročníku přehlídky údaj o průměrné délce realizace stavby (od projektu po dokončení stavby), která stejně jako vloni činí 3 až 4 roky, což je trochu déle, než bývalo v prvních letech přehlídky.

Udržitelnost

Pořadatel od loňska sleduje aspekt udržitelosti soutěžících realizací, letos jej potvrdila třetina autorů (což nemusí znamenat, že i ostatní díla nejsou udržitelná).

Mezinárodní odborná porota

Práci českých architektů bude tradičně hodnotit sedm erudovaných zahraničních expertů. Jsou jimi architekt **Ueli Brauen** (Švýcarsko), architektka **Katalin Csillag** (Maďarsko), architekt a urbanista **Patrick Koschuch** (Nizozemsko), architekt **Pavol Mikolajčák** (Slovensko, Itálie), architektka, urbanistka a akademička **Marialessandra Secchi** (Itálie), architektka, urbanistka a akademička **Els Verbakel** (Belgie, Izrael) a krajinářská architektka a akademička **Kathrin Volk** (Německo).

Díla přihlašovali sami architekti i nominovali odborníci

Své práce mohli do soutěže přihlásit jak sami autoři, tak jejich přihlášení mohlo být iniciováno členy Akademie České ceny za architekturu. O ocenění se mohla ucházet i díla přihlášená do předchozích ročníků, vyjma těch, která se v nich dostala mezi užší okruh nominovaných. Podrobnější seznámení s jednotlivými projekty přinese katalog nominovaných projektů a následně výstavy v regionech.

Součástí soutěžní přehlídky je doprovodný program s výstavami po celé ČR a dalšími akcemi. Aktuální informace viz www.ceskace-nazarchitekturu.cz

Tereza Zemanová

AKADEMIE

Představenstvo ČKA ustavilo Akademii České ceny za architekturu (AČCA) z řad významných osobností působících v oboru architektura a z oborů majících na výsledek činnosti architekta vliv. AČCA je z hlediska zastoupení oborů různorodá, má nejméně sto čestných členů, v současné době jich je více než 300. Akademie je garancí respektu a vysoké prestiže Ceny u jejích partnerů, profesní komunity i široké veřejnosti. Členství v akademii vzniká jmenováním představenstvem ČKA. Členy akademie se pro další ročníky stávají také finalisté ČCA.

Nominace děl do soutěžní přehlídky

Základní role akademie je role kurátorská a role nomináční. Členové Akademie mohou přihlašovat nejen svá díla, ale jejich hlavním úkolem je také aktivně vyhledávat další díla a zajímavé architektonické počiny. Tímto postupem lze zajistit přihlášení většího množství kvalitních děl.

Nominace a udělení Ceny za výjimečný počín

Další úlohou Akademie České ceny za architekturu je nominovat a z nominací poté vybírat díla a osoby, kterým by mohla být udělena Cena za výjimečný počín (kromě AČCA tato výjimečná díla a osoby nominuje také Grémium). Nominace na ocenění za výjimečný počín probíhá na webovém portálu Ceny per rollam. Každý člen akademie obdrží od Kanceláře heslo, na jehož základě mu je umožněn vstup do hlavní hlasovací části webového portálu Ceny. Na ocenění může nominovat díla a/nebo osoby bez omezení. Seznam nominovaných je předán Grémiu, které jej doplní o vlastní nominace a předá zpět akademii k udělení ocenění. Grémium spolu s uveřejněným seznamem nominovaných sdělí, jaký počet ocenění za výjimečný počín bude v daném ročníku udělen. O udělení ocenění za výjimečný počín rozhoduje akademie hlasováním rovněž per rollam na webovém portálu Ceny. Členové akademie vybírají ze seznamu nominovaných předaného Grémiem. Každý člen akademie udělí svůj hlas maximálně pěti dílům a/nebo osobám, které by dle jeho názoru měly obdržet ocenění za výjimečný počín. Díla a osoby, které obdrží nejvyšší počet hlasů, získávají toto ocenění.

Jmenný seznam všech více než 300 členů Akademie České ceny za architekturu a jednacích řád viz www.ceskacenaarchitekturu.cz

GRÉMIUM

Představenstvo ČKA pověřilo dramaturgii, dohledem nad dodržováním statutu, nominacemi na Výjimečný počín či Ceny partnerů Grémium ČCA, které je složeno z vybraných členů představenstva ČKA. Grémium má nejméně pět členů.

Aktuální složení Grémia:

Předseda: Jan Kasl

Členové: Radmila Fingerová, David Hlouch, Pavel Hnilička, Patrik Hoffman, Radek Kolařík, Ivan Plicka, Jaroslav Šafer

HARMONOGRAM ČCA

1. února 2022

Vyhlášení 7. ročníku ČCA

Otevření přihlášek realizací do ČCA 2022

Otevření přijímání podnětů na přihlášení realizací od Akademie ČCA

Otevření přijímání nominací na Výjimečný počín od Akademie ČCA

31. března 2022

Ukončení přijímání podnětů na přihlášení realizací od Akademie ČCA

10. dubna 2022

Ukončení přihlášek do ČCA 2022

23. června 2022

Nominační večer ČCA 2022

31. května 2022

Ukončení přijímání nominací na Výjimečný počín od Akademie ČCA

1. července – 31. srpna 2022

Hlasování Akademie o ceně za Výjimečný počín

listopad 2022

Galavečer ČCA 2022

listopad 2022 – únor 2023

Výstava oceněných ČCA 2022

SKICOVAT JE MNOHEM EFEKTIVNĚJŠÍ
NEŽ MLUVIT NEBO PSÁT

UELI BRAUEN

Lávka pro pěší, Villeneuve,
Conbeyrier, Švýcarsko, 2014

Miroiterie Flon v Lausanne, 2007

Studoval jste a pracoval v ateliéru Maria Botty. Jak vás ovlivnilo uvažování této architektonické ikony?

Mario Botta má nejen vzácný smysl pro prostor, materiály a světlo a jasnou představu o daném území, pokud jde o jeho politická, sociální a ekonomická hlediska, ale je též mimořádný řečník. Nebyl jsem tolik ovlivněn jeho formálním slovníkem jako způsobem, jakým přistupuje k problému kladením správných otázek a poté formováním ucelené myšlenky, a tím, jak se chová a diskutuje s klientem.

I dnes, v době počítačů, většina architektů stále skicuje tužkou a vy nejste výjimka. Dokonce jste shromáždil své nákresy od roku 2003 do 2013 do samostatné publikace. Proč je pro vás skicování tak důležité?

Od dětství jsem si zapisoval na okraje novin nebo zadní strany dopisů své nápady. Myslím tužkou. Přátelé o mně říkají, že mě něco napadne každých deset vteřin. A i přesto mám strach, že mi nápady dojdou. Permanentně přemýšlím o svých projektech a často je rozvíjím tím, že je spojuji s něčím, co mi zkříží cestu. Pro mě je skicování nejrychlejší cesta, jak zachytit myšlenku nebo sdělit nějaký nápad. Je to mnohem efektivnější než mluvit nebo psát a samozřejmě než se vyjádřit na počítači. To ale neznamená, že ve svém projektování ignoruji počítače, jen je pro mě jednodušší své prvotní myšlenky skicovat.

Projektoval jste dvě švýcarské ambasády. Jednak novou budovu v La Pazu v Bolívii (2003) a rekonstruoval tu v Praze (2005). Každá z nich stojí v jiném klimatu a také v jiném kulturním, bezpečnostním a právním prostředí. Jaké vlivy byly v každé zemi nejvýznamnější?

V Praze jsme museli pracovat se stávající budovou. Byl to vlastně jen malý zásah sestávající z nového schodiště a několika přidaných kanceláří. V La Pazu jsme naopak navrhovali celou novou budovu. Švýcarské velvyslanectví v Praze sídlí v neoklasicistní budově z roku 1930, kterou bylo potřeba transformovat a rozšířit. Při naší rekonstrukci jsme respektovali původní stavbu s třídičnou fasádou a vystupujícím blokem se střešní terasou a zároveň přidali novou hmotu, která zajíždí do stávající budovy jako zásuvka. Švýcarské velvyslanectví v Bolívii, které se nachází v úžasném prostředí nejvýše položeného hlavního města na světě, je pětiposchodová tmavočervená budova stojící na rohu dvou ulic: na symbolicky příhodném místě daném úzkým spojením regionálních tradic a moderního výrazu. Inspirací nám byla jednak bolivijská lidová architektura – krychlový tvar, plochá střeška a výrazné barvy – a arabsko-hispánská koloniální architektura – předsazená okna s mušarábími vyplněnými filigránskou stínící mřížovinou a s centrálním patiem. Zároveň je se solární energií použítou pro vytápění, malými okny na jižní a západní fasádě a velkými čtvercovými okny na sever i referenční stavbou, co se týče energetických řešení. Ta zohledňuje povětrnostní podmínky, intenzitu světla a klimatické výzvy Altiplana nacházejícího se v nadmořské výšce 3200 m. Uvnitř spojuje centrální schodiště různé úrovně osvětlované sešora světélkem podobně, jako je tomu u přístavby ambasády v Praze.

Ueli Brauen
*1954 Švýcarsko
B·W·A (Brauen Wälchli architects)
brauenwaelchli.com

Švýcarský architekt Ueli Brauen nejdříve vystudoval stavební inženýrství na Univerzitě aplikovaných věd a umění západního Švýcarska v Burgdorfu, mezi roky 1979 a 1982 působil jako inženýr švýcarského Ministerstva zemědělství v Ománu. Architekturu studoval po návratu v období let 1982 a 1988 u Maria Botty a Aurelia Galfettiho na Švýcarském federálním technologickém institutu v Lausanne. V roce 1990 společně s Doris Wälchli založili v Lausanne architektonickou kancelář B·W·A (Brauen Wälchli architects). Aktivně se zapojuje do činnosti profesních organizací a porot. Ateliér má na kontě na padesátku realizací a pyšní se úspěchem v 28 architektonických soutěžích. V Čechách zanechala kancelář také svoji stopu v podobě rekonstrukce a dostavby švýcarské ambasády v Praze (2005), kde se stala klíčovým prvkem při propojení nového bloku a neoklasicistní vily práce s přirozeným světlem. V budově hospice paliativní péče v Blonay (2011) autoři začlenili do půdorysu stavby stávající stromy, komunitní život vtáhli do centra objektu a nabídli úžasné výhledy do krajiny s cílem co nejvíce zatraktivnit poslední chvíle pozemského světa. Obchodní škola v Batelle Campusu v Ženevě (2015) se svou jednoduchou strukturou uspořádání provozů nabízí maximální flexibilitu využití. Svou fasádou zaujme budova Miroiterie Flon (2007) v Lausanne. Čtyřvrstvé trojúhelníkové „polštáře“ na fasádě jsou tvořeny fóliovými systémy ETFE a PTFE.

ARCHITEKTURA MÁ
LIDEM POSKYTNOUT
STIMULUJÍCÍ PROSTŘEDÍ

KATALIN
CSILLAG

K4 Office Building,
Budapest, 2014

MOMÉ (Moholy-Nagy University of Art and Design) – Development of Campus
and Creative Innovation Knowledge Park, Budapest, 2019

Katalin Csillag
* 1967 Maďarsko
3h architecture
www.3h.hu

Maďarská architektka Katalin Csillag vystudovala v roce 1992 architekturu na Technické univerzitě v Budapešti. Posléze působila dva roky jako architektka v ateliérech Gruppe 3 a u Helmuta Zieseritsche ve Štýrském Hradci. Již v roce 1994 založila společně se svým životním partnerem Zsoltem Guntherem (členem poroty ČCA 2018) vlastní architektonické studio 3h architecture. V roce 2019 obdržela za přínos v oblasti architektury nejprestižnější maďarskou cenu Ybl Prize, pojmenovanou po architektu Miklósi Yblovi. Od roku 2020 je členkou představenstva Maďarské komory architektů. Atelier 3h se pyšní četnými realizacemi především ve střední a severní Evropě. Mezi nejznámější patří stavby v rodné zemi – rekonstrukce západního křídla Esterházyho zámku ve Fertődu (2019), administrativní budova K4 v Budapešti (2015), obnova katedrály v Szegedu (2015), administrativní budova Geometria v Budapešti (2010), termální lázně v historickém městě Pápa (2012) nebo obnova baziliky Pannonhalma, která se stala mezníkem v maďarské památkové péči (2012, s Johnem Pawsonem). Za rekonstrukci a dostavbu Institutu pro tělesně postižené v Budapešti (2010) byl nominován na Mies van der Rohe Award 2011. V roce 2016 vyhrál její atelier mezinárodní soutěž na univerzitní kampus MOME v Budapešti. Působí jako hostující architektka na řadě univerzit v Evropě, přednáší, píše odborné články, práci svého atelieru prezentuje na výstavách nejen v Evropě.

V České republice, stejně jako v mnoha jiných zemích, je aktuálním problémem nedostatek dostupného bydlení. Váš atelier se tématu bydlení dlouhodobě věnuje – teoreticky i prakticky. Ať už bydlení pro ty nejchudší, tak i pro střední vrstvu. Jaká doporučujete východiska k řešení této situace?

Nedostatek cenově dostupného bydlení je v Maďarsku také problém, nemáme dostatek nájemních domů. Situaci ještě komplikuje to, že velká většina domů je v soukromých rukou, takže jen málo z nich vlastní obce, které by je mohly pronajímat chudým lidem.

Během naší kariéry jsme vždy projektovali pro různé sociální třídy: pro nepotřebnější obyvatele – objednávalo radnicemi – a pro střední třídu – šité na míru pro některé developerské projekty.

Ekonomická krize z roku 2008 srazila maďarské stavebnictví téměř na nulu. Když jsme to zjistili, vypracovali jsme s některými architekty pro státní zaměstnance program Nájemní bydlení. Tento program bohužel nezískal vládní podporu a v současné době se nikdo nezaměřuje na nájemní/sociální bydlení. Na druhé straně máme ve městech mnoho neobydlených bytů, často bez příslušného vybavení. Mělo by se uvažovat o jejich revitalizaci.

Podle mého názoru by vláda mohla tuto situaci řešit tak, že by založila nějakou neziskovou organizaci a pověřila ji, aby vytvořila Program pro nájemní/sociální bydlení. Tato organizace by zodpovídala nejen za výstavbu, ale i za údržbu takového bydlení.

V loňském roce vyhrála Českou cenu za architekturu obnova paláce hradu Helfštyňa. Do původní historické stavby byly vetknuty současné architektonické prvky, doplněna patra, použity byly materiály jako corten a sklo atd. Přístup k rekonstrukcím vyvolává vždy žhavé diskuze mezi architekty, památkáři i veřejností. Bylo tomu tak i u vaší obnovy barokního křídla Esterházyho zámku nebo baziliky Pannonhalma?

V Maďarsku se k ochraně památek a kulturního dědictví přistupuje konzervativně, takže její interpretace ze strany moderních architektů vždy vyvolává debaty. Renovace Pannonhalmské baziliky byla významným mezníkem v historii maďarské památkové ochrany, jelikož vyprovokovala vážné diskuse mezi odborníky v tomto oboru. Nakonec jsme dosáhli mnohého, čeho jsme chtěli, a myslím, že výsledek je nakonec konzistentnější se středověkem než ten předchozí z roku 1860.

Rekonstrukce západního křídla zámku rodiny Esterházy nevyvolala takové reakce, protože původní plány neexistovaly. Podstata našeho konceptu je, že jsme sledovali barokní logiku, ale použili ji za pomoci moderních prostředků.

Fasáda budov univerzitního kampusu MOME v Budapešti odkazuje na světelné experimenty Moholy-Nagye. Můžete je popsat? Lze v současné maďarské architektuře vysledovat vliv Bauhausu?

Když jsme navrhovali přístavbu kampusu vysoké školy designu a umění MOME, hlavní otázkou byla identita. Jak můžeme navázat na Lászlo Moholy-Nagye (jehož jméno univerzita nese), známého tím, že inovace byly jeho tvůrčím habitem? Fasádní systém univerzitního centra pro inovace s na výšku osazenými skleněnými prvky evokuje experimenty Moholy-Nagye se světlem tím, jak si hraje s hloubkou zaclonění. Světlo dopadající na tyto prvky pod různými úhly, s různou intenzitou a kvalitou, vytváří v interiérech neustále se měnící světelné efekty. Strategii Moholy-Nagye byla náhoda a překvapení. Pořadí světelných scénářů, které na sebe zdánlivě nenavazovaly, končí inspirujícím spektaklem. To byl přesně náš záměr, když jsme použili nedefinovanou a intenzivní sekvenci světelných podmínek: snažíme se poskytnout nekonečně stimuluující prostředí pro tvořivé lidi.

Současná maďarská moderní architektura je velmi různorodá, takže i když je vliv Bauhausu evidentní, jeho principiální pokračování je méně běžné než v 60. letech 20. století.

PAVOL MIKOLAJČÁK

Ex-Bar Sabina, městský dům v Bolzanu
(ve spolupráci s Andreasem
Lengfelderem), 2015. Foto Oskar da Riz

VÝHODOU SOUTĚŽÍ
JE VĚTŠÍ SVOBODA
V TOM, CO NAVRHUJETE

Horská chata Oberholz (ve spolupráci s Petrem Pichlerem), 2016. Foto Oskar da Riz

Pavol Mikolajčák
 * 1981 Slovensko
 Pavol Mikolajcak Architects
 www.mikolajcak.com

Architekt Pavol Mikolajčák je původem rodák ze slovenské Levoče, který nyní žije v Itálii. Vystudoval architekturu na Technické univerzitě ve Vídni. Po několikaleté praxi v ateliéru Christoph Mayr Fingerle a v ateliéru Pichler Architects založil v roce 2015 vlastní studio Pavol Mikolajcak Architects se sídlem v italském Bolzanu, kde se stal členem místní komory architektů. První realizace, které vzešly z architektonických soutěží, upoutaly svojí kvalitou a získaly vícero mezinárodních ocenění. Ikonická horská chata Oberholz v Dolomitech z roku 2015 je spojením tradice a modernosti. Nenápadná, do svahu zapuštěná dostavba farmářské usedlosti v alpském Villanders získala za svou originalitu ocenění Dům roku 2017 v německém Frankfurtu. Pětipatrový městský dům na jednom z nejstarších náměstí v Bolzanu (2015) má masivní fasádu z ručně opracovaného betonu. Za svůj nekonvenční přístup k návrhu této novostavby v kontextu historického centra získal cenu za udržitelnost Klimahaus Award. V Jižním Tyrolsku, kde Pavol Mikolajčák především působí, vznikají podle jeho návrhů další citlivé novostavby rodinných domů, obytných i administrativních budov.

V roce 2016 jste získal ocenění Klimahaus Award za novostavbu bytového a komerčního objektu Ex-Bar Sabina, který vznikl po zboření původní stavby. Jedním z cílů této stavby, jež harmonicky zapadá do historického centra Bolzana, bylo zajistit co nejnižší náklady na provoz budovy (dosáhnout energetické náročnosti A). Jak složité bylo hledání souladu estetiky budovy a úspor v historickém prostředí?

Tento městský dům se vymyká představě o energetické úspornosti. Je také trochu low-tech. Fasáda je z pěkného, kamenicky opracovaného pohledového betonu, byty jsou bez ventilačních systémů. Má manuálně posuvné dřevěné žaluzie ukryté v konstrukci stěny, okna si vystačí s izolačním dvojsklem. Úspory se dosáhlo díky kompaktnosti a přiměřenému podílu prosklení. Výhoda masivní stavby se projevuje především v letních vedrech, kdy dům klidně funguje bez klimatizace.

S architektem Petrem Pichlerem jste s návrhem vykonzolované dřevostavby horské chaty Oberholz v Jižním Tyrolsku vyhráli v roce 2015 v architektonické soutěži. Chata připomíná ležící kmen, z něhož vyrůstají tři větve obrácené ke třem nejvýznamnějším horám v oblasti. Byly to právě architektonické soutěže, které vám pomohly získávat zakázky a obstát v konkurenci zaběhnutých italských studií?

Ano, soutěže jsou pro začínající architektky skvělou příležitostí. Výhodou je větší svoboda v tom, co navrhujete. Ale není to všelék. Ani tady. Stává se, že se vítězné projekty nerealizují nebo si hlavně privátní klienti „odporují“ návrhy sami, bez kompetentních architektů. Ale určitě je to nejlepší volba, jak si vybrat architekta (nebo i klienta).

V jihotyrolských svazích jste navrhl také dostavbu statku Felderhof. Topografie pozemku nabídla příležitost umístit novou obytnou plochu částečně pod zem, aniž by byla narušena dvojice historických staveb. Jak se tento poměrně radikální přístup dařilo prosadit v přírodních rezervaci?

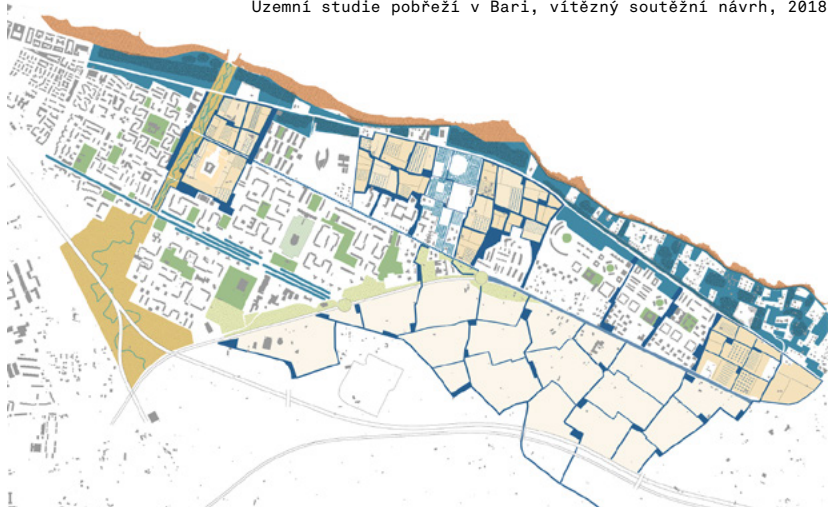
Paarhof (párová horská farma) je původní typologií, která vychází z potřeb minulosti. Obytný dům, často zděný, a hned vedle něho dřevěná mašta. Kvůli svazitému terénu a množství sněhu jsou budovy jako dvojčata usazené na těžce vrstevnici. V případě Felderhofu se navíc jednalo o mimořádně pěkné a zachovalé budovy. Jejich přestavba a adaptace na dnešní standard bydlení by vedly k mnoha kompromisům. A tak jsme se rozhodli přeložit těžiště bydlení do přístavby za domem. Projekt památkáři nejprve zamítli, ale po několika kolech rozhovorů se nám je podařilo přesvědčit.

NEBYLO BY LEPŠÍ VÍCE BOJOVAT ZA AKTIVNĚJŠÍ MOBILITU?

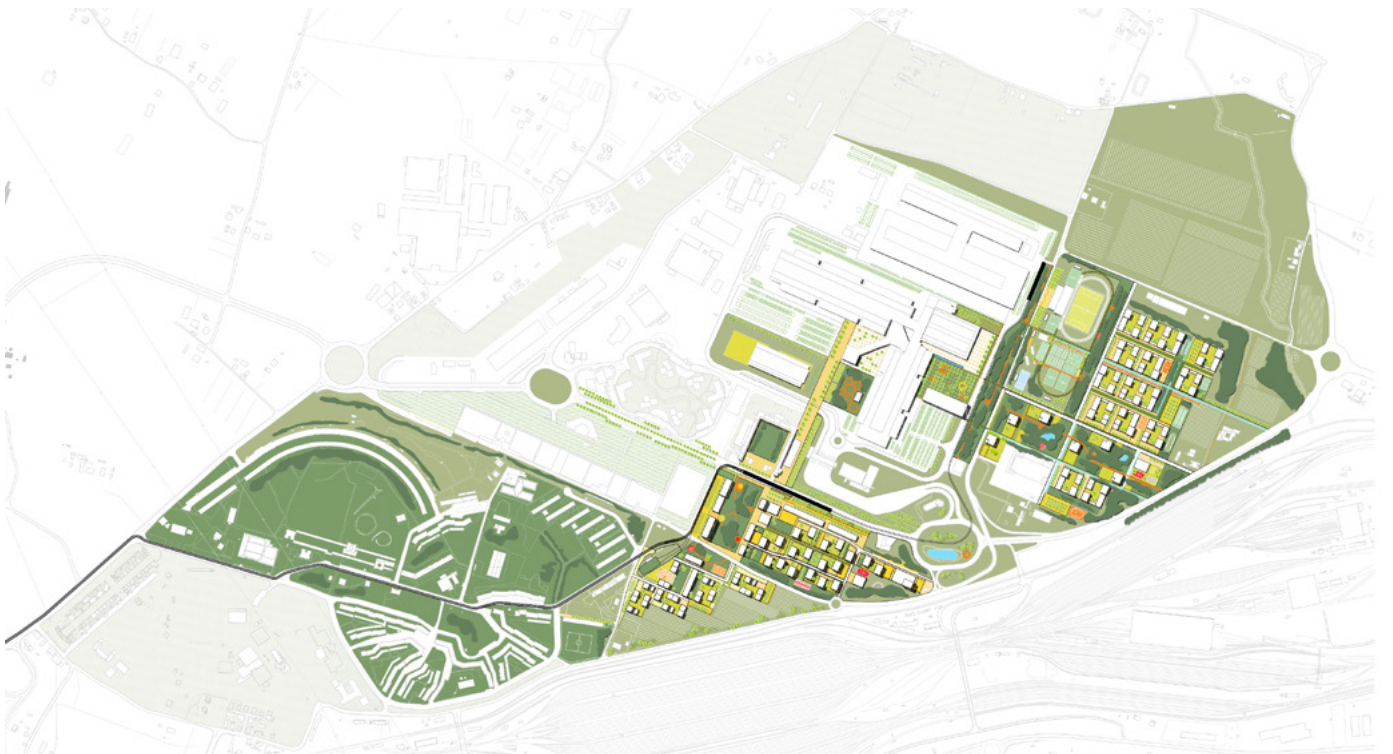
MARIALESSANDRA
SECCHI

předsedkyně poroty

Územní studie pobřeží v Bari, vítězný soutěžní návrh, 2018

Přestavba obchodní čtvrti FICO a lázni CAAB v Boloni,
masterplan, 2020

Marialessandra Secchi
* Itálie
PSAU – Privileggio_Secchi
Architettura Urbanistica
privileggio-secchi.com

Italská architektka zaměřená na urbanismus a územní plánování Marialessandra Secchi dokončila studia architektury na milánské Polytechnice v roce 1991, následně tamtéž pokračovala v postgraduálních studiích a rozvíjí akademickou kariéru v oblasti urbanismu. V roce 1998 založila s Nicolem Privileggiem ateliér PSAU (Privileggio_Secchi Architettura Urbanistica). Ateliér PSAU má za sebou desítky studií a projektů, z urbanistických návrhů lze zmínit například první místo v otevřené soutěži na územní studii pobřeží v italském Bari (2018), vítěznou územní studii udržitelné obytné čtvrti se sportovištěm v Givisiezú (2013) nebo projekt přestavby severovýchodní obchodní čtvrti FICo a lázni CAAB v Boloni (2020). Marialessandra Secchi se zapojuje také do výzkumných projektů iniciovaných veřejnými i privátními institucemi. Zaměřuje se na vyrovnávání se s formami a procesy transformace současného území. Zajímá ji vztah mezi volnou krajinou a urbanizací v nestabilních územích i vztah mezi infrastrukturou a sídly. Řeší „nové městské otázky“, jako je mobilita, modrozelená infrastruktura, zdroje a využití energie, hospodaření s odpady, potravinami atd. Její práce publikují přední odborná periodika a přednáší na konferencích.

Česká republika v loňském roce schválila novou Konceptci městské a aktivní mobility na následujících osm let, v níž se podporuje mimo jiné intenzivnější pěší a cyklo doprava. Itálie se v roce 1999 stala kolebkou hnutí tzv. pomalých měst (Città Slow), která usilují o zlepšení kvality života ve městech zpomalením tempa, zejména pak dopravy. Jak moc je toto hnutí v Itálii populární a jaká má úskalí?

Slow mobility – pomalá mobilita je v centru zájmu mnoha radnic v Evropě. Myslím, že současné překrývání se různých názorů týkajících se městské, metropolitní a venkovské mobility je zajímavé. Snižování znečištění, možnost používat elektrická zařízení pro individuální a hromadnou dopravu, vzrůstající požadavky na mikrologistiku a rostoucí obezitu mladé populace jsou některé z obav a výzev, které vstupují do diskuse na téma mobility. Současná pandemická situace generovala řadu velkých otazníků týkajících se toho, jak se s těmito problémy vyrovnáme. Jak zdůraznili někteří vědci, během posledních desetiletí oba výzkumné programy zaměřené na infrastrukturu a společnost vždy považovaly nabídku mobility za hlavní cíl: jak rozšířit nabídku mobility vzhledem k nové infrastruktuře nebo jak zlepšit „přístup“ (např. k lepšímu vzdělávání nebo nabídce zaměstnání) prostřednictvím mobility. Naopak výzkumníci věnují málo pozornosti poptávce: potřebujeme všechnu tu mobilitu, kterou máme k dispozici? Nebylo by lepší více bojovat za aktivnější mobilitu? Nebylo by zdravější a prospěšnější chodit do práce třeba 40 minut pěšky místo dojíždění? Naivní otázky jako tyto s mobilitou souvisí, ale nacházejí odpovědi ve způsobu, jakým navrhujeme svá města a konečně i jak si představujeme budoucí společnost. V Itálii je na mnoha radnicích vidět velké odhodlání. Měli bychom však konfrontovat citlivost na problém vysoké míry motorizace (v posledním desetiletí máme více než 600 aut na 1000 obyvatel), která je nejvíce patrná v malých městech. V nich jsou potíže s organizací veřejné dopravy na dobré úrovni často mnohem větší. Jedním z hlavních témat pro projektování v příštích letech však bude, jak co nejlépe využít aktivní mobilitu v kombinaci s elektromobilitou v nemetropolitních podmínkách, v širším kontextu urbanizovaného venkova, kde je v současné době závislost na individuálním automobilu nejvyšší.

Součástí vize Clever Cities Milan je i modro-zelená infrastruktura, jejímž cílem je také projekt ozelenění Milána (Rinverdiamo Milano). Jedná se hlavně o rozšíření zelených střeš a fasád na základě již zpracované studie vytipovaných budov. O jaké množství budov se jedná? Jak probíhá spolupráce s majiteli soukromých budov? Jaká opatření modrozelené infrastruktury považujete za prioritní?

Ozelenění Milána je jen malou součástí širší strategie. Jejím cílem je upozornit lidi na problémy s vodou a teplem. V rámci programu byla uspořádána soutěž o nejlepší využití střešních teras. Avšak přestože jsou střešní zahrady v Miláně časté, výzva neměla výraznou odezvu a předložené „dobré příklady“ pocházely především od institucionálních subjektů, jako jsou třeba nemocnice. Milán je kamenné město uprostřed rozlehlé roviny. Modro-zelená infrastruktura je součástí dlouholeté plánovací tradice, protože město vyrostlo v centru složitěho systému řek a kanálů, které byly v průběhu staletí vybudovány za účelem zásobování vodou a jejího odvádění. Několik málo zbývajících viditelných kanálů – Navigli – je dnes považováno především za turistické atrakce a místa nočního života. Musíme však vzít v úvahu, že zástavba ve 20. století věnovala vodě minimum pozornosti, což vedlo ke značným problémům jak s odvodňovacím systémem, tak s vlivem „tepelného ostrova“ v důsledku ohromných neprodyšně uzavřených ploch země. Město Milán, které se nachází v centru velké metropolitní oblasti, se již mnoho desetiletí snaží vyřešit problémy s vodou a někdy trpí při

plánování retenčních nádrží nebo jiné modro-zelené infrastruktury syndromem NIMBY, který charakterizuje postoje lidí odmítajících obecně prospěšné stavby. Zároveň jsou v některých čtvrtích známé opakující se „nepříjemné povodně“. Dnes si myslím, že bychom měli sdílet velký zájem o vodu a zelený design jak v hustší části města, tak v metropolitní oblasti, kde máme stále možnost odstranit asfalt a beton ze značného množství nevyužitých ploch. Zatímco nejvyšší prioritou je řešení klimatických změn na regionální úrovni, v současné době rozvíjíme výzkum o „každodenní infrastruktuře“, abychom pochopili rozsáhlý potenciál transformace malého měřítka při navrhování silnic. Základním úkolem je obnovit půdu pro infiltraci vody v naší běžné infrastruktuře.

Vaše katedra architektury a urbanismu se v roce 2017 podílela na italsko-albánském výzkumu Okolí laguny (Around the Lagoon), který se snažil hledat strategie pro kultivaci albánské chráněné lokality v blízkosti laguny Divjakë-Karavasta. Právě balkánské země jsou ještě na dlouhé cestě k šetrnému hospodaření s vodou a odpady. Mohou podobné projekty situaci zásadním způsobem zlepšit?

Výzkum je výsledkem programu spolupráce financovaného Italskou agenturou pro spolupráci (AICS). Studie nejprve začala jako spolupráce mezi naší univerzitou a městským úřadem v Divjakë. Od začátku bylo cílem se zabývat postupným upravováním pobřežní krajiny. Úkolem bylo vytvořit vizi budoucího vývoje tohoto venkovského teritoria, kde se rychle rozvíjí turismus, zatímco populace klesá, protože nejmladší generace odchází do metropolitní oblasti Tirany, kde hledá lepší pracovní podmínky. Snažili jsme si představit proces navrhování, který by byl v souladu s národní udržitelnou strategií plánování a zároveň shromažďoval místní zdroje reprezentované čistě individuálními snahami o pozemkovou transformaci. „Vodní urbanismus“ se brzy objevil jako jedno z hlavních témat. Oblast Divjakë – která se rozkládá mezi dvěma řekami a kde se nachází jedna z posledních středomořských lagun – byla výzvou k řešení koloběhu vody ve venkovských a pobřežních oblastech s ohledem na možné konflikty související s vodou: konflikt mezi výrobou energie, využitím vody na venkově a v domácnostech a zájmy turismu i souvisejícím odpadovým hospodářstvím s ohledem na nedostatečnou specializovanou infrastrukturu. Podporovali jsme pečlivé využití vzácné pobřežní oblasti a navrhovali způsob, jakým kombinovat zemědělství, turismus a udržitelnou výrobu. Shodli jsme se s naším místním partnerem v kooperačním programu na přístupu formou „výzkumu designem“. Měli jsme radost, když jsme viděli, že radnice uplatnila některé navrhované pilotní programy.

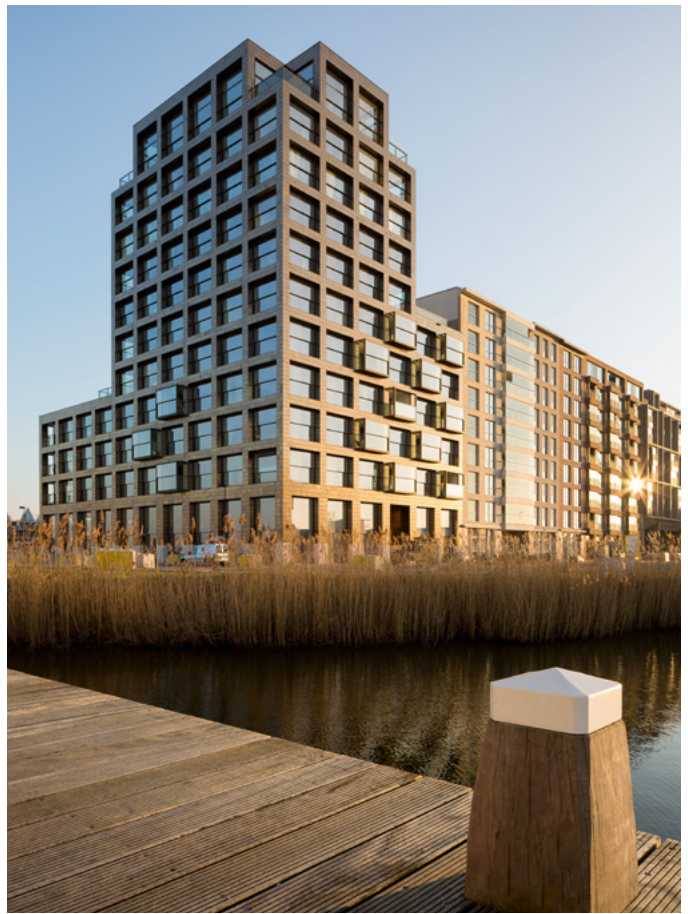
Výzkumné programy jako tento považují za důležité minimálně ze dvou důvodů. Jednak nabízejí možnost překlenout mezeru mezi obecnými strategiemi pro udržitelné použití zdrojů a místními běžnými nástroji plánování, a navíc dávají i dobré příklady z praxe založené na specifických balkánských zemích, které se mají aplikovat v různých situacích.

Patrick Koschuch
* 1970 Rakousko
Koschuch Architects
www.koschuch.com

Nizozemský architekt a urbanista Patrick Koschuch narozený v Rakousku působí v současnosti ve svém ateliéru Koschuch Architects v Amsterdamu. Zabývá se architekturou, urbanismem a výzkumem. Do roku 2018 byl partnerem ateliéru Van Dongen-Koschuch Architects and Planners, který spoluzakládal v roce 2011. Vystudoval nejprve ekonomickou geografií na Univerzitě Ludwiga Maximiliána v Mnichově a poté architekturu a urbanismus na Technické univerzitě v Delftu. V posledních letech pracoval na mnoha různorodých projektech a získal řadu prestižních cen. Za pozornost stojí například kulturní centrum Grenswerk ve Venlu (ARC 15 architecture award 2015), koncertní hala Musis Sacrum v Arnhemu (ocenění NRP Gulden Feniks 2018; nominace Mies van den Rohe Award 2019), konverze přístavních objektů na kulturní centrum Theater de Kampanje v Den Helderu (Arie Keppler Prize 2016), rezidenční objekt Kopblok v Amsterdamu (European Property Award 2020) či návrh rezidenční věže Elements v Amsterdamu (London Design Award 2020). Výchozím bodem pro návrh jakékoliv stavby je pro něj prostorový, společenský a ekonomický kontext. Při navrhování usiluje o dokonale fungující, racionálně uspořádané stavby s jasným provozním řešením a optimálním využitím. Přednáší, zasedá v národních i mezinárodních soutěžních porotách. Je také jedním ze zakladatelů platformy OpenBuilding.co, skupiny holandských architektů, inženýrů a developerů zaměřujících se na prodlužování životnosti budov, snižování ekologické stopy a podporu vzniku zdravých měst.

PATRICK KOSCHUCH

Kopblok, Amsterdam, Nizozemsko, 2018

Musis Sacrum, Arnhem, Nizozemsko, 2018

MYŠLENKA VEŘEJNÉHO PROSTORU BYLA VŽDY UTOPICKÁ

ELS VERBAKEL

On the Way to the Sea, kuitivace nábřeží
města Bat Yam, 2012

Ramat Eshkol, Lod, masterplan, 2019

Els Verbakel

* 1976 Belgie

Derman Verbakel Architecture / Bezalel

Academy of Arts and Design

www.deve-arc.com / www.bezalel.ac.il/en

Belgická architektka, urbanistka a akademička Els Verbakel žijící v Izraeli vystudovala architekturu v roce 1999 v nejstarším belgickém univerzitním městě Lovani. V postgraduálních studiích pak pokračovala na Katalánské Polytechnice v Barceloně a rovněž na Kolumbijské univerzitě v New Yorku a Princetonské univerzitě v New Jersey. V roce 2001 spoluzaložila projekční ateliér Derman Verbakel Architecture sídlící v Tel Avivu. Od roku 2018 vede katedru architektury na jeruzalémské Akademii umění a designu Bezalel. Els Verbakel se věnuje mnoha výzkumným projektům, aktuálně převážně v Izraeli. Se svým ateliérem má na kontě účast v řadě architektonických soutěží. Za projekt Riviera Seaside Art Gallery realizovaný na pláži města Bat-Yam získala v roce 2013 Israeli Design Award v oboru architektury, čímž navázala na ocenění z předchozího roku za obdobný projekt kultivace veřejného prostoru mezi městem a mořem nazvaný On the Way to the Sea. Její dílo bylo vystavováno v Izraeli i zahraničí, sama působí také jako kurátorka výstav. Verbakel je autorkou řady příspěvků v odborných publikacích i periodících. Zaměřuje se na krajinné plánování, infrastrukturu v krajině, urbanismus, územní plánování a veřejný prostor.

V řadě vašich projektů řešíte návaznost veřejného prostoru mezi městem a mořem nebo městem a pouští – úkoly, které v České republice neznáme. Jakými specifiky se vyznačují?

Mnoho našich projektů se zabývá podmínkami na hranici mezi různými ekosystémy, ať už městskými nebo přírodními. Přístupujeme k těmto okrajovým podmínkám jako k příležitostí pro výměnu a rozvoj hybridních situací, kde se městská struktura rozplétá a přechází v krajinné prvky nebo kde veřejný prostor vyjednává mezi různými městskými formacemi. Tento přístup nám umožňuje vytvořit vrstevnatý stav, který na sebe nabaluje sítě cirkulace, interakce a výměny.

Pracovala jste na strategickém plánu rozvoje Tel Avivu. Jaké byly hlavní priority – pokud bychom se soustředili na architekturu a urbanismus?

Náš strategický plán pro Tel Aviv-Yafo se zaměřil na budoucnost města v měřítku jeho celkové urbanistické struktury a v měřítku zastavěné a nezastavěné městské struktury. Vyvinuli jsme metodu mapování, která vycházela z hloubkových vzorků toho, jak obyvatelé vnímají své město, kontinuitu ulic a městské typologie a jejich potenciál v procesech obnovy města. Tato mapování se pak stala pevným základem pro naše designová doporučení, která navrhovala město s více centry, aby se posílila jeho rozmanitost a kladl větší důraz na okrajové čtvrti.

V jednom ze svých rozhovorů jste napsala, že se fungování veřejného prostoru ve městě a doprava proměňuje. V jakém smyslu? Jaká jsou vaše očekávání budoucího směřování?

Domnívám se, že myšlenka veřejného prostoru byla vždy utopická v tom smyslu, že otevřené prostory ve městech nikdy nebyly a nejsou zcela demokratické, přístupné a rovné. Vždy jsou arénou moci a politiky, ale zároveň mohou být prostorem odporu a přetváření. Věřím, že pokud přijmeme skutečnost, že veřejný prostor není nikdy zcela veřejný, můžeme se zbavit tíhy jeho utopie a najít příležitosti k umožnění nových způsobů kolektivity.

Doprava, nebo možná spíše cirkulace, by měla být považována za výchozí bod každého městského plánu, přičemž pohyb chodců by měl být na vrcholu pyramidy, ale nikdy by neměl být oddělen od ostatních forem motorizované a nemotorizované dopravy. Tyto typy dopravy se rychle mění díky pokročilým technologiím autonomních vozidel a novým ekonomikám. Města se musí mnohem rychleji než v minulosti přizpůsobovat měnícím se mobilitám a klást důraz na návrh integrace a přechodu mezi nimi, aby zajistila systém vhodný pro život.

V ROZVOJI MĚST NEMŮŽEME POKRAČOVAT JAKO DOPOSUD – MUSÍME PŘESTAT STAVĚT

Rozhovory připravily Markéta Pražanová a Barbora Veselá

Překlad z angličtiny Lucie Mertlíková

Foto archiv architektů

KATHRIN VOLK

Projekt URBiNAT se zabývá vlivem zeleně na obyvatele měst.

Kathrin Volk
* 1966 Německo

Kathrin Volk je krajinářská architektka, profesorka krajinářské architektury a designu na Detmold School of Architecture and Interior Architecture na Univerzitě aplikovaných věd v Ostwestfalen-Lippe, kde spoluzaložila studijní program územního plánování. Vystudovala krajinářskou architekturu na Univerzitě v Hannoveru, kde pracovala také jako odborná asistentka. Od roku 2003 pedagogicky působila na Fakultě krajinářské architektury na Hochschule Ostwestfalen-Lippe. Vyučuje také v interdisciplinárním magisterském programu „master städtebau nrw“, který spojuje mladé tvůrce z oblasti architektury, krajinářské architektury, regionálního plánování a rozvoje i geografie, aby spolupracovali a přinášeli nové perspektivy do oblasti územního plánování. Jako akademička je Kathrin Volk zakládající členkou urbanLab a vede řadu výzkumných projektů. Aktuálně stojí v čele projektu URBiNAT zkoumajícího využití přírodních zdrojů k začlenění zdravých koridorů do čtvrtí sociálního bydlení a zajištění zdravého klimatu ve městech. Zajímá se o otázky spojené s každodenním užíváním veřejného prostoru ve městě, jeho designem, estetikou, stopami uživatelů, vznikem zvláštních míst a také estetikou nedokonalosti a nečekanosti. Na základě těchto poznatků se zaměřuje na sociální design a vytváření zdravého a živého prostředí včetně vzniku biotopů. Kathrin Volk je pedagožkou, píše odborné stati a je poradkyní stipendijního programu „Studiefond OWL“.

Řadu let působíte jako pedagožka na mnoha univerzitách. Lze vysledovat, jak změna klimatu ovlivňuje myšlení studentů architektury a městského designu a jak se odráží v jejich pracích?

Studenti vnímají rychle se měnící klima a rádi zjišťují, co s tím mohou dělat. Když plánují sídliště, čtvrt nebo veřejné prostranství, zajímají se o to, jak přispět ke změně klimatu pomocí plánování měst odolných vůči vodě, koncepcí „houbovitého města“, nové mobility nebo městského zemědělství.

Podpořit je v pochopení složitosti těchto koncepcí a toho, jak se musí změnit urbanistický design, aby jich bylo dosaženo, je náročné. Město bude vypadat jinak: méně infrastruktury pro mobilitu, více zelených střech a fasád, voděodolnější městské prostory a zemědělství integrované do městské struktury, abych zmínila jen několik příkladů.

A další změnou paradigmatu je pochopení, že v rozvoji měst nemůžeme pokračovat jako doposud. Abychom seriózně přispěli ke změně klimatu, měli bychom vlastně přestat stavět vůbec – ráda provokuji – nebo pokud stavíme, musíme recyklovat materiály a zajistit, aby celý stavební proces byl od začátku do konce klimaticky a energeticky neutrální. Stojíme před úžasnou výzvou pro navrhování městské zástavby, vytvářet architekturu a veřejné prostory na základě vytěžování města. Tak vznikne nová estetika založená na udržitelnosti.

Vysoká škola architektury a interiérové architektury v Detmoldu zahájí nový mezinárodní magisterský program MUST – Master of Urban Sustainable Transformation. Půjde o program založený na vytváření znalostí výzkumem pomocí designérského přístupu. Aby přispěla jako univerzita k udržitelnému a odolnému rozvoji měst.

V rámci výzkumného projektu EU URBiNAT sledujete od roku 2018 sedm evropských měst (Porta, Sofia, Nantes, Høje-Taastrup, Sienna, Brusel a Nova Gorica) a vliv přírodních zelených pásů (koridorů) na zdraví a regeneraci obyvatel. Jaké byly hlavní cíle projektu a máte již nějaké výsledky?

Tento projekt stále probíhá, takže ještě nemáme konečné výsledky. Ale děláme spoustu práce. URBiNAT (<https://urbinat.eu>) má tři hlavní cíle. Prvním je snaha zlepšit životní podmínky a sociální soudržnost ve městech prostřednictvím zapojení občanů (i z vyloučených skupin) do regenerace zanedbaných městských oblastí pomocí metod, jako je Design Thinking, ekologie znalostí, heterogenita znalostí nebo kulturní a umělecké participativní přístupy.

Druhý cíl jsou „Zdravé městské laboratoře a zdravé koridory“ jako model rozvoje měst, který se zabývá řešeními založenými na přírodě pro inkluzivní regeneraci měst prostřednictvím inovativního veřejného prostoru. Veřejný prostor je základem pro regeneraci otevřených zanedbaných ploch a pro vytváření nových urbanistických, sociálních a přírodních vztahů mezi různými oblastmi měst. V tomto smyslu se projekt zaměřuje na inovativní pojetí veřejného prostoru, které spojuje sociální, ekonomické a ekologické dopady a rozšiřuje místní veřejnou sféru tím, že se stává přístupnou většímu počtu lidí.

A za třetí bychom rádi přispěli k celosvětovému šíření řešení založených na přírodním základě určených pro inkluzivní obnovu měst na základě inovativních zkušeností.

Ráda bych se s vámi podělila o zkušenosti s mezinárodní, mezioborovou prací a výměnou mezi výzkumníky a praxí v rámci tak velkého projektu. Všechny výzkumné metody jsou však většinou založeny na mužském vědeckém myšlení a replikovány vědkyněmi, aby se zajistilo, že výzkum je srovnatelný. Jedním z nejdůležitějších aspektů je tedy zahrnout do výzkumu, rozvoje měst a procesu participace i pohled ženský.

Jako krajinářská architektka se intenzivně zabýváte veřejným prostorem, jeho užíváním i nedokonalostmi. Existují nějaká pravidla či doporučení estetiky a designu veřejného prostoru?

Veřejný prostor je jednou z největších výzev v oblasti designu. Tyto prostory jsou navrženy, projednány, postaveny a poté předány uživatelům. Nabízejí různé možnosti: posezení na slunci nebo ve stínu, odpočinek i komunikaci, místa pro aktivitu nebo rozjímání, spopolitost i možnost zůstat sám. Všechny potřeby by se měly vzít v úvahu. Pokud se různé potřeby využítí vzájemně vylučují, vytvoří se územní plán a vymezí plochy, které zajistí, aby se různé možnosti využítí navzájem nevyklučovaly.

Téměř nemožné vyvažování, které se někdy podaří, ale jindy, navzdory nejlepšímu úmyslu, jednoduše selže kvůli vůli uživatelů a jejich představám o přivlastnění. Doporučuji důkladně sledovat lidské chování, životní styl a cílovou skupinu, pokud jde o design. Zjistit vše o každodenním chování obyvatele města, aby bylo možné vytvořit prostředí.

Vždy mě přitahují improvizované prostorové situace. Provizorní prostory jako prostorová strategie, dočasné využití jako forma prostorového osvojení města nejsou ničím novým. Živé městské prostory, malé proluky, brownfieldy či meziprostory nabízejí možnosti, které můžeme (dočasně) začlenit do veřejného prostoru. Taková místa často nejsou koncipována v územním plánu, ale mohou být začleněna do procesu transformace. Vznikají a zanikají zanechávající v prostoru stopy a atmosféru.

Jakkoli jsou tato místa odlišná, jedno mají společné: lidské měřítko.

Výsledky práce architektů můžeme nalézt v každé části prostředí, v němž žijeme – bydlíme, pracujeme nebo trávíme volný čas. Patří mezi ně stavby jakéhokoliv rozsahu, jejich nejmenší části a detaily, jejich adaptace a rekonstrukce, jejich vybavení, stavby všech typologických druhů i stavby speciální. Mimořádný význam pro současnou společnost mají také úpravy krajiny a tvorba veřejného prostoru. Architektonická díla, která někdo navrhl a dbal na kvalitu jejich dokončení, tvoří jen malou část celkové stavební produkce a snad ještě menší část zásahů člověka do krajiny a veřejného prostoru. Cílem ČKA je taková architektonická díla propagovat a prezentovat směrem k veřejnosti, a to nejen z hlediska jejich estetické a technické kvality, ale především v souvislostech jejich vzniku, vztahu k okolí a společenského přínosu.

PŘIHLÁŠENÉ REALIZACE (201) NOMINOVANÉ STAVBY (29)

Houseboat Anna, Praha 7

Anna Šlapetová

2021

Obnova Trafostanice, Vyškov

LAPLAN
Martin Pavlun

2021

Dům LO, Buchlovice

ateliér Lina Bellovičová
Lina Koniček Bellovičová

2020

NOMINACE

Rodinný dům v Liboci, Praha 6-Liboc

Pavel Hnilička Architects+Planners
Pavel Hnilička, Ondřej Smetana

2019

Villa Kořenec

atelier SMEDEK
František Šméděk
Judita Ledererová

2019

Student House Holešovice, Praha

Pavel Hnilička Architects+Planners
Pavel Hnilička, Marek Řehoř

2020

Revitalizace katedrály sv. Bartoloměje v Plzni

ATELIER SOUKUP OPL ŠVEHLA
Jan Soukup, Jan Trčka, Antonín Švehla,
Michal Soukup

2021

Knihovna Petra Hájka, Praha

Studio COSMO
Tereza Kabelková, Jiří Kabelka

2021

Modernizace diváckých prostor Divadla Oskara Nedbala, Tábor

atelier a-detail
Monika Krausová, Martin Kraus
Monika Jůzová

2020

Penthouse in Prague, Praha

petrjanda/brainwork
Petr Janda
Anna Podroužková, Maty Donátová

2020

Dům pro bydlení v zátopové oblasti, Hradištko-Kersko u Sadské

B.R.I.X.
Tomáš Brix
Tomáš Brix ml.

2021

NOMINACE

Dům v parku Šlapanice

ARCHIX, Spolek šlapanických architektů
Milan Podroužek
Martin Kubeš, Jaroslav Mareš, Petr Buryška

2021

Schodišťová věž ZŠ a MŠ Noe, Pardubice

Světlík Šedý Šeř
Jan Světlík, Vojtěch Šedý, Filip Šeř

2021

NOMINACE

Rodinné domy Tvoršovice – I. etapa

monom
Michal Bernart, Igor Hobza, Jan Bradáč
Tomáš Vaněček, Barbora Kabeláčová,
Anna Slavičková, Jakub Vašek, Lucie
Nippertová, Martina Bejčková, Thomas
Groen, Michaela Novotná

2021

NOMINACE

Sportovní hala / tělocvična ZŠ Nový
HrozenkovCONSEQUENCE FORMA architects
Janica Šipulová, Martin Sládek

2021

NOMINACE

Kulturní dům Olšany

LAPLAN
Martin Pavlun, Jitka Zelenková
Jan Kokeš

2019

Revitalizace Auly ČZU v Praze

Architekti DRNH, Čejka Jan
Jan Čejka, Antonín Novák, Petr Valenta,
Radovan Smejkal, Eduard Štěrβάk, Pavel
Veselý

2020

Rozšíření centra Intemac, Kuřim

Libor Žák / Atic.Zak

2021

Tři domy a dvůr pod Lysou horou, Ostravice

PAPOUSEK & SILHAN ARCHITECTS
Martin Šilhan, Jiří Papoušek

2021

Rezidence Kostelec, Kostelec nad Ohří

ADR
Petr Kolář, Aleš Lapka
Jana Zoubková, Anna Matoušková, Walter
Schubert

2019

Polyfunkční dům nad předávací stanicí A43,
Hradec KrálovéAIR ateliér
Vítězslav Táborský, Aleš Jeřábek

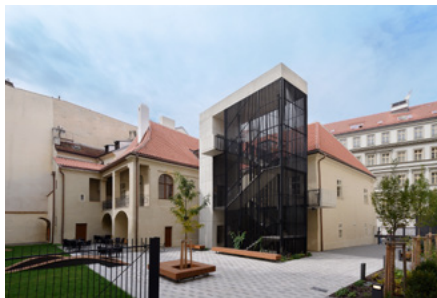
2021

Rodinný dům Řepov

HOFMAN ARCHITEKTI
Robert Hofman
Pavla Petrová

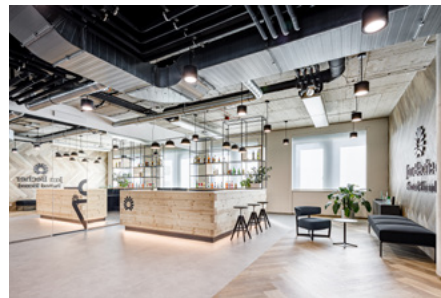
2019

Rekonstrukce objektu Truhlářská 1113/8, Praha

KAVA
Jan Karásek, Zuzana Novotná, Robert Seidl
Jakub Koňata, Matouš Erban, Štěpán Kubiček

2021

Kanceláře Becherovky, Praha

CAPEXUS
Jakub Sečí

2020

Dům v Lanškrouně

Martin Neruda Architektura

2021

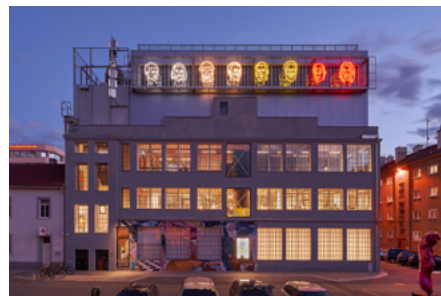
NOMINACE

Stages Hotel, Praha 9-Libeň

ADR
Aleš Lapka, Petr Kolář
Martin Kuklík

2021

Telegraph, Olomouc

ječmen studio
Lukáš Blažek
Eva Blažková, Vojtěch Jemelka, Anna
Pospíšilová

2020

NOMINACE

PUMPA, Průhonice

A32
Ivan Kolář

2021

Paluba Hamburk, Plzeň

projectstudio8
Bohuslav Strejč, Ondřej Janout, Jan Běl
Lucie Tlustá, Tereza Fialová, Anna Eštoková,
Jaroslav Holler

2021

Hřbitov Pátek u Poděbrad

ib-projekt.cz
Tomáš Podrázský
Ivan Blažek

2019

Chata Beldov, Nová Ves nad Nisou

Kateřina Margoldová

2021

NOMINACE

Parkovací dům v areálu nemocnice Mladá Boleslav

HOFMAN ARCHITEKTI, CR Project
Robert Hofman, Eva Melicharová

2020

Smetanova obchodní galerie, Vsetín

nodum atelier, BLAŽEK PROJEKT, STATIC solution
Lukáš Wawrosz, Marek Pyszko, Marek Wojnar
Daniel Samiec, Eva Hudzieczková, Michal Sedláček

2019

Vinařství Obelisk, Valtice

Aid team, Promed Brno
Pavel Bainer, Hana Bainerová

2017

NOMINACE

Kulturně komunitní centrum Koruna, Praha 16-Radotín

Grido, architektura a design
Peter Sticzay-Gromski
Ladislav Vendel

2021

Horská chata v Nových Hamrech

NEW HOW architekti
David Zámečník

2021

Viladům Suchdol, Praha

DESTYL ateliér
Stanislav Janíček, Martin Poledníček, Jakub Sedlák, Anna Línková, Petr Levý

2021

Centrum polytechnické výchovy a vzdělávání, Boskovice

DIMENSE
Petr Hovořák, Hana Zavadilová

2019

Pavilon Z, České Budějovice

A8000
Martin Krupauer, Pavel Kvintus, Daniel Jeništa, Petr Hornát

2021

NOMINACE

Sportovní hala v Borkách, Kolín

ov architekti
Jiří Opočenský, Štěpán Valouch
Magdalena Havlová, Jakub Neumann

2021

Revitalizace areálu kostela sv. Bartoloměje
v Kolíně

Masák & Partner
Jaroslav Svěrek, Martin Navrátil, Jakub
Masák

2020

Zahrada vily Panowských, Ivančice

Atelier V8
Jitka Vágnerová

2020

Palác elektrických podniků – rekonstrukce
a konverze, Praha

TaK Architects, AED project
Marek Tichý
Pavla Brůžová, Jana Kořínková

2020

NOMINACE

Sklep ve Strachotíně

František Brychta

2021

Harfa, Ostravice

Ark
Petr Kundrát

2021

Městská plavecká hala Louny

dkarchitekti
David Kudla
Filip Malý, Monika Fojtíková (Dorňáková)

2020

Rozšíření lodžii panelového domu, Praha

re:architekti studio
Vojtěch Ružbatský

2021

Vila s krytým bazénem, Ústí nad Labem

Petr Dobrovolný

2019

Výrobní hala firmy EVVA – GUARD, Tišnov

Tomáš Dvořák architekti

2021

Stavení s červenou pumpou, Ledčice

DESTYL ateliér
Martin Poledníček, Radek Eis, Anna Linková,
Stanislav Janíček

2020

Park Okružní v Prostějově

ZAHRADA Olomouc
Radek Pavlačka, Lubomír Čech, Viktor
Čehovský, Petr Gotthans

2020

Obytný soubor – Speicher 1826, Mikulov

deskarchitekti
Jakub Děnge, Martin Kačírek

2019

Knihovna IGI Vratislavice nad Nisou

atakarchitekti
Jiří Jandourek, Ondřej Novák
Jana Jandourková Medlíková

2021

NOMINACE

Pomník Benedikta Roetzla na Karlově náměstí
v Praze 2

Matouš Jebavý
Ondřej Šimek, Jiří Surovec, Vít Jebavý

2017

Pomník obětem I. a II. světové války na
náměstí v Praze-Zbraslavi

Matouš Jebavý

2018

Riegrovy sady v Praze 2 – revitalizace
oblasti hlavního výhledu na Pražský hrad,
Praha 2

Matouš Jebavý

2019

Rekonstrukce a přístavba objektu pro
bydlení, Vrchpolí, Zbyslavice,
Ostrava-město

PROJEKTSTUDIO EUCZ
Lenka Měchurová
Pavel Nitra

2018

Rekonstrukce a modernizace DK Poklad,
Ostrava-Poruba

PLATFORMA ARCHITEKTI, KANIA
David Průša
Jana Stavínohová, Katarína Srnová,
Ivana Machek, Alžběta Vyhnalíková,
Jana Stavínohová, Radomír Otýpka

2021

NOMINACE

Oživení podchodů u stanice metra
Vltavská, Praha

U / U Studio
Re_place

2021

NOMINACE

Dům na venkov, Dobřív

Michal Šiška

2020

Dům pro vlastní rodinu, Řeňče

ATELIER KOSNAR
Václav Kosnar

2021

Depozitář pro Východočeské muzeum
v Pardubicích

Adam Rujbr Architects
Adam Rujbr
Michal Surka, Aleš Chlád

2019

Sázavský kostel – obnova poutního místa,
Sázava

Studio acht
Václav Hlaváček, Pavel Jakoubek,
Marek Wollner
Barbora Janů, Mikuláš Wittlich, Petr Dostál,
Vojtěch Hlaváček, Michaela Doležalová

2021

Rekonstrukce a optimalizace budovy
železniční stanice, Křižanov / Kozlov
u Křižanova

knesl kynčl architekti
Jakub Kynčl, Jiří Knesl, Jan Tesárek

2021

Boží muka u Hořenic

3+1 architekti
Pavel Plánička
Lea Jozífková, Oldřich Kobza

2020

Vila s fontánou, Praha

Mjólk architekti
Jan Mach, Jan Vondrák
Pavlaína Müllerová

2020

Hlídka na Stráži, Rokytnice nad Jizerou

Mjölkk architekti
Jan Mach, Jan Vondrák
Pavlaína Müllerová

2021

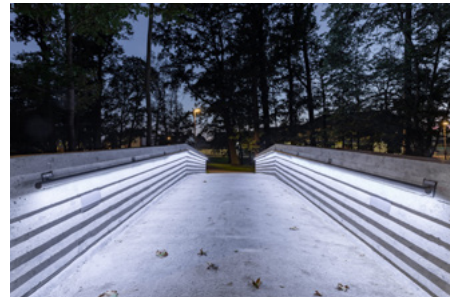
NOMINACE

Chata pod Bukovou, Jiřetín pod Bukovou

Mjölkk architekti
Jan Mach, Jan Vondrák
Pavlaína Müllerová

2020

Mercandinovy sady, Klatovy

CHVOJKA/architekt
Jakub Chvojka

2021

AIR SQUARE

KOGAA

2021

Dům umění Ústí nad Labem

Mjölkk architekti
Jan Mach, Jan Vondrák

2021

Revitalizace OC FUTURUM, Brno

KOGAA

2021

Vlněna, Brno

Studio acht
Václav Hlaváček, Matěj Kuncíř, Michaela
Nováková, Anna Horáková
Bart Vos, Vojtěch Hlaváček, Ben Hoek

2021

Fakultní nemocnice Olomouc, Hemato-
-onkologická klinika, Olomouc

Adam Rujbr Architects
Adam Rujbr
Michal Surka, Aleš Chlád

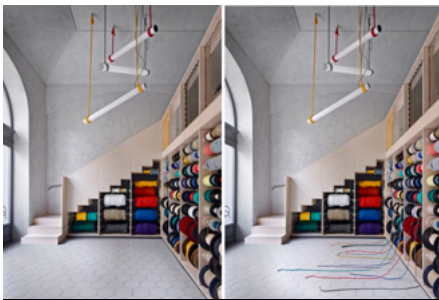
2020

Sportovní areál, Praha-Lysolaje

knesl kynčl architekti
Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Jan Weiss

2021, 2021

Provaznictví Újezd, Praha-Malá Strana

JRA Jaroušek Rochová architekti
Magdalena Rochová, Radek Jaroušek

2020

NOMINACE

WineList, Praha

COLLARCH
Ondřej Janků, Shota Tsikoliya, Veronika
Kommová

2021

Komplexní simulační centrum Masarykovy
univerzity, Brno

AiD team
Jiří Babánek, Pavel Bainer, Jaromír Černý

2020

Památník Zámeček, Pardubice

Vít Podráský, Jan Žalský

2021

NOMINACE

Rajský dvůr Benediktinského opatství
Panny Marie a sv. Jeronýma v Emauzích,
Praha 2-Nové Město

TERRA FLORIDA, atelier světelné techniky,
Šetelík Olíva
Antonín Wagner

2017

Kavárna Kontejner, Praha

COLLARCH
Ondřej Janků, Shota Tsikoliya

2021

Flow House, Zlínský kraj

PLATFORMA ARCHITEKTI
David Průša, Katarína Srnová

2021

Wine bar Reisten, Pavlov

ORA
Jan Veisser, Jan Hora, Barbora Hora
Karolína Cebová, Lukáš Lečko

2021

Chata Polánka, Vlašim

Lenka Míková architekti
Lenka Míková
Zuzana Krejčířová, Matyáš Cigler

2021

Včelín, Praha

HAMR – Huť architektury Martina Rajniše
Martin Rajniš, Tomáš Kosnar, David Kubík
Zbyněk Šrútek, Timber Design

2021

Budova Policie ČR ve Velkém Meziříčí

Libor Žák / Atic.Zak

2021

Vila CH, Valašské Meziříčí

TREF-A
Zdeněk Trefl

2020

Plovoucí sauna Lom, Lipnice nad Sázavou

Atelier HRA
Vít Šimek

2021

NOMINACE

Nová radnice pro Prahu 12

LOXIA
Jana Mastíková

2021

GROUNDS coffee hub, Praha

KOGAA

2020

NOMINACE

Komunitní centrum Opatovice I

Rusina Frei architekti
Martin Rusína, Martin Frei, Markéta
Poláčková

2021

Vývojové centrum modularity, Vizovice

CHYBIK+KRISTOF ARCHITECTS & URBAN
DESIGNERS
Ondřej Chybík, Michal Křištof
Lukáš Habrovec, Martin Holý, Michal
Klímeš, Vojtěch Kouřil, Zdeněk Sendler,
Vladimír Šobich, David Bernátek, Dávid
Medzihorský

2021

NOMINACE

Didaktické centrum geologie, Říčany

Architráva
Ondřej Semotán, Jiří Böhm, Petr Schnabl
Martin Vokáč

2019

Novostavba rodinného domu, Brno

Urban Čelikovský Architekti
Lukáš Urban, Martin Čelikovský

2018

Trafo Smíchov ASA 400 Gallery, Praha 5

Atelier Hoffman
Patrik Hoffman
Vavřinec Jiránek

2021

Komunitní centrum Mírová, Mnichovo Hradiště

PROJEKTIL ARCHITEKTI
Petr Lešek, Ondřej Hofmeister, Roman
Brychta, Adam Halíř

2020

Dům ve dvoře, Nové Město na Moravě

IGLOO ARCHITEKTI
Igor Šimon, Jan Pačka
Radek Fila

2021

DOM Y, Hodonín

GRAU architects
Andrej Olah, Filip Marčák, Matej Kurajda

2020

Revitalizace NKP Vodní Hamr Dobřív

ATELIER SOUKUP OPL ŠVEHLA, Mastný Václav
Václav Mastný, Jan Soukup, Marek Marovič

2020

Fotbalové kabíny, Sobiňov

3K Architects
Roman Kučírek, Jan Komárek
Lukáš Dohnal

2021

Dům pro Vysočínu, Humpolec, Plačkov

Radek Hadrbolec architects

2018

Lesovna v Pacově

20-20-ARCHITEKTI, VYŠEHRAD atelier
Martin Šafránek, Vojtěch Lstibůrek, Zdeněk
Rychtařík, Jiří Smolík
Šimon Matějovský, Kristina Sudreová

2021

Chata na Vranovské přehradě, Vranov nad Dyjí

Prodesi, Domesi
Klára Vratislavová
Pavel Horák

2021

Nulový dům Zbraslav

3AE
Lukáš Pejzar

2019

Cihlovka, Hradec Králové

Projekce Vrbický, Med Pavlík architekti
Tomáš Med
Petr Ročňák, Tomáš Vrbický

2021

Kaple do Březové

Archeb
Václav Zůna
Jan Zoubek

2021

Administrativní budova POHL cz, Rostoky

Rusina Frei architekti
Martin Rusina, Martin Frei, Markéta
Poláčková

2021

Dobudování a rekonstrukce Janáčkova divadla,
foryery a interiéry zázemí, Brno

Architekti Hruša & spol., Ateliér Brno
Petr Hruša

2019

Rodinný dům v sadu, Ostřešany

Med Pavlík architekti
Tomáš Med, Lukáš Pavlík, Michal Bílek

2021

Pavilon Mníšek, Mníšek pod Brdy

Grido, architektura a design
Peter Sticzay-Gromski
Ladislav Vendel, Sebastian Sticzay

2019

Úzký byt v Litomyšli

ellement architects
Jitka Ressořová, Jan Pavézka, Hana
Maršíková

2021

NOMINACE

Vila Hrázní, Brno

Atelier RAW
Tomáš Rusín, Ivan Wahla
Markéta Koláčná

2020

Bytový dům Šumavská, Brno

Atelier RAW
Ivan Wahla, Tomáš Rusín
Lukáš Vágner

2020

Památník výročí 100 let republiky, Pacov

20-20-ARCHITEKTI, VYŠEHRAD atelier
Zdeněk Rychtařík, Tereza Mandíková,
Tomáš Maceška
Markéta Zajícová, Zdeňka Studenovská,
Anna Smetanová

2019

Bytový dům Spolková v Brně

Atelier RAW
Tomáš Rusín, Ivan Wahla
Lukáš Vágner

2020

COXs bar, Mikulov

deskarchitekti
Jakub Děnge, Martin Kačírek, Jakub Havel

2021

Rodinný dům Lhotka, Praha

SOA architekti
Štefan Šulek, Jaroslav Richter
Štěpán Tomš, Filip Rašek

2021

Diskuzní studio Českého rozhlasu Vltava, Praha

Skupina
Marcela Steinbachová
Veronika Tichá

2021

Byty Panský dvůr, Bučovice

Jiří Kolomazník, Tomáš Růžička
Barbora Predáčková, Antonín Růžička, Adéla
Varmužová, Alice Boleloucká

2021

Zahradní město, Brno

Petr Davídek
Josef Pospíšil, Zdeněk Dvořáček

2019

Dentální klinika myTREEEDK, Opava

QARTA Architektura
David Wittassek

2020

Terminál hromadné dopravy Nová Paka

Loca Plan
Ondřej Duchan, Kryštof Kreisinger, Jakub
Chobotský, Jan Pavliš

2021

Kunsthalle Praha

Schindler Seko architekti
Jan Schindler, Ludvík Seko
Zuzana Drahotová

2021

Vila Košťál, osada Baba, Praha

JRA Jaroušek Rochová architekti
Magdalena Rochová, Radek Jaroušek

2018

YELLOW HUT, Praha

ARCHWERK.cz
Martin Kloda, Hana Procházková, Petr Tůma
Michaela Černická, Jiří Černický

2020

Statek Benice – interiérové úpravy
společenského sálu, Chráštany

1:1 architekti
Pavla Feistnerová, Tomáš Feistner,
Štěpán Psoška
Viktor Bakštejn, Jan Vodehnal, František
Basl, Michal Žůrek

2021

Obecní dům Skalička, Skalička u Tišnova

Soňa Urbánková

2021

Lávka přes Malou Úpu, Malá Úpa

ARCHWERK.cz
Martin Kloda, Hana Procházková, Petr Tůma

2019

Dům propojený se zelení, Praha

Iveta Langerová architekti

2020

Administrativní budova Geoindustrie,
Velký Osek

Radovan Vacík ARCHITECTS, SATER – PROJEKT

2021

Skleněná chalupa, Horní Polubný

Mjõlk architekti
Jan Mach, Jan Vondrák

2021

Nebušické oko, Praha-Nebošice

Atelier Seho – Poláček, FA ČVUT
Hana Seho, Jiří Poláček, Jan Čech
Veronika Círnová, Klára Fólová, Max
Goldberg, Sophia Kačena, Johana Zafarová,
Nikol Zelmanová

2021

Obytný soubor Na Hvězdárně Třebešín,
Praha 10

Podlípny Sladký architekti
Luděk Podlípny, Martin Sladký
Miroslav Talaša, Tomáš Gloser

2021

Náplavka Radbuza, Plzeň

Jsmě k světu
Jakub Mareš, Jan Ret, Eva Kubjatová, Ivana
Karlíková

2019

Rodinný dům Antea, Plzeň

Jsmě k světu
Jakub Mareš, Michaela Bartáková

2017

Bazén, venkovní kuchyně a zahradní domek
u vily v Pardubicích

ti2 architekti
Kamil Měrka

2021

Depozitář Severočeské vědecké knihovny,
Ústí nad Labem

atelier AVN
Vladimír Novák, Vladimír Novák

2021

Radnice Olomouc – stavební práce na objektu
kulturní památky, oprava věže

Studio PAB
Pavel Pospíšil, Robert Binar
Jan Pospíšil

2020

Rekonstrukce a nástavba vily Wellnerova, Olomouc

studio PAB, Atelier Flera
Jan Pospíšil
Tomáš Machovský, Pavel Pospíšil, Robert Binar

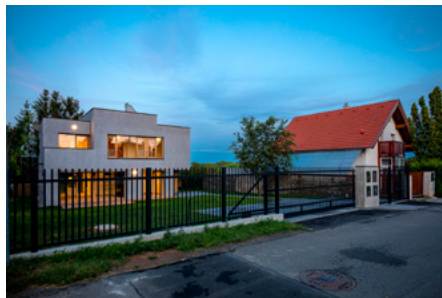
2021

Rozšíření radnice, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

EHL & KOUMAR ARCHITEKTI, NĚMEC POLÁK
Lukáš Ehl, Tomáš Koumar
Anna Koukolová, Jana Vichorcová

2021

Rodinný dům ve Slivenci, Praha 5

Apropos Architects
Eva Gabaš Rosenová, Michal Gabaš
Tomáš Beránek

2019

Chata pod Bukovou horou, Čenkovice

Archteam projektová kancelář
Milan Rak, Alena Režná

2021

Rodinný dům ve Střešovicích, Praha

Abtsmolen
Juraj Smoleň, Štěpán Abt

2021

Rodinný dům v Zelenči

20-20-ARCHITEKTI, VYŠEHRAD atelier
Pavel Marek, Zdeněk Rychtařík
Kristína Sudreová

2020

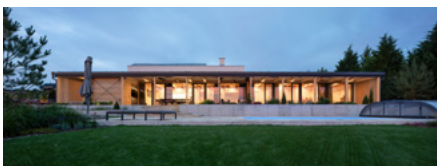

Mobile Hut, Ústěk

ARTIKUL architekti
Jan Gabriel, Jakub Vlček

2021

NOMINACE

Dům u rybníka, Dobříš

NOVÝ architekti
Jindřich Nový, Markéta Strnková
Eva Ličmanová

2021

Rekonstrukce Staré vodárny v Nebušicích na komunitní centrum městské části

ATELIER POLÁČEK
Jiří Poláček, Marie Mejstříková
Jiří Mach, Michaela Taušová

2019

Expozice „Skrytý středověk“ v suterénu zámku Bílovec

WMA architekti
 Martin Materna, Adéla Kudlová
 Adam Weczerek

2021

Rodinný dům Dolní Kounice

New Work
 Svatopluk Sládeček, Jaroslav Matoušek,
 Petra Bitaudeau Vašková

2019

Obecní knihovna Statenice

majo architekti
 Jan Jaroš, Martin Poláček

2021

Bytový dům Rezidence Michelangelova, Praha 10

Podlípny Sladký architekti
 Luděk Podlípny, Martin Sladký
 Markéta Talašová, Pavel Zezula, Lucie
 Králová, Romana Hadačová, Kamila Loupancová

2021

Dejvické divadlo - úpravy veřejného předprostoru, Praha 6

Šafer Hájek architekti
 Oldřich Hájek, Jaroslav Šafer
 David Mateáško, Olga Kostřížová, Pavel
 Lesenský, Jakub Koníř

2020

Komunitní centrum Úsilné

re:architekti studio

2021

Átriový dům ve svahu, Plzeň

PRO-STORY
 Jiří Zábran
 Josef Houška, Markéta Šlajsová

2021

INFINIT SEN - wellness v magické zahradě, Senohraby

studio reaktor
 Jakub Heidler, Jan Kačer

2021, 2021

Dům ve svahu, Chrustenice

studio reaktor
 Jakub Heidler, Lenka Komárková

2021

Návštěvní centrum v areálu Průhonického parku a zámku

ATELIER POLÁČEK
Jiří Poláček, Michaela Taušová
Adéla Vrbová

2019

Společenské a kulturní centrum v Kuřimi

Archteam projektová kancelář
Mílan Rak, Alena Režná

2019

Novostavba rodinného domu na Brněnsku

Atelier Partero, FRIS architekti
Adam Jursa, Katarzyna Jursa Pieleszová

2019

Dvojvíly Vysoký Újezd

ATELIER POLÁČEK
Jiří Poláček, Michaela Taušová
Jiří Mach

2019

Vila na vysoké skále, Řevnice

majo architekti
Jan Jaroš, Martin Poláček, Štěpán Jablonský

2020

LIVESPORT – Kanceláře jako Stroj, Praha 13

studio reaktor
Marek Svoboda, Jakub Heidler, Jan Kačer

2021

Kaple sv. Antonína Paduánského, Fryšták

Karel Filsak architekti
Zdeněk Rothbauer, Karel Filsak

2020

Zázemí sportovců v Medlově

atelier b9
Vladimír Kozumplík

2021

Rezidence U Boroviček, Praha 17

Podlipný Sladký architekti, Ateliér Fléra
Luděk Podlipný, Martin Sladký
Tomáš Gloser, Aleš Janoušek

2021

Kavárna Noutonice

OBJEKTOR ARCHITEKTI

Jakub Červenka, Václav Šuba, Tereza Scheibová

2021

Dostavba Jihočeské vědecké knihovny
v Českých BudějovicíchKuba & Pilař architekti
Ladislav Kuba, Tomáš Pilař
Kateřina Jechová, Patrik Obr

2021

NOMINACE

Jižní vstup do Botanické zahrady hlavního
města Prahy, Praha 8-TrojaLÁBUS AA – Architektonický ateliér
Ladislav Lábus, Petr Címbulka, František
Košař

2020

Rozšíření depozitárních prostor – Bory 16,
Plzeň

AS Projekt

Daniel Němeček, Pavel Němeček

2021

Naučná stezka okolo rybníku Olšina,
Horní Planástudio reaktor
Vojtěch Ryzner, Jan Kačer

2020

NOMINACE

Rodinný dům, Klatovy

de.fakto
Filip Hejzlar, Markéta Orlová
Hana Al-Gibury

2021

Mateřská škola Doubek, Pardubice

Med Pavlík architekti

Tomáš Med, Lukáš Pavlík, Lívía Orišková
Tomáš Stopka

2020

Úprava objektu obecního úřadu Hlučov

Fuuze, Public Atelier
Jiří Markevič, Jaroslav Sedlák

2019

Nájemní bytový dům, Pardubice

Med Pavlík architekti
Tomáš Med, Lukáš Pavlík, Michal Bílek
Tereza Novotná

2021

Dům na Kozině, Trhové Sviny

Atelier 111 architekti
Jiří Weinzettl, Barbora Weinzettlová

2021

NOMINACE

Rodinný dům v Praze-Písnici

daviddavidová architekti
Kamila Davidová, Jan David

2020

Novostavba rodinného domu v Sobělicích, Rataje-Sobělice

designovedomy.cz
Bohumil Brůža

2021

Rekonstrukce domu v Severních Čechách

Machar & Teichman
Radek Teichman, Pavel Machar

2020

Lihovar s pěstiteleskou pálenicí, Svijanský Újezd

OBJEKTOR ARCHITEKTI
Jakub Červenka, Václav Šuba, Tereza Scheibová

2021

NOMINACE

Rodinný dům s veterinární ordinací, Plzeň

Hlavatí architekti
Josef Hlavatý, Lenka Hlavatá

2018

Přestavba prostoru stávajícího dětského bazénu na nové šatny vč. úpravy hlavního vstupu, Plzeň

AS Projekt
Daniel Němeček, Pavel Němeček

2021

Vikendový dům v Beskydech

Pavel Miček Architects

2019

NOMINACE

Sokolovna Lhota, Plzeň 10-Lhota

AS Projekt
Daniel Němeček, Pavel Němeček

2021

TELEHOUSE konverze a dostavba telefonní ústředny na administrativní centrum, Praha

Schindler Seko architekti
Jan Schindler, Ludvík Seko, Jakub Murla
Petr Ekštejn

2021

Yoga Garden & Art Gallery Brno

RO_AR Szymon Rozwalka architects
Szymon Rozwalka

2021

Rodinný dům, Praha 5-Hlubočepy

RO_AR Szymon Rozwalka architects
Szymon Rozwalka

2018

Altán městské knihovny, Vamberk

Martin Kožnar Architekt

2020

Kulturní centrum - Pivovar Domažlice

Mepro
Ivan Březina, Martin Březina, Václav Matějka

2020

Poutní místo Mariánská Týnice, dostavba východního ambitu, Mariánský Týnec

ATELIER SOUKUP OPL ŠVEHLA
Jan Soukup, Karolína Halusková

2020

Vila v Novém Šaldorfu

VYŠEHRAD atelier
Jiří Smolík, Zdeněk Rychtařík, Pavel Marek,
Tereza Mandíková
Zuzana Štětínová

2021

Bytový dům U Vinice, Praha 8-Troja

Ladislav Lábus

2021

Rodinný dům se skálou, Český Krumlov

Radovan Vacík ARCHITECTS, Štěpán Klečka
Radovan Vacík

2019

Vamberský domek

 Martin Kožnar Architekt

2020

Bytový dům Kroftova, Praha

 dh architekti
 Dalibor Hlaváček, Ludvík Holub
 Klára Novotná

2021

Stálé expozice Okna do pravěku a Zázraky evoluce v Národním muzeu, Praha

 Daniel Kříž, Jan Albrecht, Renata Slámková

2021

Bytové domy Bleriot, Praha

 MACHAR & TEICHMAN
 Pavel Machar, Radek Teichman
 Kateřina Margoldová

2019

NOMINACE

Procházka nad lomem, Horní Bečva

 Henkaí architekti, Zahrada park krajina
 Daniel Baroš, Zdeněk Strnadel, Ondřej
 Nečaský

2021

NOMINACE

Lesanka, Stojecín

 Jan Fabián

2021

Rodinný dům Lhota, Lhota u Dřís

 Atelier Kunc architects
 Michal Kunc, Petr Tesař
 Michal Sůva, Dan Pospíšil

2021

Rekonstrukce barokní sýpky v Sokolnicích, Sokolnice

 atelier b9
 Vladimír Kozumplík, Jan Sochor
 Jan Stratílek, Daniel Samiec

2020

MÁME ŘEŠENÍ PRO KAŽDÝ PROJEKT

PREFA HLINÍKOVÉ STŘEŠNÍ A FASÁDNÍ SYSTÉMY

produkt: PREFA fasádní šindel
barva: zakázková barva přírodní hliník
objekt: rodinný dům, Benešovsko
architekt: David Architekti
realizace: Klips s. r. o.

VÍCE
O OBJEKTU
ZDE

WWW.PREFA.COM

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

MATEŘSKÁ ŠKOLA JESEnioVA, PRAHA 3

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 3
Organizátor a sekretář	Miroslav Vodák / CBArchitektura
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu novostavby mateřské školy Jeseniova na území městské části Praha 3. Řešené území se nachází na pozemcích číslo 4114/2 a 4114/3 v katastrálním území Žižkov. Městská část Praha 3 se rozhodla připravit záměr na výstavbu nové mateřské školy z důvodu závažných statických poruch současného objektu. K objektu školy patří i velká zahrada, která by měla být zachována a nadále tak bude tvořit charakteristický prvek nároží Jeseniovy a Ambrožovy ulice.
Datum konání soutěže	10. 5.–13. 8. 2021
Porota	Jiří Opočenský, Adam Halíř, Markéta Zdebská, Štěpán Štrébl, Michal Vronský náhradníci Matěj Michalk Žaloudek, Tomáš Mikeska, Barbora Dvořáková, Lenka Míková, Alena Mičeková
Počet odevzdaných návrhů	39
Ceny a odměny celkem	750 tis. Kč
1. cena (330 tis. Kč)	Radka Kurčíková, Ondřej Blaha, Anna Svobodová, Vojtěch Beran, David Budil

Autoři pracují s kompaktní a relativně úspornou hmotou, kterou vhodně umísťují na pozemek s respektem ke stávajícím hodnotám

zahrady. Architektura objektu je tvarově pestrá, zároveň však civilní a esteticky uměřená. Zejména zahradní expozice domu nabízí živý a podnětný výraz při využití standardních stavebních technologií. Vnitřní prostorové uspořádání je racionální, přitom prostorově bohaté a pracuje s dostatečně dimenzovaným a funkčně organizovaným zázemím tříd. Porota ocenila rozmanitost při zajištění dostatečného světelného komfortu ve třídách, zejména pak užití severního světla pro třídy ve druhém podlaží. Přístupy a dosažitelnost zahrady jsou ze všech tříd dostatečné s minimalizovanými provozními komplikacemi, a to i v případě evakuačních úniků.

2. cena (220 tis. Kč)	Škarda architekti / Václav Škarda, Jiří Švehla
3. cena (110 tis. Kč)	Zuzana Retterová, Jan Voťček
Odměna (30 tis. Kč)	Aoc architekti s. r. o. / Josef Choc, Filip Rašek, Ondřej Císlar, Natálie Kristýnková, Emily Hnilová, Jonáš Mikšovský
Odměna (30 tis. Kč)	Eduard Sojka architektonický ateliér, s. r. o. / Eduard Sojka
Odměna (30 tis. Kč)	ABTSMOLEN, s. r. o. / Juraj Smoleň, Štěpán Abt

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POD LIPAMI, PRAHA 3

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 3
Organizátor a sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu novostavby Domu sociálních služeb na území městské části Praha 3, poskytující komplexní bytovou péči pro seniory. Řešené území se nachází na pozemcích číslo 2931/122 a 2931/123 v katastrálním území Žižkov, v ulici Pod Lipami. V současnosti zde stojí objekt, který bude odstraněn.
Datum konání soutěže	21. 7.–20. 12. 2021
Porota	Ondřej Rut, Nikol Marhounová, Michal Kohout, Irena Šestáková, Pavel Nasadil, náhradníci Zdena Štěpánková, Matěj Michalk, Žaloudek, Jan Fousek, Lukáš Ehl
Počet odevzdaných návrhů	5
Ceny a odměny celkem	1 000 tis. Kč
1. cena (300 tis. Kč)	PROJEKTIL ARCHITEKTI, s. r. o. / Adam Halíř, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister, spoluautoři Ondřej Hart, Renata Horová, Diana Lučková, Laura Molínková, Thu Huong Phamová, Rudolf Süsler, spolupráce Klára Concepcion, Jaromír Hárovník, Ondřej Hlaváček, Matěj Lejsal, Šárka Svobodová

Porota považuje za vhodné: přiměřené architektonické a hmotové řešení; dispoziční řešení všech pokojů s možností umístit lůžka rovnocenně u oken; uspořádání společných částí a chodeb, jejich přehlednost a přístupnost; celkové funkční uspořádání se znalostí problematiky provozu DSS; celkové krajinařské řešení a práce s terénními úpravami, efektivní řešení parkoviště. Porota považuje za méně vhodné: uskočení podzemního podlaží; absence shozu na prádlo; menší vzdálenost severozápadního rohu navržené stavby od stávajícího objektu.

2. cena (250 tis. Kč)	Pavel Hnilička Architects +Planners, s. r. o. / Pavel Hnilička, Petr Bočan, Sandra Gulášiová
3. cena (200 tis. Kč)	Schindler Seko architekti, s. r. o. / Jan Schindler, Ludvík Seko, spolupráce Eva Železná

INFORMAČNÍ A TURISTICKÉ CENTRUM ZELENÁ HORA

Jednofázová otevřená projektová urbanistická, architektonická a krajinařská soutěž

Vyhlašovatel	Město Žďár nad Sázavou
Organizátor a sekretář	Zbyněk Ryška / Refuel, s. r. o.
Předmět soutěže	Návrh urbanistického, architektonického a krajinařského řešení stavby ITC Zelená hora ve Žďáru nad Sázavou a navazující technické a dopravní infrastruktury.
Datum konání soutěže	26. 5.–24. 9. 2021
Porota	Pavel Jerie, Martin Mrkos, Vladimír Vojtěch Záleský, Zdeněk Fránek, Zdeněk Sendler, Petr Všetečka, Ivan Wahla, náhradníci Romana Bělohávková, Petr Matějka, Zdeněk Navrátil, Ludmila Řezníčková, Aleš Taufar, Adam Joura, Iveta Merunková, Karel Spáčil, Vít Sladký
Počet odevzdaných návrhů	27
Ceny a odměny celkem	350 tis. Kč
1. cena (200 tis. Kč)	Petr Stolín architekt, s. r. o.

Autoři přistupují k návrhu pokorně, s respektem, avšak bez bázně. Zvolili vhodné umístění objektu na úpatí samotné Zelené hory, podél ulice Sychrova. Objekt staví do nejméně problematické polohy vzhledem ke konfrontaci se samotným kostelem. Řešení maximálně zachovává pohledové osy a nekonkuruje siluete památky. Zároveň splňuje veškeré požadavky na provoz zájezdových autobusů a zastávky MHD Sychrova. Místo je nejméně rušivým bodem v rámci přílehlé výstavby rodinných domů, zároveň tvoří přechod mezi urbanizovanou zástavbou a územím Zelené hory. Porota kladně hodnotí elegantní stříhlost řešení v jedné výškové úrovni. Mnohvrstevnatost návrhu je obohacující a zároveň není formální a slouží k optickému odhmotnění a nenásilnému pohledovému odstínění stavby. Architektura je výjimečně nekompromisní ve složitém kontextu, a přitom vlídná a čitelná. Návrh výborně naplňuje zadání a má velkou dispoziční a provozní logiku. Pojetí architektury umožňuje flexibilitu dispozice a celkového objemu bez porušení konceptu, dle případných potřeb a finančních možností zadavatele. (kráceno redakcí)

2. cena (100 tis. Kč) MIMOSA architekti, s. r. o.
3. cena (50 tis. Kč) MEZI, s. r. o.

TERMINÁL ROUDNICE NAD LABEM VRT

Jednofázová otevřená architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby nového železničního Terminálu Roudnice nad Labem VRT, Údržbové základny a souvisejících objektů, které budou součástí vysokorychlostního úseku VRT Podřipsko. Terminál má sloužit jako přestupní uzel mezi VRT Praha-Drážďany a hromadnou dopravou a zároveň jako P+R bod pro dojíždění jak do Prahy, tak do Ústí nad Labem. Soutěž byla vyhlášena jako projektová v rozsahu návrhu budoucí podoby Terminálu, Údržbové základny a souvisejících objektů; jako ideová v rozsahu řešení širšího území a případného doprovodného rozvoje širšího území.
Datum konání soutěže	3. 9.–29. 11. 2021
Porota	Pavel Paidar, Pavel Hruška, Michal Kučera, David Hlouch, Antonín Novák, Petr Štefek, Petr Vágner náhradníci Pavel Andršt, Matyáš Hron, Zdenka Vachková, Pavla Pannová, Karel Hájek

Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	4 000 tis. Kč
1. cena (2 000 tis. Kč)	Rusina Frei, s. r. o. / Martin Rusina, Martin Frei, Petr Tej, Jakub Finger, Josef Filip, Gabriela Sládečková, Jiří Valenta, spolupráce Matěj Hoffman

Porota považuje za vhodné architektonické a konstrukční řešení terminálu, které definuje jednoduchost a střídmost jeho výrazu, přiměřenou velikost terminálu s přehledným vnitřním prostorem s velkou variabilitou, řešení autobusové a cykloopravy s krátkou přestupní vazbou a návaznost pěších a cyklistických stezek, krajinářské řešení všech částí areálu, které vhodně reaguje a rozvíjí potenciál přímo navazující krajiny, přiměřené architektonické, technické i dopravní řešení údržbové základny a její velmi dobré začlenění do krajiny. (kráceno redakcí)

2. cena (750 tis. Kč)	dh architekti + METROPROJEKT v zastoupení METROPROJEKT Praha, a. s., Dalibor Hlaváček, Ludvík Holub, Zuzana Kučerová, Petr Malinovský, Petr Vyskočil, Jaroslav Vala, spolupráce Tereza Čechová, Pavel Struhař, Lenka Žitná, František Denk
3. cena (500 tis. Kč)	SARMA & NORDE Arhitekti Ltd. / Visvaldis Sarma, Inga Zudina, Aleksandrs Nedzeds, spolupráce Jurijs Rusinovs

NOVÝ MOST PŘES ŘEKU SVITAVU, BRNO

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonicko-konstrukční soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Organizátor	Kancelář architekta města Brna, příspěvková organizace
Sekretář	Tomáš Pavlíček
Předmět soutěže	Návrh přemostění řeky Svitavy včetně návrhu křižovatkové větve vedoucí na západ směrem k ulici Svitavské nábřeží a nájezdů na most z ulice Nová Šámalova a Nová Dukelská. V rámci řešeného území měla být koncepčně navržena přílehlá veřejná prostranství nábřeží řeky Svitavy, včetně návr-

hu řešení protipovodňových opatření. Konkrétní podoba mostu přes Svitavu byla rovněž podmíněná navrženými protipovodňovými opatřeními. Navržené koncepční řešení veřejných prostranství nábřeží včetně protipovodňových opatření má být podkladem pro připravovaný projekt protipovodňových opatření, který není v současnosti ještě zpracován. V rozsahu navazujících území bylo předmětem návrhu ideové řešení veřejných prostranství včetně způsobu napojení a prodloužení Dačického ulice do ulice Svitavské nábřeží, a to v kontextu návrhu řešení mostu a přílehlých ploch.

Datum konání soutěže
Porota

19. 11.–11. 2. 2022
David Grund, Filip Chvátal, Tomáš Koláčný, Michal Sedláček, Aleš Burian, Lukáš Ehl, Pavel Jura, Jan L. Vítek, Petr Brosch
náhradníci Petr Hladík, Jiří Oliva, Pavla Pannová, Martin Maleček, Aleš Mrázek, Jiří Vokrál, Lýdia Šušlíková

Počet odevzdaných návrhů
Ceny a odměny celkem
1. cena (800 tis. Kč)

7
2 100 tis. Kč
William Matthews Associates Limited / Petr Šuma, William Matthews, David Walker, Julia Karasinska, Edmund Metters, John Adamek, Štěpánka Šmídová, spolupráce Buro Happold GmbH, Ondřej Zenkl

Porota ocenila štíhlou ocelovou konstrukci o třech polích s ocelovými hlavními nosníky vyčnívajícími nad povrch vozovky. Zásadní hodnotou návrhu je velkorysý povodňový park rozšiřující nábřeží řeky do obou stran. Řešení je jednoduché, prostorově velkorysé, flexibilní, dostatečně dostupné pro různé druhy pohybu návštěvníků, s velkým potenciálem plnit rovněž funkci biokoridoru. Park velice dobře reaguje i na menší úkoly v území: např. nabízí důstojné propojení s pěší osou Nové Zbrojovky, pomocí terénní konfigurace a zapojené vegetace odděluje provoz Nové

Dačické od parkových tras. Porota kladně hodnotila zaslepení ulice Gargulákova. Slabou stránkou návrhu je komplikované řešení křižovatky před novým obytným souborem Motorárna.

2. cena (600 tis. Kč)

P. P. Architects – PRIS / Pavel Pekár, Marek Holán, Martin Řehulka, Ada Lečbychová, Bohdana Nytrová, Bořek Knytl, spolupráce Kseniia Zhavorova, Pavla Nováková, Olga Kukuts, Radoslav Pučálka, Dalibor Diviš, Radek Maděrič
re:architekti studio, s. r. o. / Bridge Structures, s. r. o. / Ondřej Synek, David Pavlišta, Jan Vlach, Jiří Žid, Petr Tej, Jan Mourek, Pavla Drbalová, Marie Gelová, spolupráce Alžběta Widholmová, Jan Čech, Vojtěch Ružbat-ský, Martin Kunc, Květoslav Syrový, Sandra Chlebovská, Oto Melter, Petr Kněž Stráský, Hustý a partneři, s. r. o.

3. cena (400 tis. Kč)

Odměna (100 tis. Kč)

Odměna (100 tis. Kč)

Odměna (100 tis. Kč)

JAKUB KLASKA LTD.
Refuel, s. r. o.

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

NMNM SMUTEČNÍ SÍŇ

**Jednofázová otevřená projektová
urbanistická, architektonická a krajinářská
soutěž**

Vyhašovaatel
Organizátor a sekretář
Předmět soutěže

Nové Město na Moravě
Zbyněk Ryška, Refuel, s. r. o.
Návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení stavby smuteční síně a podmiňujících staveb veřejných prostranství a technické a dopravní infrastruktury.
500 tis. Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Datum odevzdání
soutěžních návrhů
Porota

1. 8. 2022

Jaroslav Lempere, Dan Sokolíček, Monika Ohradová, Aleš Burian, Pavel Jura, Lukáš Pecka, Lucie Radilová
náhradníci Michal Šmarda, Stanislav Marek, Rudolf Grimm, Igor Šimon

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

LANOVÁ DRÁHA PO DBABA–TROJA–BOHNICE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost
Organizátor a sekretář	Igor Kovačević, MOBA studio, s. r. o.
Předmět soutěže	Zpracování návrhu objektů a stanic nové lanové dráhy spojující pražské čtvrti Podbaba, Troja a Bohnice: objekty stanic (tři objekty) a podpěry (pět objektů). Účelem je získat nejvhodnější architektonické řešení stavby s přihlédnutím k její významné roli nejen na území hl. města Prahy, ale rovněž i v kontextu celé České republiky.
Předpokládané ceny a odměny celkem	4 500 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	22. 7. 2022
Porota	Jan Šurovský, Adam Scheinherr, Eva Smutná, Lukáš Vacek, Tomáš Brykner, Patrik Kotas, Dalibor Hlaváček, Arjan Dingste, Christiane Bausback, Henrieta Nezpěvákova náhradníci Irena Neškudlová Mádlová, Tomáš Drdác ký, Bohumil Beránek, Petra Kunarová, Jindřich Ráftl

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA PARDUBICE-POLABINY

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Pardubice
Organizátor a sekretář	Aleš Reiský, Odbor hlavního architekta Magistrátu města Pardubice
Předmět soutěže	Zpracovat architektonický návrh novostavby základní umělecké školy s kapacitou 1200 žáků pro 4 obory – literárně-dramatický, výtvarný, taneční, hudební. Předmět soutěže je možné realizovat na pozemcích ve vlastnictví

Statutárního města Pardubice, parc. č. 3716, st. 5668, 3677/1, v k. ú. Pardubice. V rozsahu řešeného území bude návrh novostavby ZUŠ obsahovat i architektonické řešení přilehlého areálu školy včetně urbanistických a dopravních vazeb na okolní veřejná prostranství sídliště. Součástí návrhu budovy je návrh charakteru interiéru školy.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

1 500 tis. Kč

25. 7. 2022

Jiří Kabát, Jakub Rychtecký, Ondřej Tuček, Martin Frei, Pavla Pannová
náhradníci Martin Charvát, Petr Škoda, Markéta Zdebská, Jakub Chuchlík

PARK ŽLUTÝ KOPEC NA STARÉM BRNĚ

Jednofázová užší projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno, městská část Brno-střed
Organizátor a sekretář	David Mikulášek
Předmět soutěže	Návrh parku Žlutý kopec na Starém Brně v rozsahu definovaném v soutěžních podkladech a územní studii Žlutý kopec.
Předpokládané ceny a odměny celkem	1 100 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů	15. 8. 2022
Porota	Robert Kerndl, Gabriel Kurtis, Jiří Oplatek, David Mateáško, Eva Eichlerová, Markéta Veličková náhradníci Petr Bořecký, Filip Chváta, Jan Sochor, Lucie Radilová, Šárka Kubínová

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA SADOVÁ, BRNO

Jednofázová užší projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Organizátor	Kancelář architekta města Brna, p. o.
Sekretář	Tomáš Pavlíček
Předmět soutěže	Návrh novostavby základní a mateřské školy ve významné rozvojové lokalitě pro bydlení Sadová včetně nového centrálního veřejného prostranství a parku, které mají potenciál vytvořit z místa nové společenské centrum s veškerou nezbytnou

vybaveností. Centrální veřejné prostranství a park budou vymezeny stavbami základní a mateřské školy a také dalšími polyfunkčními objekty, které v rámci návrhu koncepčně dotvoří urbanistickou kompozici nových veřejných prostranství. Nový park, který je v návrhu Územního plánu města Brna vymezen v ploše městské zeleně, nahradí stávající park, který byl schválen v roce 2018 v rámci participativního rozpočtu a následně byl realizován v roce 2021 jako stavba dočasná.

2 800 tis. Kč

5. 8. 2022

Filip Chvátal, Karin Karasová, Andrea Pazderová, Michal Škerle, Michal Sedláček, Petr Todorov, Martin Krupauer, Svatopluk Sládeček, Štěpánka Šmídová, Robert Sedlák
náhradníci Jiří Herman, Jaroslav Suchý, Zbyněk Šolc, Petr Hruška, Pavel Klein, Lenka Dvořáková

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

loš Růžička, Jan Šěpka, Pavel Buryška, Zdeněk Sendler, Ján Stempel, Jitka Trevisan
náhradníci Eva Horáková, Kristýna Lhotská, Tomáš Kaštovský, Petr Zeman, Anna Šlapetová, Štěpánka Šmídová

KULTURNĚ KREATIVNÍ CENTRUM GALERIE PERLOU ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Město Ústí nad Orlicí
RTS, a. s.
Boris Vrbka
Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce části administrativní budovy, strojovny a rozvodny v areálu bývalé textilní továrny Perla 01 v Ústí nad Orlicí za účelem realizace „Kulturně kreativního centra GALERIE PERLOU – galerie současného umění s odkazem na textilní historii města“. Součástí řešení bude výstavní galerie, edukační prostor, kabinet textilu, kancelářské prostory, možné komerční využití a nezbytné sociální a technické zázemí.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

650 tis. Kč

30. 9. 2022

Petr Hájek, Jiří Preclík, Milan Košar, Alois Nový, Ivan Plicka
náhradníci Petra Coufal Skalická, Jan Pokorný, David Jiříček

PIETNÍ ÚPRAVA ĎÁBLICKÉHO HŘBITOVA V PRAZE

Užší jednofázová krajinářsko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Správa pražských hřbitovů, p. o.
Markéta Kohoutová
Markéta Pražanová
Návrh konceptu řešení nové pietní úpravy Ďáblického hřbitova, který je národní kulturní památkou. Součástí projektové části soutěžního návrhu je pietní úprava pohřebiště severní části hřbitova, v níž se nacházejí hromadné šachtové hroby politických vězňů a příslušníků II. a III. odboje a další hroby a pomníky. Dále je třeba navrhnout krajinářské úpravy celého řešeného území (vegetace, komunikace, mobiliář, osvětlení, vodní prvky atd.), kultivovat vstupní prostor u severní kubistické brány (včetně návrhu nového funkčního využití dvojice kubistických rondelů) a navrhnout zázemí obřadní síně i provozní zázemí hřbitova.

600 tis. Kč

23. 8. 2022

Petr Fifka, Martin Červený,
Mgr. Milena Johnová, Mi-

Předpokládané ceny a odměny celkem
Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

PŘEDPROSTOR KOSTELA SV. DUCHA, OSTRAVA

Jednofázová užší projektová urbanisticko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Ostrava
Městský ateliér prostorového plánování a architektury, příspěvková organizace
Markéta Opělová
Návrh urbanisticko-architektonického řešení veřejného prostranství v okolí kostela Sv. Ducha. Návrh je nutné řešit komplexně v rámci zájmového území v rozsahu vymezeném dle soutěžních podkladů. Cílem soutěže je vytvoření univerzálního veřejného prostoru, který bude přístupný pro všechny uživatele a návštěvníky, s vyřešenými návaznostmi na okolní

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Datum odevzdání
soutěžních návrhů
Porota

objekty (kostel Svatého Du-
cha, kino Luna, obchodní
centrum Kotva) i širší okolí.
1 425 tis. Kč

30. 9. 2022

Ondřej Vysloužil, Zuzana Baj-
garová, Hana Tichánková, Ma-
rek Štěpán, Tomáš Bindr, Eva
Špačková, Lýdia Šušlíková
náhradníci Zbyněk Pra-
žák, Martin Bednář, Ondřej
Zdvomka, Janica Šipulová

lí se všemi urbanistickými
a dopravními vazbami v dané
lokality a vytvoření inspirativ-
ního veřejného prostranství
reprezentativního a pobyto-
vého charakteru v souladu
s charakterem okolní zástav-
by. Stěžejní pro správné fun-
gování náměstí je propojení
nejrůznějších společenských
aktivit s životem občanů
a podpora dalšího rozvoje
města. Zadavatel klade dů-
raz nejen na urbanistické
a architektonické kvality, ale
i sociální, kulturní, vzdělávací,
ekonomické a ekologické
aspekty.

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

SPORTHOTEL A ZIMNÍ STADION V PELHŘIMOVĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Předmět soutěže

Město Pelhřimov
CCEA MOBA
Návrh objektu Sporthotelu
a návrhu energeticky vhod-
ného opláštění obálky budo-
vy zimního stadionu, která
spojí oba provázané objekty
do jednoho celku (funkčního
složení a provozního řešení,
předběžné ekonomické po-
souzení investičních nákladů
na realizaci stavby a její
provoz, součástí bude také
vyhodnocení energetických
parametrů návrhu budovy).

SVAZKOVÁ ŠKOLA PODE VSÍ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Svazek obcí Poda Vší
Návrh novostavby svazko-
vé základní školy v Odoleně
Vodě. Svazková škola by se
měla stát ukázkovým pro-
jektem. Bude se zde ode-
hrávat výuka pro děti z obcí
Kozomín, Odolena Voda, Pa-
nenské Břežany, Postřizín,
Veliká Ves a Úžice, s kapa-
citou 500 žáků. Smyslem
soutěže je získat kvalitní ar-
chitektonicko-urbanistic-
ký návrh řešení novostavby
včetně jejího citlivého za-
komponování do organismu
sídla a krajiny. Řešení no-
vostavby a přilehlých ploch
bude podkladem pro zpra-
cování navazující projektové
dokumentace.

VBÍRALKA 2024 – UMĚNÍ PO VBÍRALKU

Dvofázová otevřená projektová výtvarná soutěž

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Městská část Praha 14
Zpracování návrhu a násled-
ně dodání uměleckých insta-
lací v lokalitě Vybíralka 25.

HVĚZDÁRNA PROSTĚJOV

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Olomoucký kraj
Návrh komplexních staveb-
ních úprav hvězdárny v Pro-
stějově, které přinesou této
instituci kvalitní prostory
pro naplňování a rozvoj jejích
vzdělávacích, volnočasových
i vědeckých aktivit. Součástí
řešení bude i bezprostřední
propojení s parkem a pro-
stor pro venkovní akce.

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ DR. M. HORÁKOVÉ
V KARLOVÝCH VARECH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Statutární město Karlovy Vary
Návrh celkového řešení ná-
městí a jeho přilehlého oko-

REKONSTRUKCE PLAVECKÉHO BAZÉNU – MĚSTSKÉ
LÁZNĚ NERATOVICE

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Neratovice
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce plaveckého bazénu Neratovice. Řešené území se nachází na pozemku p. č. st. 542, p. č. 253/1 a p. č. 262/5.

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA NOVÁ ZBROJOVKA,
BRNO

**Jednofázová užší projektová urbanisticko-
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Brno / NOVÁ ZBROJOVKA, s. r. o.
Předmět soutěže	Návrh urbanisticko-architektonického řešení novostaveb základní a mateřské školy ve významné rozvojové lokalitě Nová Zbrojovka včetně přilehlých veřejných prostranství, které sestávají z ploch vymezených stavbami základní a mateřské školy a také polyfunkčním objektem a stavbou sportovní relaxačního centra, které v návrhu spoluvytváří urbanistickou kompozici nových veřejných prostranství, a dále z nástupního prostoru na prodloužení podchodu židenického nádraží. Návrh by měl řešit předmětné území komplexně a spoluzadavatelé mají zájem na tom, aby výsledné řešení působilo uceleně a provázaně ve vztahu k okolí. Proto je předmětem soutěže také ideový návrh urbanisticko-architektonického řešení stavby sportovní relaxačního centra a polyfunkčního objektu.

BYTOVÝ DŮM VRŠOVICKÁ

**Jednofázová užší projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Pražská developerská společnost, příspěvková organizace
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu bytového domu s aktivním parterem v proluce blokové zástavby pro potřeby nájemního bydlení hl. m. Prahy a zároveň zpracování

vání návrhu veřejných prostranství a krajinářských úprav navazujících na bytový dům a břeh Botiče, to vše na parcele č. 1121/1 v k. ú. Vršovice, Praha. Předmětem soutěže je dále řešení nejbližšího okolí bytového domu a přilehlého veřejného prostranství, který bude sloužit pro další koordinovaný postup v lokalitě.

NÁSTAVBA A REKONSTRUKCE STÁVAJÍCÍCH
PROSTOR ŠKOLNÍ BUDOVY V LIPKÁCH 1523,
HRADEC KRÁLOVÉ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Královéhradecký kraj
Předmět soutěže	Návrh pro realizaci nástavby, přístavby a kompletní rekonstrukce stávajících prostor budovy Střední školy služeb, obchodu a gastronomie, V Lipkách 1523, Hradec Králové. Dále vybudovat chybějící učebnu odborného výcviku studené kuchyně a efektivně využít všech prostor v budovách školy pouze pro potřeby výuky. Budova pochází ze 70. let minulého století a je až na malé úpravy (vybudování školní restaurace) v původním stavu. Byla projektována a několik let využívána jako centrum služeb (např. prodejna akvaristiky, kanceláře okresního mysliveckého svazu). V přízemí budovy se nachází byt školníka. Začátkem 90. let začala být po drobných úpravách využívána pro odborný výcvik oborů kadeřník, kosmetička a zahradník. Po vybudování školní restaurace i pro obor kuchař-číšník.

LOKALITA V LUKÁCH, DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

**Otevřená anonymní urbanistická projektová
soutěž**

Vyhlašovatel	KARSIT FINANCE, s. r. o.
Předmět soutěže	Zpracování urbanistického návrhu na zastavění území o velikosti cca 17 ha vymezeným pozemky ve vlastnictví společnosti KARSIT finance, s. r. o., které se nachází v území mezi městem Dvůr Králové nad Labem a místní částí Zboží u Dvora Králové nad Labem.

OSTROV CHOCEŇ

**Jednofázová užší projektová
architektonicko-krajinářská soutěž**

Vyhlašovatel	Město Choceň
Předmět soutěže	Návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení Ostrova v Chocni.

ADMINISTRATIVNĚ-TECHNICKÁ BUDOVA ZZS

**Dvoufázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Předmět soutěže	Nová administrativně-technická budova ZZS jako hlavní sídlo pražské zdravotnické záchranné služby. Svým dispozičním řešením i architektonickým zpracováním by měla reagovat na komplexnost a komplikovanost provozu, ale také na pohodlí uživatelů, kteří jsou při výkonu své práce vystaveni nadměrně stresovým situacím. Ústředním bodem budovy je Zdravotnické operační středisko – dispečink, kde pracovníci ZOS přijímají hovory a řeší krizové situace. ZOS je doplněno dalšími provozovny, jako jsou vzdělávací a výcvikové středisko se zázemím pro výcvik záchranářů i veřejnosti, servis a očišťa sanitních vozidel a další záchranářské vybavenosti, nebo administrativní zázemí celé pražské záchranné služby.

HASIČSKÁ ZBROJNICE SBORU DOBROVOLNÝCH
HASIČŮ V LANŠKROUNĚ**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Lanškroun
Předmět soutěže	Návrh řešení novostavby hasičské zbrojnice Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Lanškrouně, včetně napojení na dopravní a technickou infrastrukturu.

ŽELEZNIČNÍ STANICE NYMBURK HL. NÁDRAŽÍ

Vyhlašovatel	Správa železnic, s. o.
Předmět soutěže	Návrh architektonicko-urbanistického řešení novostavby výpravní budovy včetně podchodu v železniční stanici

Nymburk hl. n. a rekonstrukce stávajícího výpravního objektu spolu s novostavbou objektu technologického. Cílem soutěže bude nalezení optimálního řešení výpravní budovy s návazností na širší vazby přednádražního prostoru, navazující dopravní infrastrukturu a železniční infrastrukturu. Nejlepší řešení tak zajistí rychlé odbavení, dobrou a intuitivní orientaci v prostoru železniční stanice a přednádraží, vysokou míru pohodlí a bezpečnosti cestujících, a zvýší tak atraktivitu přepravy veřejnou dopravou.

KULTURNÍ CENTRUM KINO 70 V NOVÉM MĚSTĚ NAD
METUJÍ**Jednofázová otevřená architektonická
soutěž**

Vyhlašovatel	Město Nové Město nad Metují
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce a revitalizace budovy Kina 70 v Novém Městě nad Metují a jejího budoucího multifunkčního využití pro provoz kina, divadla, hudební a další možné produkce (tanec, konference, výstavní činnost).

Ecophon
SAINT-GOBAIN

ECOPHON SOLO™

Atrium, Krajská knihovna Vysočiny, Havlíčkův Brod
Architekt: Artprojekt Jihlava, s.r.o.
Fotograf: Štěpán Látal

V tomto projektu byly instalovány akustické podhledy Ecophon Solo™ Square & Ecophon Solo™ Baffle.

Navštivte nás na: www.ecophon.cz

SAINT-GOBAIN

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ slaví 30 let

**PŘEHLÍDKA
DIPLOMOVÝCH
PRACÍ**

**PŘIHLÁŠKY DO 20.7.2022
WWW.DIPLOM.KY**

**SOUČÁSTÍ PŘEHLÍDKY JE NOVĚ
KAPLICKY INTERNSHIP.**

B Bakala
Foundation

Kaplicky Internship

KAPLICKY CENTRE

the
DESIGN
MUSEUM

DESIGN KLIK V ČESKÉM POJETÍ

Originální autorský design je jedním ze stěžejních pilířů českého výrobce dveřního a okenního kování M&T. Právě jím se firma odlišuje od ostatních ve střední Evropě, ve které je jedinou, jež dokáže sama navrhovat vlastní design a mechaniku klik, a zároveň je vyrábět. A z hlediska autorských návrhů je otevřená i spolupráci s architekty a designéry. O tom, že design českých klik má neustále čím překvapit, svědčí nejnovější přírůstky řad kování M&T – kliky MINIMAL 2.0 a UP & DOWN.

MINIMAL 2.0: KLIKA, KTERÁ ZAMYKÁ

Minimalistické maximum... takto jednoduše by se dala charakterizovat novinková klika MINIMAL 2.0, která v minimalistickém celku skrývá maximální funkčnost – v její ploše je s hodinářskou přesností integrovaný systém komfortního zamykání. Autorem designu i konstrukčního řešení této unikátní kliky je hlavní designér českého výrobce M&T – Roman Ulich, který se návrhu dveřního a okenního kování věnuje již více než 20 let, je vlastníkem více jak 150 průmyslových vzorů a patentů a držitelem tří prestižních ocenění Red Dot. Klika MINIMAL 2.0 je v podstatě vylepšením kliky MINIMAL, která patří mezi dlouhodobě nejúspěšnější modely kování M&T. Původní vzhled designér oživil novým zkoseným tvarem a jemně zaoblenými křivkami. Detail minimalistické rozety nepřesahující obrys samotné kliky zůstal zachován.

Výrobce M&T klikou MINIMAL 2.0 přináší do světa dveřního kování zcela zásadní inovaci – k uzamčení dveří není třeba instalovat pod kliku samostatnou rozetu s malým zámkem ovládajícím střelku, jelikož systém zamykání je přímo součástí kliky. „Do horní plochy kliky MINIMAL 2.0 jsme zakomponovali drobný posuvný mechanismus, který slouží jako WC / koupelnový zámek. Jeho přepnutím dojde k zablokování pohybu kliky, se kterou tak nelze pootočit a tedy ani otevřít dveře,“ popisuje Roman Ulich z M&T, a doplňuje: „Na párové klíče se ze spodní strany nachází skrytá pojistka, aby bylo možné dveře v případě nouze otevřít i zvenčí.“ Klika MINIMAL 2.0 je dostupná také ve variantě bez zamykání, aby bylo možné sladit kování v celém interiéru.

Základovým materiálem kliky je jako u jejího předchůdce masivní mosaz a stejně tak nabízí výběr z celkem deseti povrchových úprav – titan černý mat, titan mosaz mat, titan braun mat, titan chrom mat, matný nikl, matný nikl broušený, lesklý chrom, mosaz natural, mosaz leštěná a černý chrom broušený.

UP & DOWN: KLIKA DVOU TVÁŘÍ

Jedna klika, dva tvary. Výrazná asymetrie dává novinkové klíče UP & DOWN osobitý charakter, který zcela promění vzhled kliky i její ovládání, a to pouhou změnou její pozice na dveřích. Autory návrhu

této výjimečné kliky jsou designéři Eduard Herrmann a Matěj Coufal, kteří mají na kontě tři ocenění prestižního mezinárodního ocenění Red Dot a navíc se stali Grand designéry cen Czech Grand Design za rok 2020. „Design kliky UP & DOWN jsme pojali jako umělecké dílo, sochu, jejíž osobitý výraz vynikne spíše na minimalistických dveřích s čistým dekorem. Osoby s citem pro bytový design, který je vlastní zejména architektům a interiérovým designérům, ji však určitě dokážou zkombinovat v atraktivní celek i s dveřním křídlem hravějšího dekoru,“ říká Eduard Herrmann z designérského duha Herrmann&Coufal.

Právě svou nápaditostí klika UP zaujala českého výrobce M&T, na kterého se designéři obrátili s několika návrhy. Společně pak s Romanem Ulichem z M&T tento návrh dále rozvíjeli a právě velmi zřetelná asymetrie se stala impulzem k nápadu instalovat kliku oběma způsoby, tedy UP i DOWN. „Klika UP & DOWN umožňuje dvojí variantu umístění na dveřní křídlo. Její rukojeť totiž může být nahoře, nebo pouhou změnou pozice rázem dole. V průběhu času lze navíc kliku kdykoliv otočit a tak dodat dveřím opět neokoukanou tvář,“ říká Roman Ulich, hlavní designér M&T, jediného českého výrobce designového dveřního a okenního kování. Aby klika umožňovala tuto variabilitu, vyžadovala speciální konstrukční řešení, kterého se ujali zkušení konstruktéři M&T.

Kování UP&DOWN je vyrobené z masivní mosazi a dostupné v šesti variantách povrchu – titan černý mat, titan mosaz mat, titan braun mat, titan chrom mat, matný nikl broušený a lesklý chrom.

Klika MINIMAL 2.0 WC integrated, povrch černý chrom broušený

Kování UP & DOWN, povrch titan černý mat a titan mosaz mat

M&T 1997, a.s., Čs. odboje 1044, 518 01 Dobruška

IČO: 275 04 522 | DIČ: CZ27504522 |

spis. značka B 3819 vedená u KS v Hradci Králové

www.kliky-mt.cz | info@kliky-mt.cz | +420 491 474 632

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

Záštity

Jihomoravský kraj

Středočeský kraj

Partneři

wiesner hager concept

Real-Treuhand
Raiffeisen Immobilien

GRAPHISOFT
ARCHICAD

SAINT-GOBAIN

viega

HELUZ

:hager

ZUMTOBEL

M&T
manufacture 1997

Semmelrock
stein+design*

mmcité

RAKO

PKF APOGEO

RUUKKI

JK
ARCHITEKTI

SAPEL
UNLIMITED

BOUTIQ
GROUP

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Středočeský kraj

Kraj Vysočina

Pardubický kraj

Liberecký
kraj

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

MATTONI 1873
SOURCES AND TASTES OF EUROPE

FORUM
KARLÍN

WEARCH
architecture servis

MARSH

HOLLAS

SAMSUNG

Děkujeme za spolupráci

NM
NÁRODNÍ
TECHNICKÉ
MUZEUM

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Centrum stavitelského dědictví Plasy

Spolkový
dům Slavonice

IPR
PRAHA

Centrum A rchitektury
a M ěstského P lánování

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

Divadlo
Archa

CESTAMI PROMĚN, Z.S.

MONO
BRAND

Mediální partneři

ASB
architektura
stavby
bydlení

ASB-portal.cz
odborný stavební portál

ERA21

INTRO

ARCHITECT+

STAVBA

StavbaWEB

ESTAV.cz

EARCH.

WWW
SK ARCHINFO

LINKA

arch
SPACE

ARCHI
ZOOM

CZECH
DESIGN

STAVEBNÍ
FÓRUM

19

94

DE

přehledka realizací z architektonických soutěží

20

05

—

04

podzim roku 2022

SE

T

—

15

RAKO

since 1883

Complete Ceramic Solution

metro

by

RSC

**Tvoříme
keramické
obklady od
roku 1883**

rako.cz

VELUX®

Less frame. **More daylight!**

Nový standard pro řešení dvou oken vedle sebe.
INSTALAČNÍ SET DUO.

www.velux.cz

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

Již **28 let** stavíme novou Prahu.
Ve **185 dokončených projektech**
jsme prodali téměř **18.000 nemovitostí**

Vlastníme kolem 1,5 milionu m²
brownfieldů a pozemků určených
k výstavbě pro více než
30.000 bytů po celé Praze

Spolupracujeme s **nejlepšími architekty**
současnosti (např. Josef Pleskot, Eva
Jiříčná, Jakub Cigler) a společně s nimi
rozdvíjíme celé nové pražské čtvrti

Mnoha desítkami milionů korun
každý rok přispíváme na obecně prospěšné
účely a realizaci veřejných staveb

Jsme generálním partnerem
Sdružení pro architekturu a rozvoj
a jím pořádaných pololetních summitů

central-group.cz

**CENTRAL
GROUP**

